

EASO

Praktični vodnik o registraciji

Vložitev prošenj
za mednarodno zaščito

*Zbir praktičnih vodnikov
urada EASO*

December 2021

Personal Information:

03. Name in Full:

04. Father's Name:

05. Candidate CNIC #

EASO

Praktični vodnik o registraciji Vložitev prošenj za mednarodno zaščito

*Zbir praktičnih vodnikov
urada EASO*

December 2021

Rokopis je bil dokončan novembra 2021.

Niti Evropski azilni podporni urad (EASO) niti osebe, ki delujejo v njegovem imenu, niso odgovorne za uporabo podatkov iz te publikacije.

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2023

© Evropski azilni podporni urad, 2021

Print ISBN 978-92-9476-772-1

doi:10.2847/44792

BZ-04-19-325-SL-C

PDF ISBN 978-92-9476-743-1

doi:10.2847/310482

BZ-04-19-325-SL-N

Slika na naslovnici, Сергей Марков, © iStock, 2018

Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira. Za vsako uporabo ali reprodukcijo fotografij ali drugega gradiva, ki ni zaščiteno z avtorskimi pravicami urada EASO, je treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnikov pravic.

O vodniku

Zakaj je ta vodnik nastal? Poslanstvo Evropskega azilnega podpornega urada (EASO) je podpreti države članice EU in pridružene države (države EU+ ⁽¹⁾) z med drugim doslednim zagotavljanjem usposabljanja, izboljšanjem standardov kakovosti in zbiranjem informacij o izvornih državah po državah. Urad v skladu s svojim splošnim ciljem, ki je podpirati države EU+ pri doseganju skupnih standardov in visokokakovostnih postopkov v okviru skupnega evropskega azilnega sistema (CEAS), pripravlja praktična orodja in smernice za uporabo v državah EU+.

Poudarek *Praktičnega vodnika urada EASO o registraciji: vložitev prošenj za mednarodno zaščito* je na podajanju in vložitvi prošenj, namen pa je predstaviti celovit pregled dobrih praks. V tem praktičnem vodniku je postopek registracije predstavljen kot **celoten proces, ki se nanaša na prejeto prošnjo za mednarodno zaščito ter zajema podajanje in vložitev prošenj**, kakor to predvideva prenovljena direktiva o azilnih postopkih.

Kako je ta praktični vodnik nastal? Vodnik so pripravili strokovnjaki iz držav EU+, k njegovemu nastanku pa so pomembno prispevali še Evropska komisija, Visoki komisariat Združenih za begunce (UNHCR) in Evropska mreža o brezdržavljanosti ⁽²⁾. Njegovo oblikovanje je omogočil in usklajeval urad EASO. Preden je bil vodnik dokončan, je bilo v zvezi z njim v okviru mreže urada EASO za azilne postopke opravljeno posvetovanje z vsemi državami EU+.

Kdo naj uporablja ta vodnik? Praktični vodnik naj bi predvsem uporabljalo osebje pristojnih nacionalnih organov, ki so zadolženi za registracijo (podajanje in vložitev) prošenj za mednarodno zaščito. Ker prinaša tudi strukturirane smernice, bi ga lahko kot orodje za oceno kakovosti in usposabljanje uporabljali tudi nadzorniki ter voditelji in vodje skupin.

Kako se ta vodnik navezuje na druga orodja urada EASO? Tako kot vsa druga podporna orodja urada EASO tudi *Praktični vodnik urada EASO o registraciji: vložitev prošenj za mednarodno zaščito* temelji na standardih CEAS. Uporabljal naj bi se v povezavi z drugimi razpoložljivimi praktičnimi orodji. Za uradne osebe, s katerimi se vzpostavi prvi stik, sta urad EASO in Frontex skupaj pripravila [praktična orodja za uradnike, s katerimi se vzpostavi prvi stik: Dostop do azilnega postopka](#). Dodatna ustrezna orodja zajemajo [Smernice urada EASO o azilnem postopku: operativni standardi in kazalniki](#), [Praktični vodnik urada EASO: osebni razgovor](#), [Praktični vodnik urada EASO o ugotavljanju starosti](#), [Praktični vodnik urada EASO o izvajanju dublinske uredbe III: osebni razgovor in presoja dokazov](#) ter [Orodje urada EASO za prepoznavanje oseb s posebnimi potrebami](#) (IPSN). Vsi praktični vodniki urada EASO so javno dostopni na [spletni strani urada EASO](#).

Izjava o omejitvi odgovornosti

Vodnik je bil pripravljen brez poseganja v načelo, da lahko le Sodišče Evropske unije poda veljavno razlago prava Unije.

⁽¹⁾ Države EU+ sestavlja 27 držav članic EU ter Islandija, Lihtenštajn, Norveška in Švica.

⁽²⁾ Upoštevajte, da ni nujno, da dokončna oblika vodnika izraža mnenja UNHCR ali Evropske mreže o brezdržavljanosti.

Kazalo

O vodniku	5
Seznam kratic in okrajšav	8
Uvod	9
I. Tri faze dostopa do azilnega postopka	10
A. Podajanje prošnje.....	10
B. Registracija prošnje.....	11
C. Vložitev prošnje.....	12
II. Okolje za registracijo prošnje	15
A. Objekti in prostori	15
B. Varovanje	15
C. Zaupnost.....	17
III. Zagotavljanje informacij	19
A. Zakaj je treba prosilce obveščati?	19
B. Kdaj je treba prosilce obveščati?	19
C. Katere informacije bi bilo treba zagotoviti?	19
D. Kako bi bilo treba obveščati?	24
E. Kdo daje informacije?.....	25
F. Odzivanje na vprašanja prosilcev.....	25
IV. Zbiranje podatkov v okviru registracije	26
A. Vloga uradne osebe za registracijo.....	26
B. Namen zbiranja podatkov	27
C. Razgovor ob registraciji.....	27
D. Biometrični podatki.....	31
E. Registracija osebnih podatkov	32
F. Apatridnost	39
G. Vodenje zadev	42
V. Prepoznavanje in napotitev	45
A. Morebitni dublinski primeri	45
B. Ranljivi prosilci.....	49
C. Otroci brez spremstva.....	55
VI. Dokument, ki potrjuje status prosilca za mednarodno zaščito.....	64
A. Podatki, navedeni na dokumentu	64
B. Veljavnost dokumenta	65
C. Obveščanje o dokumentu	66
VII. Registracija ponovnih prošenj.....	67
VIII. Preverjanje podatkov.....	70
A. Evropska zbirka azilnih daktiloskopskih podatkov.....	70
B. Vizumski informacijski sistem	71

C.	Preverjanje dokumentov.....	74
D.	Policijska evidenca	74
E.	Preverjanje družinskih povezav	75
F.	Družbena omrežja	76
G.	Jezikovna analiza in znaki	76
IX.	Pomembnost podatkov registracije za fazo obravnave.....	79
A.	Organizacija in načrtovanje.....	79
B.	Usmerjanje zadev.....	79
C.	Prepoznavanje potreb po virih.....	80
Priloge		82
	Priloga 1: Polja za registracijo.....	82
	Priloga 2: Kontrolni seznam za obveščanje	92
Pravna podlaga		94

Seznam kratic in okrajšav

CEAS	skupni evropski azilni sistem
DAP	direktiva o azilnih postopkih
DP	direktiva o pogojih
DPS	direktiva o pogojih za sprejem
EASO	Evropski azilni podporni urad
Eurodac	evropska podatkovna zbirka prstnih odtisov
IPSN	prepoznavanje oseb s posebnimi potrebami
UNHCR	Visoki komisariat Združenih narodov za begunce
VIS	vizumski informacijski sistem

Uvod

Registracija prošenj za mednarodno zaščito je prvi korak v postopku mednarodne zaščite. Gre za ključno fazo postopka s številnih vidikov. Zagotavlja predvsem zaščito *pred vračanjem* pri posameznikih, ki želijo zaprositi za mednarodno zaščito. Poleg tega zagotavlja podlago za obravnavo prošnje in poskrbi, da so prošnje dejansko uvrščene v pravi postopek obravnave. Zbiranje zanesljivih podatkov je mogoče le, če prosilci dobijo potrebno podporo. Poleg tega s prepoznavanjem prosilcev z morebitnimi ranljivostmi zagotavlja, da prosilci potrebno podporo dobijo čim prej, tako da so lahko v celoti udeleženi v azilnem postopku.

Izraz „registracija“ v okviru postopkov mednarodne zaščite se pogosto uporablja na dva načina: kot registracija podajanja prošnje za mednarodno zaščito in registracija njene vložitve. Ta praktični vodnik zajema oba koraka, ki sta v številnih državah EU+ združena v en postopkovni korak. Namen vodnika je pomagati uradnim osebam za registracijo pri zagotavljanju, da je njihovo vsakodnevno delo registracije prošenj za mednarodno zaščito v skladu s skupnimi evropskimi standardi registracije.

Po prikazu pravnega okvira (poglavje [I Tri faze dostopa do azilnega postopka](#)) so v tem praktičnem vodniku najprej opisane glavne značilnosti okolja registracije, ki omogoča zaupno in zanesljivo zbiranje podatkov (poglavje [II Okolje za registracijo](#)).

Sama registracija zajema tri osrednje dejavnosti: zagotavljanje informacij prosilcu (poglavje [III Tri faze dostopa do azilnega postopka](#)), zbiranje podatkov o prosilcu (poglavje [IV Zbiranje podatkov v okviru registracije](#)) in na koncu prepoznavanje morebitnih ranljivih prosilcev ter dublinskih primerov in njihova usmeritev v ustrezn postopek obravnave (poglavje [V Prepoznavanje in napotitev](#)). To so tri osrednja poglavja tega praktičnega vodnika.

Ko so podatki zbrani in prosilci napoteni na podporo, prosilci prejmejo dokument, ki potrjuje njihov status prosilca za mednarodno zaščito (poglavje [VI Dokument, ki potrjuje status prosilca za mednarodno zaščito](#)). Predstavitev postopka registracije je dopolnjena s posebnim razdelkom, v katerem so opisane posamezne zahteve za registracijo ponovnih prošenj (poglavje [VII Registracija ponovnih prošenj](#)).

Poleg tega je v vodniku podan pregled različnih načinov, ki se lahko v postopku registracije uporabijo za preverjanje zbranih podatkov (poglavje [VIII Preverjanje podatkov](#)). V sklepnem delu vodnika so informacije o načinu uporabe podatkov registracije na začetku postopka obravnave (poglavje [IX Pomembnost podatkov registracije za fazo obravnave](#)).

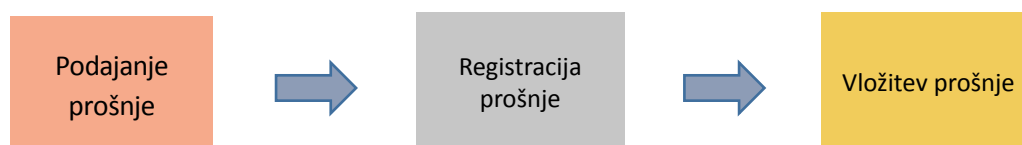
Na koncu sta še prilogi z uporabnikom prijaznima kontrolnima seznamoma. Prvi vsebuje pregled polj za registracijo, ki se jih vedno zahteva od prosilca, drugi pa vsebuje vrsto informacij, ki jih je treba priskrbeti prosilcu v skladu s skupnim evropskim azilnim sistemom (CEAS).

I. Tri faze dostopa do azilnega postopka

Azilni *pravni red* EU uvaja več pravnih pojmov, pomembnih za postopek registracije. Člen 6 direktive o azilnih postopkih (DAP) ⁽³⁾ se nanaša na naslednje tri faze dostopa do azilnih postopkov: **podajanje**, **registracija** in **vložitev** prošnje za mednarodno zaščito (slika 1).

Registracija in vložitev prošnje se lahko glede na nacionalni sistem izvajata sočasno ali ločeno. Kadar se izvajata ločeno, bodo osnovni podatki o ozadju prosilca navadno zbrani med registracijo, kar omogoča najmanj praktično organizacijo začetnega sprejema. Dodatni podrobnejši podatki bodo zbrani ob vložitvi prošnje.

Slika 1. Faze dostopa do postopka mednarodne zaščite v skladu s členom 6 direktive o azilnih postopkih ⁽⁴⁾

A. Podajanje prošnje

Dejanje izražanja želje po zaprositvi za mednarodno zaščito pri organu je podajanje prošnje (uvodna izjava 27 in člen 6(1) direktive o azilnih postopkih). Vsakdo, ki izrazi namero, da bo zaprosil za mednarodno zaščito, se šteje za prosilca z vsemi pravicami in obveznostmi, povezanimi s tem statusom.

Če se prošnja poda pri organu, ki v skladu z nacionalnim pravom ni odgovoren za registracijo, mora ta organ posredovati zadevo organu, pristojnemu za registracijo te prošnje, da je lahko prosilec deležen materialnih pogojev za sprejem iz člena 17 direktive o pogojih za sprejem (DPS) ⁽⁵⁾.

Katere pravice in obveznosti sproži podajanje prošnje za mednarodno zaščito?

Od trenutka, ko se poda prošnja, se:

- prosilcu dovoli **ostati na ozemlju** države članice, med drugim na meji ali v tranzitnih območjih države članice, med trajanjem azilnega postopka (člen 9 direktive o azilnih postopkih) ⁽⁶⁾;

⁽³⁾ [Direktiva 2013/32/EU](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (prenovitev), UL L 180, 29.6.2013, str. 60–95.

⁽⁴⁾ EASO, *Trainers' manual on registration of applicants for international protection in Italy* (Priročnik za izvajalce usposabljanja o registraciji prosilcev za mednarodno zaščito v Italiji) (dokument, do katerega je dostop omejen), Rim, 2020.

⁽⁵⁾ Glej sodbo Sodišča Evropske unije z dne 25. junija 2020, [Ministerio Fiscal \[Španija\] proti VL](#), C-36/20, ECLI:EU:C:2020:495. Povzetek je na voljo v [podatkovni zbirki urada EASO o sodni praksi](#).

⁽⁶⁾ Velja nekaj izjem, in sicer, kadar se prosilca obravnava kot nevarnega za varnost države članice ali kadar predstavlja nevarnost za skupnost države članice (člen 21(2) direktive o pogojih), ter za posebne vrste ponovnih prošenj (člen 41 direktive o azilnih postopkih), v okviru izročitve (člen 9(2) direktive o azilnih postopkih) in le, če je spoštovano načelo *nevracanja*.

- prosilcu zagotovijo **informacije** v jeziku, ki ga prosilec razume (člen 12(1)(a) direktive o azilnih postopkih);
- prosilcu zagotovi dostop do **tolmača** za podajanje prošnje kadar je to potrebno (člen 12(1)(b) direktive o azilnih postopkih);
- prosilcu dovoli komuniciranje z Visokim komisariatom Združenih narodov za begunce (**UNHCR**) in/ali katero koli drugo organizacijo, ki zagotavlja **pravno svetovanje** (člen 12(1)(c) direktive o azilnih postopkih);
- oceni, ali prosilec potrebuje **posebna jamstva v postopku in/ali ima posebne potrebe glede sprejema** (člen 24(1) direktive o azilnih postopkih in člen 22(1) direktive o pogojih za sprejem ⁽⁷⁾);
- prosilcu zagotovijo **materialni pogoji za sprejem**, ki poskrbijo za ustrezen življenjski standard, zagotavljajo preživetje ter varujejo fizično in duševno zdravje (člen 17 direktive o pogojih za sprejem) ⁽⁸⁾);
- prosilcu zagotovi, da se navedeni **življenjski standard** omogoči v posebnem položaju ranljivih oseb in pridržanih oseb (člena 17 in 21 direktive o pogojih za sprejem);
- prosilcu v primeru pridržanja zagotovijo **pravna jamstva**, vključno s posebnimi jamstvi za ranljive osebe in prosilce s posebnimi potrebami glede sprejema (členi 8, 9, 10 in 11 direktive o pogojih za sprejem);
- prosilcu v primeru pridržanja zagotovi učinkovit dostop do organizacij in oseb, ki zagotavljajo svetovanje in zastopanje (člen 8 direktive o azilnih postopkih);
- prosilcu zagotovi potrebno **zdravstveno varstvo**, ki vključuje vsaj nujno oskrbo in osnovno zdravljenje bolezni in resnih duševnih motenj; poleg tega se prosilec s posebnimi potrebami glede sprejema zagotovi potrebna zdravniška ali druga pomoč, vključno z ustreznim duševnim zdravljenjem, kadar je potrebno (člen 19 direktive o pogojih za sprejem);
- prosilcu v primeru otrok brez spremstva čim prej po podaji prošnje pomaga z **iskanjem družinskih članov**, pri čemer se štiti največja korist otroka (člen 24 direktive o pogojih za sprejem);
- prosilcu zagotovi, da je načelo **enotnosti družine** spoštovano pri zagotavljanju namestitve (člen 12 direktive o pogojih za sprejem);
- prosilcu zagotovi **možnost tožbe** na odločitve v zvezi z zagotovitvijo, odvzemom ali omejitvijo pogojev za sprejem ali odločitvami o svobodi gibanja in bivališču (člen 26 direktive o pogojih za sprejem);
- od prosilca pričakuje, da **sodeluje** z organi (člen 13(1) direktive o azilnih postopkih).

B. Registracija prošnje

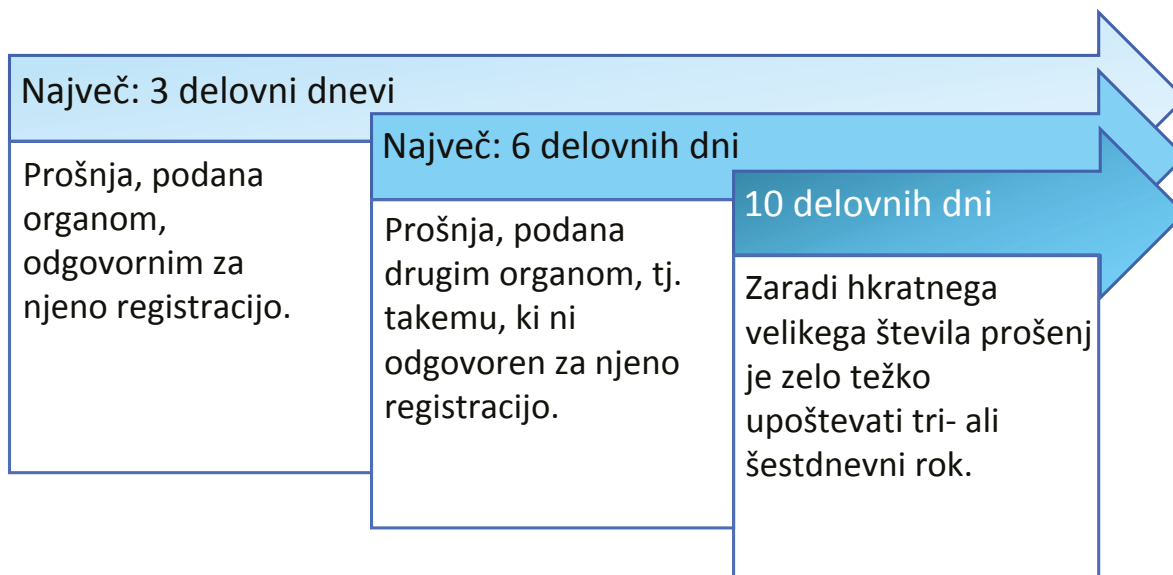
Po podaji prošnje za mednarodno zaščito je le-to treba registrirati. Registracija je zapis prosilčeve namere, da išče zaščito. Države EU+ morajo imenovati organe, ki so po nacionalnem pravu odgovorni za registracijo prošenj za mednarodno zaščito (člen 6(1) direktive o azilnih postopkih).

(7) [Direktiva 2013/33/EU](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito (prenovitev), UL L 180, 29.6.2013, str. 96–116.

(8) „Materialni pogoji za sprejem“ so v členu 2(g) direktive o pogojih za sprejem opredeljeni kot pogoji „za sprejem, ki vključujejo nastanitev, hrano in obleko, zagotovljeno v naravi ali kot finančna pomoč ali kot kuponi ali kombinacija vseh treh, ter dodatek za dnevne izdatke“.

Katere pravice in obveznosti sproži registracijo prošnje?

Ni posebnih pravic ali obveznosti, ki jih sproži registracijo, razen pravic in obveznosti, ki jih sproži podajanje prošnje. Cilj te faze je ustvariti uraden zapis, da bo lahko prosilec dejansko užival te pravice in zmožel izpolnjevati navedene obveznosti (uvodna izjava 27 direktive o azilnih postopkih). Registracijo je zato treba dokončati čim prej in v časovnih rokih, določenih v členu 6 direktive o azilnih postopkih.

C. Vložitev prošnje

Države EU+ so dolžne zagotoviti, da ima oseba, ki poda prošnjo za mednarodno zaščito, možnost, da jo vložijo v najkrajšem mogočem času (člen 6(2) direktive o azilnih postopkih). Države EU+ morajo imenovati organe, ki so po nacionalnem pravu odgovorni za vložitev prošenj za mednarodno zaščito (člen 6(1) direktive o azilnih postopkih). Če prosilec ne vložijo prošnje, lahko organ za presojo odloči o prekinitvi postopka (člen 6(2) in člen 28 direktive o azilnih postopkih).

Z vložitvijo prošnje se postopek registracije konča. V tem trenutku se začne postopek obravnave prošnje.

Države EU+ lahko določijo dodatna pravila za vložitev prošenj za mednarodno zaščito. Na primer, nacionalna zakonodaja lahko določa, da vložitev poteka osebno in/ali na določenem mestu (člen 6(3) direktive o azilnih postopkih).

Te tri faze dostopa do postopka mednarodne zaščite – podajanje, registracija in vložitev prošnje za mednarodno zaščito – niso nujno trije ločeni koraki postopka. Direktiva o azilnih postopkih dovoljuje **povezovanje registracije in vložitev v en korak**, dokler so izpolnjene splošne zahteve, vključno z roki za registracijo in možnostjo vložitev prošnje. Več držav EU+ je fazi združilo v en postopkovni korak, medtem ko druge obravnavajo registracijo in vložitev kot različni fazi z drugačnimi pravnimi učinki. Če prosilec prvič poda prošnjo neposredno pri organih, odgovornih za registracijo in vložitev, se trije koraki lahko celo združijo v enega.

Kadar mora prosilec prošnjo vložiti po registraciji, bi ga bilo treba obvestiti o tem, kako in kje vložijo prošnjo, ter o posledicah nevlžitve prošnje. Če se prošnja vložijo na posebnem obrazcu, ki ga izpolni prosilec, se obrazec izroči ob registraciji s pojasnilom, kako ga predložiti organu za presojo. Če se prošnja vložijo osebno

na določenem mestu po registraciji, je priporočljivo imeti vzpostavljen sistem za upravljanje obiskov, kar bi ob registraciji tudi omogočilo pisno obveščanje prosilca o točnem mestu in času, kjer in ko lahko vloži prošnjo. Za zagotovitev izvedbe vložitve v najkrajšem mogočem času je tudi priporočljivo imeti vzpostavljen sistem spremljanja pretoka časa od registracije prošnje do njene vložitve.

Katere pravice in obveznosti sproži vložitev prošnje?

Vložitev prošnje za mednarodno zaščito sproži dodatne posebne pravice in obveznosti. Mednje spadajo:

- začetek časovnega okvira postopka obravnave (člen 31(3) direktive o azilnih postopkih);
- začetek časovnega okvira procesa določitve države EU+, odgovorne za obravnavanje prošnje ⁽⁹⁾ (člen 20(1) dublinske uredbe III ⁽¹⁰⁾);
- naslednje pravice, zagotovljene na podlagi direktive o pogojih za sprejem, v skladu s katerimi:
 - o so prosilci v razumnem času (tj. ki ne presega petnajstih dni po tem, ko so vložili prošnjo za mednarodno zaščito) obveščeni o pravicah in obveznostih v zvezi s pogoji za sprejem ter o organizacijah ali skupinah oseb, ki zagotavljajo posebno pravno pomoč, in organizacijah, ki bi jim lahko pomagale ali jih obvestile o razpoložljivih pogojih za sprejem, vključno z zdravstvenim varstvom (člen 5 direktive o pogojih za sprejem) ⁽¹¹⁾;
 - o prosilec v treh dneh po vložitvi dobi dokument, izdan na njegovo ime, ki potrjuje njegov status prosilca in dokazuje, da mu je dovoljeno ostati na ozemlju države EU+, dokler odločanje o njegovi prošnji ni končano ali dokler njegovo prošnjo obravnavajo (člen 6 direktive o pogojih za sprejem);
 - o se prosilcu omogoči pridobitev potne listine, kadar nastopijo resni humanitarni razlogi, ki zahtevajo njegovo prisotnost v drugi državi (člen 6 direktive o pogojih za sprejem);
 - o se prosilcu da pravica do svobodnega gibanja po ozemlju države članice gostiteljice ali na območju, ki jim ga določi država EU+ (člen 7 direktive o pogojih za sprejem);
 - o se v primeru otrok prosilcu zagotovi dostop do izobraževalnega sistema pod podobnimi pogoji kot državljanom, pri čemer se tak dostop ne sme odložiti za več kot tri mesece od datuma vložitve (člen 14 direktive o pogojih za sprejem); po potrebi se zagotovi pripravljalni pouk,

⁽⁹⁾ Sodišče Evropske unije je pojasnilo, da je člen 20(2) dublinske uredbe III „treba razlagati tako, da se šteje, da je prošnja za mednarodno zaščito vložena, če pisni dokument, ki ga je sestavil javni organ in ki potrjuje, da je državljan tretje države zaprosil za mednarodno zaščito, prispe do organa, pristojnega za izvajanje obveznosti iz navedene uredbe, in, po potrebi, če so zgolj bistveni podatki iz tega dokumenta, ne pa ta dokument ali njegova kopija, prispeli do tega organa.“ Glej sodbo Sodišča Evropske unije z dne 26. julija 2017, *Tsegezab Mengesteab proti Bundesrepublik Deutschland*, C-670/16, ECLI:EU:C:2017:587. Povzetek je na voljo v [podatkovni zbirki urada EASO o sodni praksi](#).

⁽¹⁰⁾ [Uredba \(EU\) št. 604/2013](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva (prenovitev), UL L 180, 29.6.2013, str. 31–59.

⁽¹¹⁾ Za več podrobnosti o zagotavljanju informacij in svetovanju glede sprejema glej poglavje 6 Obveščanje in svetovanje v [Smernicah urada EASO o pogojih za sprejem: operativni standardi in kazalniki](#) iz septembra 2016: „Da prosilcev ob sprejemu ne bi preobremenili z obsežnimi informacijami, jih je treba obveščati v posebnih časovnih obdobjih ali fazah. Države članice se spodbujajo, naj določijo časovne okvire z opredelitvijo vrste informacij, ki bodo prosilcem zagotovljene na nacionalni ravni, pri tem pa upoštevajo splošno mejo 15 dni, ki je predvidena v členu 5 direktive o pogojih za sprejem.“

- vključno z jezikovnim poukom, da se olajšata dostop do izobraževalnega sistema in sodelovanje v njem (člen 14 direktive o pogojih za sprejem);
- o prosilcu zagotovi dostop do trga dela najpozneje devet mesecev od datuma vložitve, če pristojni organ še ni izdal odločbe na prvi stopnji in za zamudo ni kriv prosilec (člen 15 direktive o pogojih za sprejem, z možnostjo uvedbe ali obdržanja ugodnejših določb v skladu s členom 4 direktive o pogojih za sprejem); države EU+ lahko prosilcem dovolijo dostop do poklicnega usposabljanja ne glede na to, ali imajo dostop do trga dela (člen 16 direktive o pogojih za sprejem).

Ne pozabite!

- Dostop do postopkov mednarodne zaščite zajema tri faze: podajanje, registracija in vložitev prošnje za mednarodno zaščito.
- Podajanje prošnje sproži pravice in obveznosti prosilca za mednarodno zaščito, vključno s pravico, da ostane v državi.
- Z registracijo se ustvari uraden zapis prosilčeve namere, da zaprosi za mednarodno zaščito, s čimer se zabeleži, da je prosilec dejansko prosilec za mednarodno zaščito.
- Z vložitvijo prošnje se postopek registracije konča, s tem pa se začne postopek obravnave.
- Omenjene tri faze niso nujno trije ločeni postopkovni koraki, saj se lahko združijo v en ali dva koraka, kar pa je odvisno od nacionalnega prava.

II. Okolje za registracijo prošnje

A. Objekti in prostori

Objekti, vzpostavljeni za registracijo in vložitev prošnje, imajo pomembno vlogo pri učinkovitosti postopka tako za prosilce kot tudi osebje. Države EU+ se lahko glede na število novih prihodov odločijo za vzpostavitev več prostorov za registracijo na svojem ozemlju ali celo mobilnih enot za registracijo za reševanje takojšnjih potreb.

Pri izbiri kraja za registracijo in/ali vložitev prošnje bi pristojni organi morali upoštevati posebne potrebe glede registracije in število oseb, ki objekte uporabljajo sočasno. Pri opredelitvi najboljše razpoložljive lokacije za to bi države med drugimi elementi morale upoštevati dostopnost za invalide in velikost prostorov (in sicer njihovo sposobnost sprejema velikega števila ljudi) ter poskrbeti za zadostno število sedežev v čakalnici, ustrezno prezračevanje ali klimatski sistem, lahek dostop do ločenih sanitarij za ženske in moške ter ločene za otroke prijazne igralne prostore.

Objekt za registracijo naj bo zlahka dostopen z javnim prevozom, lahko pa se nahaja v isti stavbi kot drugi povezani nacionalni upravni uradi. Države EU+ so nedavno začele povezovati funkcije začetnega sprejema in registracije in/ali vložitve prošnje v centrih za prihode.

Kraj naj bo zasnovan tako, da omogoča neoviran postopek registracije/vložitve z vidika varnosti, vključno z jasnimi oznakami prostorov, do katerih ima dostop le osebje, in učinkovitim sistemom za upravljanje vrstnega reda. Poleg tega naj omogoča, da se zaupni pogovori opravijo na samem.

B. Varovanje

Osebje, ki opravlja registracijo, bi moralo biti seznanjeno z varnostnimi postopki, ki se uporabljajo v prostoru za registracijo. Poleg tega bi moralo biti seznanjeno s potencialnimi varnostnimi tveganji zanje in za druge. Taka varnostna tveganja lahko vključujejo nasilna dejanja ali grožnje, samopoškodovanje, zdravstvena tveganja ali izbruh požara. V objektu za registracijo bi morala biti oprema za prvo pomoč in vsaj en član osebja, usposobljen za nudenje prve pomoči.

Varovanje in varnost neposredno vplivata na kakovost postopkov registracije. Zaradi nezadostnih ali neustreznih varnostnih postopkov se lahko prosilci obotavljajo obiskati prostor za registracijo. Poleg tega lahko nezadostni varnostni postopki ovirajo dejavnosti registracije.

Varovanje je zagotovljeno ne le z varnostnimi postopki, temveč tudi s kakovostnimi postopki registracije. Pravični in pregledni postopki spodbujajo zaupanje in blažijo napetosti. Zagotavljanje informacij, ki zajema odgovarjanje na pomisleke prosilca, ima ključno vlogo pri varnostni strategiji, saj preprečuje nesporazume in pravočasno odpravlja težave ali nejevoljo.

Dobra praksa

V nadaljevanju navedeni varnostni ukrepi niso dokončni; njihov namen je zlasti preprečiti ali nasloviti varnostne težave, neposredno povezane z dejavnostmi registracije, in ne splošnih nevarnosti.

Usposabljanje osebja

Osebjem, vključeno v postopke registracije, opravi usposabljanje o načinu uporabe varnostnih ukrepov in načinu ustreznega odzivanja ob incidentih. Usposabljanje zajema tehnike komuniciranja za preprečevanje, reševanje in umirjanje varnostnih incidentov.

Osnovni varnostni ukrepi

Vhod

- Prostor za registracijo ima dva ločena vhoda: enega le za osebje in enega za prosilce.
- Na vhodu za prosilce so vzpostavljeni ukrepi za nadzor množice in urejeno vstopanje posameznikov.

Znotraj prostora

- Vzpostavljeni so ukrepi za urejanje gibanja prosilcev v prostoru za registracijo, pri čemer so jasne razlike med:
 - o prostori, do katerih imajo prosilci dostop;
 - o prostori, v katerih je potrebno spremstvo;
 - o prostori, do katerih prosilci nimajo dostopa.
- Čakalnica je ločena od prostora za razgovor.
- Gibanje prosilcev znotraj prostora za registracijo je organizirano z vzpostavitvijo neposrednih smeri od vhoda do sprejemnice, do čakalnice, do sobe za razgovor in do izhoda.
- Sprejemnica in soba za razgovor bi morala biti vzpostavljena tako, da se osebju kadarkoli omogoči lahek izhod. V sobah za razgovor bodo člani osebja, ki opravlja registracijo, denimo sedeli tako, da so izhodna vrata za njimi.

Odzivanje na varnostne incidente

- Vzpostavljeni so ukrepi, s katerimi se osebju, ki opravlja registracijo, omogoča, da varnostno osebje opozori na incident (npr. opozorilni gumbi v sobah za razgovor).
- Vzpostavljeni so postopki, po katerih prosilci in osebje varnostne incidente prijavijo odgovorni uradni osebi ter ki omogočajo oblikovanje podlage za spremljanje, analizo in predloge za izboljšavo varnostnega okolja.

Izhod

- Ko prosilec opravi formalnost, zaradi katere je prišel v prostore za registracijo, bi odgovorna uradna oseba morala poskrbeti, da prosilec zapusti prostore.
- Izhod za prosilce je ločen od vhoda.

C. Zaupnost

Prosilcem za mednarodno zaščito je treba zagotoviti pravico do zaupnosti (člen 48 direktive o azilnih postopkih). Zaupnost je načelo, ki se uporablja v vseh fazah azilnega postopka. Od prosilcev ni mogoče pričakovati, da bodo razkrili podrobnosti o svojem strahu pred preganjanjem ali resno škodo, če ni mogoče zagotoviti zaupnosti. Načelo zaupnosti se uporablja tudi v postopku registracije in pri informacijah, pridobljenih med registracijo.

Objekti in postopki za registracijo bi morali prosilcem omogočati, da osebu, ki opravlja registracijo, predložijo dokumente in osebne podatke v pogojih, ki ne ovirajo pravice do zasebnosti in zaupnosti.

Organi, vključeni v postopek registracije, morajo zagotoviti, da se domnevnim preganjalcem ali povzročiteljem resne škode ne razkrijejo nobene informacije (člen 30 direktive o azilnih postopkih). Poleg tega organi za registracijo ne bi smeli pridobivati informacij od domnevnih preganjalcev ali povzročiteljev resne škode tako, da bi bila s tem ogrožena telesna integriteta prosilca ali oseb, ki jih vzdržuje, ali svoboda in varnost njegovih sorodnikov, ki še vedno živijo v izvorni državi.

Prav tako so organi za registracijo zavezani načelu zaupnosti, kot je opredeljeno v nacionalnem pravu (člen 48 direktive o azilnih postopkih). Če so med postopkom registracije potrebne storitve tolmačenja, bi tudi tolmač moral biti zavezan načelu zaupnosti.

Prosilci bi morali biti med registracijo prošnje obveščeni o pravici do zaupnosti v azilnih postopkih.

Dobra praksa

Naslednji praktični ukrep bi lahko bil ustrezen za ohranjanje zaupnosti v postopku registracije.

- Izogibajte se izgovarjanju imena prosilca v prisotnosti drugih ljudi ali objavljanju imen v čakalnici. Pri komuniciranju s prosilci ali o njih v sprejemnici/čakalnici se lahko uporabijo nadomestni načini, kot je dodeljevanje ad hoc števil in barvnih žetonov.

Posebna težava: prošnja družinskega člana za informacije o prosilcu

Prošnjo družinskega člana za informacije o prosilcu je treba obravnavati skrajno previdno.

V postopku registracije lahko do takih primerov pride na različne načine. Nekdo lahko npr. zaprosi organ za registracijo za potrditev, ali je prošnja nekega njegovega družinskega člana za mednarodno zaščito zabeležena. Nekdo tudi lahko zaprosi organ za registracijo za vzpostavitev stika z družinskim članom, za katerega je znano, da je zaprosil za mednarodno zaščito.

V skladu z načelom zaupnosti se nobena informacija ne bi smela nikomur razkriti, razen če je zadevni družinski član dal pisno privolitev. To zajema informacije o tem, ali je družinski član resnično zaprosil za mednarodno zaščito.

Dobra praksa je, da je oseba, ki prosi za take informacije, povprašana po njenih podatkih in domnevnem razmerju z družinskim članom ter obveščena, da se bo pristopilo k iskanju in da bodo ti kontaktni podatki ob strinjanju osebe, ki prosi za take informacije, sporočeni družinskemu članu, če bo ta najden. Osebo, ki prosi za take informacije, obvestite, da se bo družinski član sam odločil o vzpostavitvi stika z njo.

Ne pozabite!

- Objekti in prostori za registracijo naj bodo zasnovani v skladu s posebnimi potrebami postopka registracije, kot so število novih prihodov, dostopnost za invalide, ureditve, ki upoštevajo razlike med spoloma, in za otroke prijazne ureditve ter dostopnost z javnim prevozom.
- Varnost in varovanje neposredno vplivata na kakovost postopka registracije, kar se lahko reši z ozaveščanjem o potencialnih varnostnih tveganjih in standardnimi operativnimi postopki, pa tudi s pravičnim in preglednim postopkom registracije.
- Zaupnost je treba zagotavljati v celotnem postopku registracije, pri čemer morajo objekti in prostori za registracijo zagotavljati zaupnost, zbrani podatki pa se upravljati v skladu s standardi zaupnosti.

III. Zagotavljanje informacij

V skladu s členom 12(1)(a) direktive o azilnih postopkih, so prosilci obveščeni vsaj o:

- (i) postopku;
- (ii) njihovih pravicah in obveznostih med postopkom;
- (iii) mogočih posledicah v primeru, da teh obveznosti ne upoštevajo in ne sodelujejo z oblastmi;
- (iv) roku postopka obravnave;
- (v) sredstvih, ki so jim na voljo za izpolnitev obveznosti predložitve elementov za utemeljitev prošnje za mednarodno zaščito;
- (vi) posledicah izrecnega ali implicitnega umika prošnje.

Informacije se sporočijo v jeziku, ki ga prosilec razume ali za katerega se upravičeno domneva, da ga razume.

Prosilci so obveščeni pravočasno, da se jim omogoči izvrševanje pravic.

A. Zakaj je treba prosilce obveščati?

Pravica do obveščeniosti je ena osrednjih jamstev DAP (člen 12(1)(a)).

Da bi se zagotovil pravičen in učinkovit azilni postopek, je bistveno, da so prosilci obveščeni. Prosilci bi morali poznati svoje pravice in obveznosti ter razumeti različne faze postopka, da lahko svoje navedbe podajo čim bolj celovito in da izpolnijo svoje obveznosti. To je v interesu prosilcev in nacionalne uprave, zlasti v državah EU+, v katerih prosilcu naložijo dolžnost, da čim prej predloži vse potrebne elemente za utemeljitev prošnje za mednarodno zaščito (člen 4(1) direktive o pogojih (DP)).

Zagotavljanje informacij prosilcem je še toliko pomembnejše glede na to, da pred stikom z uradom za registracijo o azilnem postopku ne vedo veliko. To bi lahko pomenilo, da od tretjih oseb prejemajo napačne ali nasprotujoče si informacije.

B. Kdaj je treba prosilce obveščati?

Direktiva o azilnih postopkih določa, da bi države EU+ morale prosilcem pravočasno zagotoviti informacije, da se jim omogoči izvrševanje pravic in izpolnjevanje obveznosti v skladu z navedeno direktivo.

Ker se nekatere od teh pravic in obveznosti uporabljajo od trenutka podaje prošnje za mednarodno zaščito, bi bilo treba informacije zagotoviti na samem začetku postopka.

Priporočljiva dobra praksa je, da se informacije zagotovijo najpozneje ob vložitvi prošnje, v vsakem primeru pa pravočasno pred osebnim razgovorom.

C. Katere informacije bi bilo treba zagotoviti?

Prosilec bi predvsem moral razumeti, kaj je mednarodna zaščita in kaj se od njega pričakuje v postopku registracije in pri pripravi osebnega razgovora. Pomembno je zagotoviti, da so informacije ažurne.

Ta podroben opis zaščitnih ukrepov glede zagotavljanja informacij v skladu s členom 12(1)(a) direktive o azilnih postopkih je dopolnjen s kontrolnim seznamom, ki ga najdete v [Prilogi 2](#) tega vodnika.

(i) Zagotavljanje informacij o postopku

Bistveno je, da so prosilci obveščeni o različnih fazah azilnega postopka in da jih razumejo. Kljub temu bi bilo treba posebno pozornost nameniti količini in ravni podrobnosti, priskrbljenih v posameznem koraku azilnega postopka. Če se prosilcu v fazi registracije preveč obširno opiše vsaka mogoča faza in podfaza v azilnem postopku, ga to lahko zmede. Priporočljivo je, da je zagotavljanje informacij v fazi registracije omejeno na kratek pregled posamezne faze azilnega postopka (registracija, osebni razgovor, obvestitev in pritožba), hkrati pa naj se poda podrobnejši in obširnejši opis postopka registracije.

Informacije o postopku registracije bi morale vključevati naslednje točke.

- **Namen in pričakovani izid registracije.** Prosilce bi morali obvestiti o tem, zakaj jih je treba registrirati, kaj pomeni registracija in kakšne so posledice neregistriranja prošnje.
- **Zaupnost v azilnem postopku** Zaupnost kot načelo je temelj celotnega azilnega postopka (glej [poglavje II, razdelek C „Zaupnost“](#)), prosilci pa bi morali razumeti, da je zaupnost zagotovljena in kako. Če se po nacionalni zakonodaji podatki sporočajo drugim nacionalnim organom, bi o tem morali obvestiti prosilca.
- **Postopek registracije je brezplačen.** To je pomembno, da se izognemo primerom, ko lahko nekateri posamezniki izkoristijo pomanjkljivo znanje prosilcev in skušajo iz njih izvleči denar. Poleg tega je treba pojasniti, da je odločitev o zaprositvi za mednarodno zaščito v celoti prosilčeva.
- **Praktični koraki med registracijo.** Prosilca bi morali obvestiti o vseh dejavnostih, za katere se pričakuje, da jih bo opravil v fazi registracije. To zajema zbiranje podatkov, razgovor ob registraciji, odvzem prstnih odtisov in morebitno pridobivanje drugih biometričnih podatkov, kot sta fotografija in podpis.
- **Postopek za določitev države EU+, odgovorne za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito.** Prosilca bi morali obvestiti, da se bo ocenilo, ali je za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito odgovorna druga država EU+. Zato je za prosilce pomembno, da priskrbijo skladne, podrobne in preverljive informacije o družinskih članih na ozemlju držav EU+, morebitnih vizumih ali dovoljenjih za prebivanje, izdanih s strani države EU+, vstopu v drugo državo EU+ ali bivanju, tranzitu ali prošnji za mednarodno zaščito, vloženi že prej v državi EU+. Prosilcu bi se morala zagotoviti brošura z naslovom *I have asked for asylum in the EU – Which country will handle my claim?* (Zaprosil sem za mednarodno zaščito v EU – katera država bo obravnavala mojo prošnjo?) ⁽¹²⁾, ki je skupna vsem državam članicam, in sicer v jeziku, ki ga prosilec razume ali za katerega se razumno domneva, da ga razume.
- **Dokument, ki potrjuje status prosilca.** Prosilca bi morali obvestiti o pravilih, ki se uporabljajo za dokument, izdan po registraciji, vključno z obdobjem veljavnosti in postopki za podaljšanje pretečenih ali izgubljenih dokumentov.

⁽¹²⁾ Priloga X, del A [Izvedbene uredbe Komisije \(EU\) št. 118/2014 z dne 30. januarja 2014](#) o spremembi Uredbe (ES) št. 1560/2003 o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 343/2003 o določitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države (UL L 39, 8.2.2014, str. 1–43).

- **Kako in kje vložiti prošnjo, če njena registracija in vložitev potekata ločeno.** Prosilcu bi morali zagotoviti pisne informacije o tem, kako in kje je mogoče vložiti prošnjo, ter o posledicah nevlžitve prošnje. Pisne informacije se dopolnijo z ustnimi razlagami, da se zagotovi prosilčevo razumevanje, kadar je to potrebno.
- **Pravica otroka do podajanja prošnje za mednarodno zaščito v primeru otrok.** Kadar je ustrezno, bi prosilca morali obvestiti, da ima otrok pravico podati prošnjo v svojem imenu, če je procesno sposoben po nacionalnem pravu, ali pa prek staršev ali drugih odraslih družinskih članov ali odrasle osebe, odgovorne zanj, ali prek zastopnika.
- **Zagotavljanje informacij odraslim vzdrževanim osebam, če je to primerno.** Če se prošnja poda v imenu procesno sposobne odrasle vzdrževane osebe, bi morali to osebo zaupno obvestiti o posledicah vložitve prošnje v njenem imenu in njeni pravici, da poda ločeno prošnjo pred vložitvijo prošnje ali osebnim razgovorom. Če odrasla vzdrževana oseba noče sama podati prošnje, jo je treba zaprositi za pisno soglasje k vložitvi prošnje, podane v njenem imenu.

(ii) Informacije o prosilčevih pravicah in obveznostih med postopkom

V fazi registracije bi prosilca morali obvestiti o pravicah in obveznostih, ki jih sprožita podajanje in registracija prošnje za mednarodno zaščito.

Obveznosti

- Obveznost sodelovanja z organi (člen 13(1) direktive o azilnih postopkih). To v prvi vrsti zajema obveznost predložitve potrebnih elementov za utemeljitev prošnje za mednarodno zaščito, in sicer čim prej ali najpozneje med osebnim razgovorom, kar pa je odvisno od nacionalne prakse. To lahko vključuje tudi obveznost odzivanja na zahteve po informacijah, kakor jo določa nacionalna zakonodaja.
- Obveznost prosilca, da se osebno zgloši pri organih, in sicer bodisi nemudoma bodisi ob določenem času (člen 13(2)(a) direktive o azilnih postopkih).
- Obveznost prosilca, da izroči dokumente, s katerimi razpolaga in ki so pomembni za obravnavanje prošnje, kot je na primer potni list (člen 13(2)(b) direktive o azilnih postopkih).
- Obveznost spoštovanja rokov za predložitev utemeljitvenih elementov, kakor je določena v nacionalni zakonodaji (člen 4(1) direktive o pogojih).
- Obveznost sporočitve prosilčevega naslova prebivališča in vseh njegovih sprememb organom (člen 13(2)(c) direktive o azilnih postopkih). Glede na nacionalno zakonodajo in okoliščine prosilca lahko obstajajo obveznosti sporočitve spremembe naslova prebivališča ali kontaktnih podatkov pristojnim organom. Prosilcu so lahko naložene še druge obveznosti, kot je dolžnost javljanja v rednih presledkih ali bivanja na kraju, ki ga določijo organi.

- Obveznost čimprejšnje oddaje prstnih odtisov in njihovega posredovanja v evropsko zbirko azilnih daktiloskopskih podatkov (Eurodac) v 72 urah po vložitvi prošnje za mednarodno zaščito za prosilce, stare vsaj 14 let (člen 9(1) uredbe o sistemu Eurodac ⁽¹³⁾).

Pravice

- Pravica ostati v državi članici do zaključka obravnave prošnje (člen 9 direktive o azilnih postopkih).
- Pravica do materialnih pogojev za sprejem, ki omogočajo ustrezen življenjski standard ⁽¹⁴⁾ (člen 17 direktive o pogojih za sprejem). Prosilci imajo tudi pravico do obveščeniosti o jamstvih v postopku, do katerih so upravičeni.
- Dostop do tolmača (člen 12(1)(b) direktive o azilnih postopkih). Prosilec je obveščen o pravici do brezplačne storitve tolmača, ki se po potrebi zagotovi za predložitev primera pristojnim organom, da se poskrbi za izvedbo v jeziku, ki ga prosilec razume ali za kateri se upravičeno domneva, da ga razume.
- Pravica do pravne pomoči in zastopanja v azilnem postopku (člen 22 direktive o azilnih postopkih). Prosilec je obveščen o možnosti dostopa do pravne pomoči in zastopanja. Te informacije zajemajo pogoje, pod katerimi se zagotovita pravna pomoč in zastopanje, korake pri podajanju prošnje in pravila o obravnavi prošenj.
- Pravica do komuniciranja z UNHCR in drugimi organizacijami, ki prosilcem za mednarodno zaščito zagotavljajo pravno svetovanje ali drugo svetovanje (člen 12(1)(c) direktive o azilnih postopkih).
- Pravica do ustrezne podpore v primeru posebnih postopkovnih potreb, ki izhajajo iz prosilčeve zmožnosti, da zaradi osebnih okoliščin uživa pravice in izpolnjuje obveznosti (člen 24 direktive o azilnih postopkih).
- Pravica do ustrezne podpore v primeru posebnih potreb glede sprejema, ki izhajajo iz posebnega položaja ranljivih oseb (člen 21 direktive o pogojih za sprejem).
- Jamstva med pridržanjem (člen 9(4) direktive o pogojih za sprejem). Pridržani prosilec je pisno obveščen o razlogih za pridržanje in postopkih za izpodbijanje ukrepa za pridržanje, ki so določeni v nacionalnem pravu. Poleg tega je prosilec obveščen o možnosti, da zaprosi za brezplačno pravno pomoč in zastopanje.

(iii) Informacije o možnih posledicah neupoštevanja obveznosti in nesodelovanja z oblastmi

Ker neupoštevanje obveznosti lahko vpliva na postopek obravnave in pogoje za sprejem, je pomembno, da je prosilec obveščen o mogočih posledicah nesodelovanja z oblastmi, zlasti o naslednjih točkah.

⁽¹³⁾ [Uredba \(EU\) št. 603/2013](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Uredbe (EU) št. 604/2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, in o zahtevah za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac, ki jih vložijo organi kazenskega pregona držav članic in Europol za namene kazenskega pregona, ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1077/2011 o ustanovitvi Evropske agencije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (prenovitev) (UL L 180, 29.6.2013, str. 1–30).

⁽¹⁴⁾ Več informacij o pogojih za sprejem najdete v [Smernicah urada EASO o pogojih za sprejem: operativni standardi in kazalniki](#) iz septembra 2016.

- Postopek obravnave prošnje se lahko prekine (člen 28 direktive o azilnih postopkih). Prosilca bi morali obvestiti, da se postopek obravnave prošnje lahko prekine, če se ne odzove na zahteve, da sporoči bistvene informacije za prošnjo, če se ne udeleži osebnega razgovora ali kako drugače izogne azilnemu postopku.
- Na obravnavanje ustreznih elementov iz prošnje za mednarodno zaščito lahko vpliva prosilčeva nepredložitev potrebnih elementov za utemeljitev prošnje za mednarodno zaščito (člen 4(1) direktive o pogojih). Prosilca bi morali obvestiti, da je dolžan prošnjo za mednarodno zaščito utemeljiti. Če se prosilec v sodelovanju z organom za presojo kar najbolj potrudi utemeljiti prošnjo in predloži vse potrebne elemente, s katerimi razpolaga, njegovih izjav morda ne bo treba utemeljiti z dokumentarnimi ali drugimi dokazili.
- Azilni postopek se v skladu z nacionalno zakonodajo lahko pospeši, če so dane napačne informacije ali dokumenti o prosilčevi identiteti ali državljanstvu ali če so informacije ali dokumenti o njegovi identiteti ali državljanstvu zamoščane, da se zavedejo organi (člen 31(8)(c) direktive o azilnih postopkih). Do pospešitve azilnega postopka lahko glede na nacionalno zakonodajo privede tudi prosilčeva zavrnitev odvzema prstnih odtisov (člen 31(8)(i) direktive o azilnih postopkih).
- Prosilec je lahko pridržan, da se ugotovi njegova identiteta ali državljanstvo ali določijo elementi, pomembni za prošnjo, ki jih brez pridržanja ne bi bilo mogoče pridobiti, zlasti če obstaja nevarnost, da bo pobegnil (člen 8(3)(a) in (b) direktive o pogojih za sprejem).
- Materialni pogoji za sprejem se lahko omejijo ali v izjemnih primerih ukinejo, če prosilec zapusti kraj bivanja ali ne izpolnjuje obveznosti javljanja ali zahtev glede obveščanja ali udeležbe pri osebnem razgovoru (člen 20(1)(a) in (b) direktive o pogojih za sprejem).

(iv) Informacije o rokih, ki se uporabljajo za postopek obravnave

Prosilca bi moral biti obveščen o rokih postopka obravnave. V skladu s členom 31 DAP se obravnava zaključí čim prej v šestih mesecih po vložitvi prošnje. Rok se lahko v nekaterih okoliščinah podaljša (npr. kadar je sočasno podano veliko število prošenj ali pri posebej zapletenem primeru), prosilec pa v takem primeru prejme obvestilo o zamudi.

(v) Sredstva, ki so prosilcu na voljo za izpolnitev obveznosti predložitve elementov za utemeljitev prošnje za mednarodno zaščito

Prosilca bi moral biti obveščen, da bo organiziran osebni razgovor, v okviru katerega lahko predstavi elemente, potrebne za utemeljitev prošnje (tj. navede, zakaj je pobegnil iz matične države in zakaj se ne more vrniti).

Prosilca lahko tudi predloži dokumentarna in druga dokazila, ki utemeljujejo prošnjo. Tako je prosilec obveščen o sredstvih za predložitev teh dokazil in o času, ko jih lahko v skladu z nacionalno prakso predloži. Če se v skladu z nacionalno zakonodajo od prosilca pričakuje, da v najkrajšem mogočem času po podaji prošnje predloži vsa dokazila, bi bilo treba prosilca o tem obvestiti v začetni fazi postopka.

(vi) Posledice izrecnega ali implicitnega umika prošnje

Prosilca je treba obvestiti o dejstvu, da se bo postopek obravnave prošnje končal, če umakne prošnjo za mednarodno zaščito (člen 27 direktive o azilnih postopkih o izrecnem umiku prošnje). Ko je postopek

pravnomočno zaključen preneha tudi dostop do pravic, zagotovljenih prosilcem za mednarodno zaščito, vključno s pravico ostati v državi članici, razen če ni drugih razlogov, da prosilec ostane v državi.

Prosilca bi morali tudi obvestiti, da se postopek obravnave lahko prekine ali prošnja zavrne, če organi upravičeno domnevajo, da je prosilec odstopil od prošnje (člen 28 direktive o azilnih postopkih o implicitnem umiku prošnje). Utemeljeni razlogi v takem primeru zajemajo prosilčevo neodzivanje na zahteve, da sporoči bistvene informacije za prošnjo, neudeležbo na osebnem razgovoru ali pobeg ali zapustitev kraja bivanja ali pridržanja brez dovoljenja ali nesporočitve organom. Postopek obravnave se lahko glede na nacionalno zakonodajo znova uvede v nekem roku, če se prosilec javi organom.

D. Kako bi bilo treba obveščati?

Zagotavljanje informacij bi moralo potekati na individualni ravni in tudi z objavljanjem splošnih informacij na mestih, do katerih lahko prosilci in druge zainteresirane strani zlahka dostopajo.

Individualno obveščanje prosilcev

Informacije morajo biti podane v pisni obliki ter na jasn in ne preveč tehničen način. Standardno informativno gradivo (npr. letaki) bi moralo biti na voljo v več ustreznih jezikih.

Pisne informacije morajo biti dopolnjene z ustnimi pojasnili. To je zlasti pomembno zaradi različnih stopenj pismenosti prosilcev, hkrati pa vam omogoča, da informacije prilagodite konkretnim okoliščinam prosilca.

Informacije je treba podati v jeziku, ki ga prosilec razume ali za katerega se razumno pričakuje, da ga razume, in ki se lahko razlikuje od prosilčevega maternega jezika.

Informacije se prilagodijo glede na prosilčevo starost/stopnjo razumevanja ob upoštevanju prosilčevih posebnih potreb in individualnih okoliščin.

Pomembno je zagotoviti, da prosilec razume vse podane informacije. Kadar se pojavi dvom, je dobra praksa, da prosilca zaprosite, naj podane informacije s svojimi besedami ponovi ali povzame.

Dobra praksa je, da prosilcu priskrbite različna sredstva za preverjanje stanja prošnje za mednarodno zaščito, vključno s spletnimi platformami.

Razširjanje informacij

Informacije o standardnih postopkih registracije bi morale biti na voljo v vsakem trenutku ob upoštevanju glavnih jezikov ter različnih stopenj pismenosti in izobrazbe prosilcev.

Načini razširjanja lahko vključujejo različne vrste sredstev obveščanja, kot so plakati z ilustracijami, informativni letaki, videoposnetki, mobilne aplikacije in namenske spletne strani.

Prednost spletnih strani in mobilnih aplikacij je, da prosilcem omogočajo dostopnejše informacije, saj lahko do njih dostopajo neposredno s telefoni, poleg tega pa se lahko informacije neposredno posodobijo v digitalni obliki medijev.

E. Kdo daje informacije?

Odgovornost za skrb, da je obveščanje zagotovljeno in usklajeno, je na organih (člen 12 direktive o azilnih postopkih). Pomembno se je zavedati, da niste edini, ki obvešča prosilca, saj so na področju azila tudi drugi organi in organizacije, ki lahko v sodelovanju z vami obveščajo prosilce. Obveščanje lahko glede na nacionalni sistem izvajajo organi, odgovorni za registracijo in vložitev prošnje, organ za presojo, organi za sprejem, pravni zagovorniki in organizacije civilne družbe. V nekaterih državah organizacije civilne družbe uradno sodelujejo z organi pri zagotavljanju informacij. V okviru tega je potrebno usklajevanje, da se zagotovi doslednost informacij, podanih prosilcu.

F. Odzivanje na vprašanja prosilcev

Potem ko podate informacije, bi morali prosilcu omogočiti, da postavi vprašanja o registraciji ter splošneje o mednarodni zaščiti in azilnem postopku.

To je zlasti pomembno, saj prosilcu omogoča, da se otrese morebitnih dvomov, hkrati pa ponuja priložnost za odpravo morebitnih govoric ali napačnih informacij, ki jih je prosilec morda slišal ali prejel. Pri odgovarjanju je pomembno podati le informacije, v katere ste prepričani, ter v primeru vprašanj, na katere nimate gotovega odgovora, prosilca napotiti na druge sodelavce in/ali organe.

Ne pozabite!

- Pravica do obveščnosti je eno osrednjih jamstev, zagotovljenih prosilcem za mednarodno zaščito, ki je bistveno za zagotavljanje pravičnega in učinkovitega azilnega postopka.
- Prosilce bi bilo treba obvestiti pravočasno, da se jim omogočita izvrševanje pravic in izpolnjevanje obveznosti, obveščanje pa lahko poteka na ravni posameznika in s standardnim informativnim gradivom, ki je prosilcem na voljo v vsakem trenutku.
- Obvestitev mora zajemati vsaj informacije o tem, kaj je mednarodna zaščita, o postopku pri registraciji in med postopkom obravnave, prosilčevih pravicah in obveznostih ter rokih postopka obravnave.
- Informacije se prilagodijo glede na prosilčevo starost in/ali stopnjo razumevanja ob upoštevanju prosilčevih individualnih okoliščin.
- Prosilcem se dostop do informacij zagotovi z razširjanjem informacij po različnih kanalih, v različnih oblikah in jezikih.

IV. Zbiranje podatkov v okviru registracije

A. Vloga uradne osebe za registracijo

Vaša naloga je **zbrati in zapisati točne in zanesljive podatke**. Ta ključna vloga zajema dolžnost, da prosilcu pomagate pojasniti kakršna koli razhajanja ali nejasne izjave. Morali bi biti proaktivni in prosilcem pomagati, tako da lahko navedejo jasne, popolne in točne podatke. Kljub temu odgovornost ne **zajema ocene verodostojnosti** podatkov, ki jih navede prosilec. Oceno verodostojnosti opravi pristojni organ ali enota v poznejši fazi, ali na splošno med obravnavo. Nekateri nacionalni organi imajo specializirane enote, ki preverjajo verodostojnost ali zanesljivost posamičnih podatkov, kot so ugotavljanje starosti ali preverjanje identifikacijskih dokumentov.

Tudi kadar se zdi, da so podatki, ki jih navede prosilec, malo verjetni, bi jih morali zapisati, kakor so predstavljeni. Kljub temu ste dolžni z dejstvi in objektivno navesti taka opažanja in/ali pomislek sporočiti pristojni enoti ali organu. Če je denimo prosilec videti odrasla oseba, vendar trdi, da je otrok brez spremstva, bi najprej morali preveriti, ali je med vami in prosilcem kakršen koli nesporazum ali negotovost glede njegove starosti. Če prosilec vztraja, da ni odrasla oseba, bi morali zapisati starost, ki jo navede. Poleg tega pa bi morali navesti tudi svoj dvom in/ali primer posredovati enoti, odgovorni za mladoletnike brez spremstva. Morebitne dvome bi morali navesti nevtralnno in objektivno, tako da opaženo zapišete. Npr. namesto zapisa, da se vam prosilec zdi kar „odrasel“ ali zrel, opišite opažanja, na podlagi katerih ste prišli do takega vtisa, kot je, da so bili prosilčevi odgovori na vprašanja, postavljena med razgovorom ob registraciji, podrobni in osredotočeni na bistvo posameznega vprašanja. Glede na nacionalni sistem bodo enota, odgovorna za otroke brez spremstva, ali (specializirani) uradnimi osebami, ki vodijo postopke mednarodne zaščite, ocenili verodostojnost prosilčeve navedene starosti.

Enaka priporočila veljajo, če prosilec predloži dokumente, za katere se zdi, da so zavajajoči. Te dokumente bi morali zabeležiti in glede njih, kakor je določeno v vašem nacionalnem postopku registracije, postaviti vprašanja, kot so, kdaj in kako je prosilec pridobil dokumente. Poleg tega bi morali navesti opažanja o dokumentu in ga morebiti predati organu ali enoti, odgovorni za preverjanje pristnosti dokumentov.

Točnost in učinkovitost sta ključni v postopku registracije. Zbrani podatki morajo biti pravilni in zanesljivi, da lahko uradna oseba, ki vodi postopek mednarodne zaščite in opravi osebni razgovor, gradi na osnovnih osebnih podatkih, zbranih v fazi registracije, ne da bi mu bilo treba znova postavljati ista vprašanja. Pravilni in zanesljivi podatki registracije so pomembni tudi za usmeritev prošnje v pravi postopek obravnave že na samem začetku (dublinski postopek, pospešeni in prednostni postopki, napotitev zaradi ranljivosti itd.). Hitenje v postopku registracije lahko pozneje povzroči zaplete. Za zagotavljanje točnosti je potrebno dovolj časa, da se preveri pravilen zapis imen, zapiše, kaj prosilec pravi, in ne, kakšne so po vašem mnenju prosilčeve namere, zapišejo datumi v koledarju, ki ga uporablja prosilec, skupaj z datumi, pretvorjenimi v gregorijanski (zahodni) koledar, ter preverita popolnost informacij in vaše pravilno razumevanje prosilčevih izjav.

Postopek registracije se lahko učinkovito opravi z vnaprejšnjo obvestitvijo prosilca o tem, kaj se od njega pričakuje ob registraciji in česa se ne, in z dobro organiziranim postopkom zbiranja podatkov.

B. Namen zbiranja podatkov

Podatki, zbrani ob registraciji, imajo različne namene. Zbrani podatki se lahko glede na nacionalni sistem uporabljajo za naslednje namene:

kot pomoč pri ugotavljanju ali preverjanju prosilčeve identitete in državljanstva z zapisom osebnih podatkov, biometričnih podatkov in informacij, povezanih z identifikacijskimi dokumenti;

kot pomoč pri pripravi azilnega organa na osebni razgovor – da bo ta nanj čim bolj pripravljen, je nadvse pomembno imeti na voljo zanesljive osebne podatke in zagotoviti dober pregled prosilčevega profila, porekla in družinskih vezi, ki bodo hkrati omogočili, da se primer dodeli najustreznejši uradni osebi, ki vodi postopek mednarodne zaščite, saj so nekateri uradniki lahko posebej usposobljeni ali specializirani za obravnavo posebnih vrst prošenj;

za obveščanje azilnega organa o vrsti prošnje za mednarodno zaščito, kar omogoča, da se prošnja na samem začetku azilnega postopka usmeri v ustrezeni postopek, kot so redni, prednostni, pospešeni postopek ali postopek o dopustnosti;

za pravočasno prepoznanje morebitnih dublinskih primerov, kar omogoča njihovo hitro posredovanje dublinski enoti, ki bo ugotovila, katera država je odgovorna za obravnavo prošnje;

za ugotavljanje, kateri prosilci potrebujejo posebna jamstva v postopku, in po potrebi njihovo napotitev k specializiranim enotam in/ali organizacijam – ko se ugotovi potreba po posebnih jamstvih v postopku, mora uradna oseba za registracijo to upoštevati pri načinu, na katerega poteka postopek registracije;

glede na nacionalni sistem za ugotavljanje, kateri prosilci imajo posebne potrebe glede sprejema, kar bo olajšalo njihovo napotitev na oceno, v okviru katere se določi posebna podpora, ki bi jo prosilec morda potreboval z vidika sprejema.

C. Razgovor ob registraciji

Namen razgovora ob registraciji je na začetku postopka pridobiti od prosilca zanesljive podatke. Ker ste morda prvi predstavnik azilnega postopka, ki ga sreča prosilec, je pomembno, da k razgovoru pristopite nevtralnno naravnani, da okrepite sodelovanje, vzpostavite zaupanje in zagotovite pravilne informacije.

Na začetku razgovora je treba prosilcu pojasniti namen in okvir razgovora. Priporočljivo je, da je prosilec obveščen o azilnem postopku pred razgovorom. Ta informacija se lahko dopolni z jasnimi in ne preveč tehničnimi ustnimi pojasnili na začetku razgovora. Vedno bi morali potrditi, ali je prosilec razumel podane informacije, in mu omogočiti, da postavlja dodatna vprašanja v zvezi z azilnim postopkom. Če je potrebno tolmačenje, bi morali poskrbeti, da se tolmač in prosilec medsebojno razumeta. Ne pozabite spodbuditi prosilca, naj pove, če ni razumel vašega vprašanja ali če ne pozna odgovora.

Ker je razgovor ob registraciji podlaga za osebni razgovor, je pomembno zbrati zanesljive podatke, tako da na začetku osebnega razgovora ni treba ponavljati istih vprašanj. Ne pozabite zapisati, kar prosilec pove, tudi če se vam zdi neskladno ali malo verjetno, zaprosite za pojasnilo, če vam kaj, kar prosilec pove, ni jasno, postavljajte čim preprostejša vprašanja, prosilcu ponudite možnost, da poda pripombe k poročilu o razgovoru, in poskrbite, da vsi tolmači razumejo svojo odgovornost in vlogo med razgovorom. Poleg tega lahko posnamete prosilčevo ustno izjavo, če je prosilec o tem obveščen pred začetkom razgovora

(člen 13(2)(f) direktive o azilnih postopkih). Redno komuniciranje med organi za registracijo in presojo je dobra praksa, saj omogoča izmenjavo povratnih informacij o načinu, na katerega bi lahko postopek registracije prispeval k osebnemu razgovoru.

Vse države EU+ v fazi registracije od prosilcev pridobijo osnovne osebne podatke. Ti osebni podatki vključujejo prosilčevo ime, datum in kraj rojstva, državljanstvo, informacije o identifikacijskih dokumentih, spolu in zakonskem stanu ter kontaktne informacije in podatke o etničnem poreklu, veroizpovedi, zdravju, izobraževanju in poklicu. Običajno so zbrani tudi podatki o prosilčevem kraju izvora, prepotovani poti in načinu prihoda v državo EU+. Poleg tega je v tej fazi dobra praksa zapisati vse države, v katerih je prosilec do tedaj bival ali živel. Prav tako so v fazi registracije pogosto zapisani podatki o sestavi družine in prošnji za mednarodno zaščito.

Obseg informacij, zbranih med registracijo in/ali vložitvijo prošnje, se lahko med državami EU+ zelo razlikuje. V splošnem nacionalni sistemi, ki imajo v okviru azilnega postopka vzpostavljene sisteme za usmerjanje in razvrščanje, ob registraciji zberejo več podatkov kot države brez takih sistemov. To je zato, ker so ti podatki potrebni za določitev postopka prve stopnje, v katerega se prošnja usmeri, kot so redni, prednostni, pospešeni, mejni postopek ali postopek o dopustnosti ali dublinski postopek.

Dobra praksa

Ko so podatki zbrani in ko je obrazec za registracijo/vložitev dokončan, prosilec s pomočjo tolmača podatke preveri in potrdi. To se opravi zato, da se lahko izvedejo morebitni popravki ali dopolnila in pojasnijo morebitna razhajanja.

To bo zagotovilo zanesljiv rezultat postopka registracije. S tem bodo preprečeni poznejši nepotrebni nesorazumi in zmeda v azilnem postopku, izboljšana bo uspešnost priprave osebnega razgovora, poleg tega pa bo zmanjšana potreba po ponavljanju osnovnih vprašanj za registracijo med osebnim razgovorom.

Po potrditvi navedenih podatkov mora prosilec podpisati obrazec za registracijo/vložitev, ki bi se nato glede na nacionalni sistem moral naložiti v prosilčev spis in shraniti v fizični spis skupaj z vsemi drugimi upoštevničnimi dokumenti, predloženimi v postopku.

Treba je opozoriti, da je glede na nacionalno prakso za vsakega družinskega člana, vključno z otroki, potreben ločen obrazec za registracijo/vložitev, tudi če je prošnja podana za družino.

Ob koncu razgovora bi morali zagotoviti informacije o naslednjih korakih in morebitnih rokih postopka obravnave. Poleg tega bi prosilca morali obvestiti o načinu vzpostavitve stika z njim glede osebnega razgovora in, če je mogoče, o predvidenem času začetka osebnega razgovora.

Dobra praksa

Sistem za samoregistracijo, ki ga je razvil norveški Direktorat za priseljevanje, je dobra praksa, ki dopolnjuje razgovor ob registraciji in prosilcu za mednarodno zaščito omogoča predhodno registracijo njegovih osebnih podatkov v nacionalni podatkovni zbirki v nadzorovanem okolju. Orodje je bilo razvito za spopadanje z morebitnimi obsežnimi prilivi prošenj za mednarodno zaščito in organom pomaga registrirati osebe, ki množično prihajajo, brez oviranja večjega dela tolmaških in drugih virov. To pripomore k preprečevanju običajnih ozkih grl na začetku azilnega postopka.

Orodje temelji na programski opremi, ki deluje v računalnikih, tabličnih računalnikih in v prihodnosti morebiti na mobilnih telefonih. Prosilci sledijo navodilom na zaslonu, ki pojasnjujejo njihove pravice in obveznosti glede postopka registracije; navodila so na voljo v 16 jezikih, ki zajemajo 90 % maternih jezikov prosilcev, ki prihajajo na Norveško. Prosilci najprej z virtualno tipkovnico, prilagojeno uporabljenemu jeziku, vnesejo svoje osebne podatke, prepotovano pot in družinske informacije. Poleg tega prosilci z uporabo programske opreme posnamejo svojo fotografijo. Na koncu prosilci pregledajo podatke, ki so jih navedli, in obrazec za registracijo oddajo po elektronski poti, nato pa se samodejno ustvari edinstvena številka zadeve. Po izpolnitvi obrazca za samoregistracijo prosilci svojo identiteto izkažejo še z osebno predložitvijo identifikacijskih dokumentov in oddajo prstnih odtisov organom.

Sistem za samoregistracijo se lahko uporabi za profiliranje zadev za uspešno neposredno usmerjanje prošenj na začetku azilnega postopka v ustrezne postopke obravnave. Gre za razširljivo možnost, kar pomeni, da se lahko uporablja kot ukrep ob nepredvidljivih dogodkih za zagotavljanje, da je prošnja za mednarodno zaščito vložena v zakonsko določenih rokih, in hkrati prihranijo pomembne količine človeških virov. Poleg tega se na samoregistracijo gleda kot na priložnost za prosilce, da aktivneje prispevajo k postopku v zvezi s svojimi prošnjami.

[Priloga 1 „Polja za registracijo“](#) vsebuje obširen pregled podatkov, ki se lahko zberejo med registracijo in/ali vložitvijo prošnje.

Povezano orodje urada EASO

[Praktični vodnik urada EASO: Osebni razgovor](#) opredeljuje metodo strukturiranega razgovora, ki je do neke mere lahko koristna tudi za razgovore ob registraciji. Naslednji razdelki veljajo za zlasti pomembne v fazi registracije.

- V razdelku 2 'Začetek razgovora' so navedene metode za začetek razgovora na način, ki vzpostavlja zaupanje, s katerim se pozdravi prosilca in se mu zagotovijo informacije.
- V razdelku 3 'Vodenje razgovora' so navedene metode za obvladovanje okoliščin razgovora in svojega odnosa za boljše sodelovanje; poleg tega vsebuje nasvete, kako uporabljati različne vrste vprašanj med razgovorom in izkoristiti priložnosti za pojasnitev kakršnih koli neskladnosti.
- Razdelek 5 'Zaključek razgovora' vsebuje predlagane načine zaključevanja razgovora, zagotavljanja informacij o naslednjih fazah postopka obravnave in omogočanja prosilcu, da poda pripombe k poročilu o razgovoru.

Prevodi vodnika so na voljo na [spletni strani urada EASO](#).

Dokumentacija, s katero prosilec razpolaga

Prosilce bi morali spodbujati, naj organom predložijo vse dokumente, s katerimi razpolagajo, da se določita ali preverita njihova identiteta in državljanstvo, ugotovijo njihove osebne okoliščine in poreklo ter utemelji prošnja za mednarodno zaščito ⁽¹⁵⁾. Taki dokumenti zajemajo identifikacijske in potovalne dokumente (in sicer osebno izkaznico in/ali potni list), družinske dokumente (npr. družinsko knjižico, rojstne liste, mrliške liste in/ali poročne listine), dokumente, ki se nanašajo na bivanje in prepotovane poti, ter vsa druga dokumentarna dokazila, ki bi lahko šla v prid prošnji za mednarodno zaščito (npr. kartica o članstvu v zatrjevani politični organizaciji ali organizaciji civilne družbe ali nalog za prijetje).

Prosilci se zaprosijo, da izročijo izvirnike, saj ti dokazujejo identiteto ali poreklo in morebiti zagotavljajo močnejše dokaze za utemeljenost prošnje za mednarodno zaščito kot kopije. Če prosilec nima izvirnikov, razpolaga pa s kopijami, bi morali raziskati razlog, zakaj izvirniki niso na voljo in kako je prosilec pridobil kopije.

Zapisati bi morali dokumente, ki jih prosilec ne predloži, zlasti potovalne in identifikacijske dokumente. Zaprošiti bi ga morali za pojasnilo glede manjkajočih dokumentov in raziskati, ali je prosilec sploh kdaj razpolagal s katerimi koli identifikacijskimi dokumenti. Če prosilec razpolaga z identifikacijskimi dokumenti, bi morali izvedeti, kje so in ali bi jih bilo mogoče predložiti azilnim organom. Če prosilec ne razpolaga z identifikacijskimi dokumenti v nobeni obliki, bi morali izvedeti, zakaj in kako je brez takih dokumentov uspel potovati zunaj izvirne države in pripotovati v vašo državo EU+.

Prosilca bi morali spodbuditi, naj pridobi manjkajoče dokumente, če je to v danih okoliščinah izvedljivo. Kljub temu bi morali jasno povedati, da se od prosilcev ne pričakuje, da bi s poskusom pridobitve dokumentov, vključno s stopanjem v stik z organi izvirne države, če bi bilo tako početje tvegano, sebe ali katero koli drugo osebo izpostavili tveganju.

Dobra praksa

Za spodbujanje prosilcev k predložitvi identifikacijskih dokumentov je švedska Agencija za migracije uvedla „identifikacijske naloge“ za prosilce, ki jim med postopkom vložitve prošnje ne uspe dokazati svoje identitete. Naloge so specifične za vsakega prosilca posebej, v okviru njih pa mora prosilec pridobiti dodatno dokumentacijo, s katero lahko utemelji ali pojasni svojo identiteto ali izvirno državo. Če prosilec naloge ne izpolni, lahko izgubi nekatere finančne ugodnosti. Naloge se uporabljajo le v okviru azilnega postopka, proti vsaki odločitvi o zmanjšanju finančnih ugodnosti pa je mogoča pritožba pri upravnem sodišču.

Vsi dokumenti bi morali biti ustrezno zabeleženi z izdelavo njihovih kopij in zapisom vseh tehničnih informacij, vključno z datumom predložitve, naslovom dokumenta, vrsto dokumenta in ali je dokument izvirnik ali kopija. Drugi standardni elementi dokumenta, ki bi jih bilo treba zapisati, so datum izdaje, organ izdajatelj ali avtor in glavna tema.

Prosilci pogosto predložijo skenirane ali digitalne dokumente, ki so jih prejeli po elektronski pošti. Skenirani in digitalni dokumenti bi morali biti obravnavani enako kot kopije dokumentov.

⁽¹⁵⁾ V skladu s členom 13(2)(b) direktive o azilnih postopkih je obveznost prosilca, da izroči dokumente, s katerimi razpolaga in ki so pomembni za obravnavanje prošnje, kot je na primer potni list. V skladu s členom 4(1)(2) direktive o pogojih lahko države članice prosilcu naložijo tudi obveznost, da te dokumente predloži čim prej v azilnem postopku.

Če želi prosilec predložiti veliko dokumentov, je priporočljivo, da greste z njim skozi njih, da skupaj določita, kateri dokumenti so pomembni za azilni postopek. Glavno vprašanje, ki ga morate postaviti prosilcu, je, kaj namerava dokazati s konkretnim dokumentom, ki ga predloži.

Kar zadeva pomembne dokumente v tujem jeziku, bo potreben prevod. Priporočljivo je, da se pridobijo vsaj prevodi najpomembnejših dokumentov, vključno z identifikacijskimi elementi in najbolj bistvenimi elementi dokumentov, ob upoštevanju, kaj namerava prosilec dokazati z dokumenti. Na splošno je v interesu organa za presojo, da so dokumenti prevedeni v čim večji meri, saj se lahko kateri koli element dokumenta izkaže za pomembnega pri preverjanju skladnosti in utemeljenosti prošnje.

V splošnem je dobra praksa, če se zagotovi, da dokumente (tiste bistvene in/ali njihove bistvene dele) prevede organ za presojo pred osebnim razgovorom. To bo uradni osebi, ki vodi postopek mednarodne zaščite, omogočilo, da bolje pripravi razgovor in kakršna koli vprašanja za prosilca o morebitnih neskladnostih med izjavami in dokumenti med razgovorom.

Za več informacij o načinu preverjanja pristnosti dokumenta in kako je to lahko povezano s postopkom registracije glej dodatna pojasnila v [poglavju VIII, razdelku E Preverjanje dokumentov](#).

D. Biometrični podatki

Biometrični podatki, zbrani med registracijo/vložitvijo prošnje, vključujejo fotografije in prstne odtise. Glede na nacionalni sistem se lahko zberejo dodatne vrste biometričnih podatkov, kot so slikanje očesne šarenice ali snemanje glasu. Prosilčev glas je pogosto posnet zaradi določitve narečja in/ali območja socializacije, ne pa ugotavljanja istovetnosti samega prosilca.

Glede na tehnično naravo jemanja in slikanja prstnih odtisov, v večini držav EU+ to opravljajo specializirane enote ali organi.

Prstni odtisi se uporabljajo v okviru sistema Eurodac. Prstni odtisi se vnesejo v centralni sistem podatkovne zbirke Eurodac, da se ugotovi, ali je prosilec že prej zaprosil za mednarodno zaščito oziroma ali je bil prijet v drugi državi EU+ v zvezi z nezakonitim prečkanjem zunanje meje.

Za več informacij o zbiranju prstnih odtisov in sistemu Eurodac glej [poglavje VIII, razdelek A Eurodac](#).

Prstni odtisi se lahko primerjajo tudi v podatkovni zbirki Vizumskega informacijskega sistema (VIS). VIS je sistem za odločitve glede vlog za izdajo vizumov za kratkoročno bivanje zaradi obiska schengenskega območja ali tranzita. Sistem vsebuje informacije o vlogah za izdajo vizumov za kratkoročno bivanje, vloženih v schengenskih državah. Nacionalni azilni organi lahko pregledujejo podatkovno zbirko za določitev države EU+, odgovorne za obravnavo prošnje.

Za več informacij o zbiranju prstnih odtisov in sistemu VIS glej [poglavje VIII, razdelek B Vizumski informacijski sistem](#).

Dobra praksa

Da se preprečijo goljufije, pa tudi za zagotovitev, da je prosilčeva obrazna fotografija novejša in kakovostna, bi lahko organ za registracijo sam posnel fotografijo, namesto da od prosilca zahteva, da jo predloži.

Ker imajo vsi biometrični sistemi svoje slabosti, je lahko uporaba večmodelskega pristopa na podlagi zbiranja različnih biometričnih podatkov dobra strategija.

E. Registracija osebnih podatkov

Čeprav je nadvse pomembno, da so informacije, zbrane ob registraciji, pravilne in zanesljive, so v okviru azilnega postopka številne ovire, zaradi katerih obstaja tveganje, da bodo podatki nepopolni ali netočni. Pri tem gre lahko za jezikovne ovire, kulturne norme in/ali starost prosilca.

Vaša vloga bo, da prosilcu pomagate pojasniti njihove izjave in poskrbite, da so navedeni podatki popolni in točni.

V tem razdelku so napotki, primeri dobre prakse in nasveti glede praktičnih vprašanj, s katerimi se lahko srečate pri zbiranju in zapisovanju informacij o prosilcu. Poleg teh splošnih nasvetov je zlasti priporočljivo, da organi zagotovijo nacionalne smernice za zagotavljanje skladnosti pri zapisovanju osebnih informacij ob upoštevanju posameznih praks v izvorni državi.

Ime prosilca

Če prosilec predloži potni list ali soroden identifikacijski dokument, zapišite prosilčevo ime, kakor je prikazano na dokumentu. Če ni potnega lista, bi lahko glede na izvorno državo drugi viri za sestavo in črkovanje prosilčevega imena zajemali nacionalne identifikacijske dokumente in rojstne liste. Če prosilec nima identifikacijskih dokumentov, zapišite ime, kakor ga navede prosilec.

Priporočljivo je, da nacionalne uprave za vsako izvorno državo posebej zagotovijo smernice za registracijo prosilčevega imena, da se zagotovi skladnost sestave in črkovanja imena. V smernicah je lahko v skladu z izvorno državo navedena hierarhija različnih vrst identifikacijskih dokumentov. Običajna sestava in črkovanje imen se med izvornimi državami razlikujeta. V več državah srednje Azije, Bližnjega vzhoda in delih Afrike so imena tradicionalno sestavljena iz imena, danega ob rojstvu, in imena družine, sestavljenega iz najprej očetovega in nato dedovega imena. Pri imenih, ki so tradicionalno sestavljena iz več delov, je lahko v navodilih navedeno, kateri del naj se v obrazcu za registracijo upošteva kot ime in kateri kot priimek.

Prosilec ima več imen

Prosilec ima lahko iz različnih razlogov več imen. V nekateri državah se ime, zapisano v potnem listu ali drugem identifikacijskem dokumentu, lahko razlikuje od tradicionalnega imena. Npr. očetovo ime in dedovo ime se tradicionalno uporabljata kot družinsko ime, medtem ko je v potnem listu pri družinskem imenu navedeno ime plemena. Tako ima lahko prosilec dve imeni, in sicer eno za uporabo pri vsakdanjih funkcijah in eno za uradne namene.

Prosilci imajo lahko v uradnih podatkovnih zbirkah in evidencah različna imena ali pa lahko sami navedejo različna imena, po katerih so znani v izvorni državi. Prošilec lahko namerno uporablja lažno ime ali lahko nezakonito uporablja identiteto druge osebe. Dodatna imena bi v teh primerih morala biti zapisana kot vzdevki.

Podobno bi različice imena, in sicer glede na način njegovega črkovanja, preoblikovanja ali zapisa, v različnih identifikacijskih dokumentih morale biti zapisane kot vzdevki, da se omogoči poznejši priklic osebe v podatkovni zbirki, kadar je na voljo le en identifikacijski dokument. Prisluhniti je treba tudi prosilčevim mnenjem o morebitnih razlogih za taka razhajanja, nato pa bi bilo treba v obrazec za registracijo zapisati prosilčeva pojasnila in o morebitnih neskladnostih opozoriti organ za presojo.

Prečrkovanje: prosilčevo ime je napisano v nelatinični pisavi

Prečrkovanje je postopek zapisa imena v pisavi, ki je drugačna od pisave, v kateri je izvorno zapisano. Prečrkovanje se uporablja, kadar je prosilčevo ime napisano v pisavi, kot je arabska pisava, cirilica ali amharska pisava. Ker ni standardiziranih načinov prečrkovanja besed v latinico za vse jezike, imajo lahko nekatere črke, znaki ali glasovi različne oblike glede na jezik, ki se uporabi za prečrkovanje besede. Npr. glas /u/ bi bil v francoščini prečrkovan kot „ou“, v angleščini kot „oo“, v nemščini pa kot „u“.

Dober primer, kako se lahko uredi prečrkovanje, bi lahko zajemal naslednje korake.

1. Prečrkovano ime zapišite, kakor je napisano v prosilčevem potnem listu.
2. Če prosilec nima potnega lista, prečrkovano ime zapišite, kakor je napisano v drugih uradnih dokumentih.
3. Če prosilec nima uradnih dokumentov, v katerih bi bilo njegovo ime napisano v latinici, vpoglejte v obstoječe nacionalne smernice za prečrkovanje.
4. Če uradnih smernic za prečrkovanje ni in le če je prosilec dovolj več pisne komunikacije v jeziku, ki uporablja latinično pisavo, prosilca zaprosite, naj prečrkuje svoje ime.
5. Če prosilec ne more prečrkovati svojega imena, uporabite storitve tolmača. V vsakem primeru kot referenčno točko zapišite način, na katerega se ime črkuje v izvornem jeziku.

Dobra praksa

Nemški zvezni urad za migracije in begunce uporablja prevajalsko orodje za prečrkovanje imen iz arabske pisave v latinico. Prosilci uporabljajo arabsko tipkovnico za vnos imena v orodje, sistem pa njihovo ime prečrkuje v latinične črke. Orodje se uporablja v začetnih fazah azilnega postopka, vključno s fazo registracije prošnje za mednarodno zaščito, ko se prosilčevo ime zapiše v posamezen spis. Orodje vključuje tudi dodatne funkcije, ki podpirajo preverjanje prosilčevega izvora.

Datum in kraj rojstva prosilca

Da se zagotovi skladnost pri registraciji podatkov o kraju rojstva, je dobra praksa, da se kraj zapisuje sistematično na enaki ravni (vas, občina, okrožje itd.) in da se poleg tega opredeli provinca, regija ali gubernat kraja rojstva. Dosledno črkovanje krajev bi se lahko uvedlo z zagotovitvijo seznamov regij, provinc, pokrajin in/ali glavnih lokacij posameznih izvornih držav.

Prosilec ne pozna svojega datuma rojstva

Če prosilec navede, da ne pozna svojega datuma rojstva, morate raziskati, kaj prosilec ve o datumu rojstva, vključno z letom, letnim časom in/ali mesecem rojstva.

Pri otrocih ali prosilcih, ki bodo kmalu polnoletni, je pomembno, da se pri zapisu celotnega datuma rojstva vedno vzame zadnji mogoči datum obdobja, za katerega se lahko razumno oceni, da je bil prosilec rojen v njem. Npr., če prosilec pozna mesec rojstva, se kot ocenjeni datum rojstva označi zadnji dan v tem mesecu. Če prosilec pozna letni čas rojstva, se označi zadnji dan v tem četrtletju. Če prosilec pozna le leto rojstva, se označi zadnji dan v tem letu. Zadnji mogoči dan obdobja se izbere zato, da posameznik ne bo obravnavan kot odrasla oseba, če je morda še otrok.

V nekaterih državah EU+ se, kadar točen datum rojstva ni znan, ugotovi ocenjeni datum rojstva, ki zajema dan in mesec, saj to pomaga pri urejanju glavnih zadev pri organih in izvajalcih storitev. Vzpostavljeni bi morali biti zaščitni ukrepi, ki bi opredeljevali, da je navedeni datum rojstva le ocenjeni datum, s čimer bi se zagotovilo, da to ne privede do oblikovanja lažne identitete. Dokumenti, ki jih predloži prosilec, lahko vsebujejo znake, ki pripomorejo k oceni njegove starosti ali datuma rojstva. Datum ali leto rojstva ali starostna skupina se lahko dodatno oceni z izvedbo razgovora na podlagi časovnih referenčnih točk (npr. s spraševanjem prosilca, ali se spomni nekaterih pomembnih dogodkov, ki so se zgodili v njegovi državi). Prizadevajte si za skupno razumevanje s prosilcem. Poskrbite, da prosilec razume, kateri datum ste na koncu zapisali kot ocenjeni datum rojstva, in pojasnite, da se lahko pozneje popravi, če bo lahko predložil identifikacijsko dokumentacijo iz izvorne države. Po določitvi ocenjenega datuma rojstva morate v obrazcu za registracijo in/ali podatkovni zbirki jasno označiti, da gre za oceno datuma, in opisati, kako je bil datum določen.

Na splošno je zaželeno, da se prosilčev datum rojstva ne označi kot „neznan“, saj je pomembno navesti prosilčevo starostno skupino, kot je otrok, mladostnik, mlajša odrasla oseba, odrasla oseba ali starejša oseba.

Prosilčeva država za navedbo datuma rojstva uporablja drugačen koledar

Nekatere države uporabljajo koledarje, ki niso gregorijanski – npr. v Afganistanu in Iranu se uporablja perzijski, v Etiopiji in Eritreji etiopski koledar, v Nepalju in več zveznih državah Indije pa koledar Vikram Samvat. Muslimanski in hebrejski koledar se uporabljata za verske namene, arabske države in Izrael pa za civilne namene uporabljajo gregorijanski koledar. Kitajski koledar prav tako ureja datume pomembnih praznikov, medtem ko se kitajska civilna uprava opira na gregorijanski koledar.

Priporočljivo je, da prosilca zaprosite, naj navede datum rojstva po koledarju, ki se uporablja v izvorni državi. Datum rojstva v obrazcu za registracijo zapišite kot datum po koledarju, ki se uporablja v izvorni državi, in kot datum po gregorijanskem koledarju. Enako velja tudi za druge datume, uporabljene v postopku registracije, kot so datum odhoda iz izvorne države.

Če točen datum rojstva prosilca ni znan, se ocenjeni datum rojstva prav tako določi z uporabo koledarja, ki se uporablja v izvorni državi, npr. z uporabo mesecev, letnih časov in let, navedenih v takem koledarju.

Na spletu je več dobrih koledarskih pretvornikov, kot so:

- [perzijski koledarski pretvornik](#),
- [etiopski koledarski pretvornik](#),

- [nepalski koledarski pretvornik](#).

Prosilec navede kraj rojstva, katerega lokacijo v izvorni državi je težko določiti

Če prosilec navede, da je bil rojen v kraju, ki ga v izvorni državi težko najdete ali katerega lokacijo težko določite, je to treba dodatno raziskati z vprašanji o npr. delu države, provinci/pokrajini, mestih, občinah ali znanih krajih blizu kraja rojstva.

Dobra praksa je, da uporabite spletno zemljevidno storitev (ki jo je varnostno preverila enota za informacije o izvorni državi) in z njo na zemljevidu med registracijo določite kraja rojstva ter poleg tega zabeležite kraj bivanja v izvorni državi. Včasih najpogosteje uporabljene zemljevidne storitve, kot je Google Zemljevidi, ne vključujejo točnih lokacij v več določenih izvornih državah.

V nadaljevanju so podani dobri primeri specializiranih zemljevidnih storitev na spletu.

- [OpenStreetMap](#) je interaktiven odprtokodni zemljevid.
- [WeGo](#) je zemljevid, ki temelji na satelitskih posnetkih.
- Enota za analizo prehranske varnosti in hranilne vrednosti ([FSNAU](#)) zagotavlja upravne zemljevide za Somalijo.

Prosilec ne pozna svojega kraja ali države rojstva

Če prosilec pozna državo rojstva, ne pa tudi točnega kraja rojstva, lahko dodatne informacije pridobite tako, da postavite najprej vprašanja o večjih, nato pa vse manjših geografskih območjih, hkrati pa raziščete, kje je prosilec izvedel za te informacije.

Država rojstva je opredeljena kot država prebivališča matere v času rojstva, ali, če ta podatek ni znan, država, v kateri je bila oseba rojena (člen 2(e) uredbe o statistiki o migracijah ⁽¹⁶⁾). Tako lahko prosilca povprašate, kje je njegova mati živela v različnih fazah življenja, če kraj rojstva ostaja neznan ali negotov.

Če so še vedno negotovosti glede kraja rojstva, je dobra praksa, da se razišče, od kod so prosilčevi starši in drugi družinski člani ter kje trenutno živijo. To vam bo omogočilo, da si ustvarite popolnejšo predstavo o družinskem poreklu in trenutnih razmerah, npr. v zvezi z morebitno zgodovino razseljevanja.

Če država rojstva ni znana, jo zapišite kot „neznana“. Zbrati bi morali podatke o razlogih, zakaj prosilec ne pozna države rojstva, in njegove pripombe zapisati v obrazec za registracijo/podatkovno zbirko.

Sestava družine

Sestava družine naj ne bo nikoli samoumevna. Vsako razmerje je treba preveriti. Če npr. par pove, da ima enega ali več otrok, je treba za vsakega otroka preveriti, ali sta možki in ženska njegova biološki oče in mati.

⁽¹⁶⁾ [Uredba \(ES\) št. 862/2007](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. julija 2007 o statistikah Skupnosti o selitvah in mednarodni zaščiti ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 311/76 o zbiranju statističnih podatkov o tujih delavcih (UL L 199, 31.7.2007), spremenjena z [Uredbo \(EU\) 2020/851](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o spremembi Uredbe (ES) št. 862/2007 o statistiki Skupnosti o migracijah in mednarodni zaščiti (UL L 198, 22.6.2020).

Prosilec je poligamen

V nekaterih družbah je lahko prosilec sočasno zakonito v zakonski zvezi z več osebami, medtem ko nacionalne zakonodaje v državah EU+ dovoljujejo le zakonsko zvezo z eno osebo hkrati. Poligamija ali zakonska zveza z več osebami hkrati se v več državah EU+ šteje tudi za kaznivo dejanje, zaradi česar ni mogoče priznati več kot enega zakonskega partnerja kot zakonca. Tako se v primerih poligamije le en zakonski partner lahko šteje za zakonitega zakonca.

Države EU+ imajo različne prakse pri določanju, kdo bi se po nacionalnem pravu štel za zakonitega zakonca v poligamnih zakonskih zvezah. Nekatere države EU+ štejejo za zakonitega zakonca prvega zakonskega partnerja, s katerim je prosilec sklenil zakonsko zvezo, medtem ko druge za zakonitega zakonca štejejo partnerja, ki je prvi prispel v državo.

Glede na nacionalno opredelitev pojma zakoniti zakonec lahko v obrazec za registracijo kot zakonitega zakonca vpišete bodisi zakonca, ki je prvi sklenil zakonsko zvezo s prosilcem, ali zakonca, ki je prvi prispel v državo. Če je v državo prispelo hkrati več zakoncev, bi moral vsak zakonec, ki ni določen kot zakoniti zakonec, podati ločeno prošnjo za mednarodno zaščito. Poleg tega se zakonci, ki niso zakoniti zakonec, vpišejo v poseben razdelek obrazca za registracijo, v katerega se navedejo njihovi osebni podatki in datum sklenitve zakonske zveze.

Prosilec trdi, da je v zakonski zvezi ali razvezan, vendar sklenitve zakonske zveze ali njene razveze ni razglasil organ

Veliko zakonskih zvez je sklenjenih v skladu s tradicionalnimi običaji in verskimi praksami ob prisotnosti tradicionalnega ali verskega vodje, ne da bi jih država kadar koli zakonito potrdila. Spet drugi pari lahko živijo skupaj brez sklenitve zakonite ali tradicionalne ali verske zakonske zveze. Slednja oblika skupnega življenja se lahko v nekaterih državah zakonito potrdi.

Ali je sklenitev zakonske zveze ali njena razveza zakonito potrjena, določa pravo države, v kateri je prosilčevo prebivališče, kadar pa ga prosilec nima, pravo države, v kateri ima prosilec prebivališče. Zato je treba spoštovati prosilčeve predhodno pridobljene pravice glede zakonskega stana, pod pogojem, da so te priznane in v skladu s formalnostmi, določenimi z zakonodajo države gostiteljice (člen 12 Konvencije o statusu beguncev⁽¹⁷⁾).

Zapišete lahko prosilčeve navedbe glede sklenitve ali razveze njegove zakonske zveze, vključno s tem, da njene sklenitve ali razveze ni razglasil organ. Vprašate lahko tudi, kaj prosilec misli s tem, ko pravi, da je v zakonski zvezi ali razvezan, in zakaj tega ni razglasil organ.

Odrasel prosilec ima rejenca ali posvojenca brez kakršne koli zakonite odločbe ali odločitve v skladu z običaji

Pomembno je preveriti povezave in zveze med otrokom in odraslim(-i) ter s tem zagotoviti, da je odnos v največjo korist otroka. Prosilca povprašajte o podlagi, s katero je urejena posvojitev in/ali rejništvo, ter okoliščinah, zaradi katerih je prevzel otroka v skrb. Poleg tega v obrazec za registracijo zapišite, kdo spremlja otroka, npr. družina z več otroki, par, en starš ali starejša oseba, ter spol otroka in odraslih, ki ga spremljajo.

⁽¹⁷⁾ Generalna skupščina ZN, [Konvencija o statusu beguncev](#), Združeni narodi, Zbirka pogodb Združenih narodov, 1951, zvezek 189, str. 137.

Če sta posvojitev in/ali rejništvo urejeno na podlagi odločitve, ki je v skladu z običaji ali ki ni uradna, bi otroka morali napotiti k organom, odgovornim za dodelitev skrbnika. Otroka bi morali napotiti tudi k organom za zaščito otrok, odgovornim za ocenitev največje koristi za otroka. Namen tega je določiti primernost in pripravljenost odraslih oseb, ki spremljajo otroka, kot morebitnih varuhov otroka ter blaginjo otroka ob odraslih, ki ga spremljajo.

Če ni znakov zlorabe ali zanemarjanja, ni treba, da je otrok med ocenjevanjem največje koristi zanj in pri sprejemanju odločitve ločen od odraslih, ki ga spremljajo.

Otroka bi morali registrirati ločeno od odraslih, ki ga spremljajo, vendar pa bi zadeve otrok in odraslih, ki jih spremljajo, morale biti povezane. Glede na nacionalno prakso premislite o izvedbi razgovora ob registraciji v prisotnosti imenovanega strokovnega skrbnika.

Če otrok in odrasli, ki ga spremlja, navedeta, da bi bilo iskanje družine potrebno ali dobrodošlo, lahko otroka napotite na iskanje družine.

Narodnost ali državljanstvo

Narodnost ali državljanstvo je opredeljeno kot posebna pravna vez med posameznikom in njegovo državo, pridobljena ob rojstvu ali z naturalizacijo, in sicer z izjavo, izbiro, s poroko ali na kakšen drug način glede na nacionalno zakonodajo (člen 2(d) uredbe o statistiki o migracijah). Državljanstvo je ključni pojem za mednarodno zaščito, saj je ocena potrebe po mednarodni zaščiti usmerjena v državo ali države, katerih državljan je prosilec. Če je prosilec brez državljanstva, se ocena opravi glede na državo običajnega prebivališča. Številni prosilci nimajo dokumentacije, ki dokazuje njihovo državljanstvo, zato boste državljanstvo morali ugotoviti na druge načine.

Nacionalne smernice o tem, kdaj se državljanstvo lahko šteje za „ugotovljeno“ (kljub neobstoju dokumentarnih dokazov), se lahko razlikujejo, enako pa velja tudi za metode, ki se uporabljajo za ugotavljanje državljanstva prosilca. Metode vključujejo razgovor o državljanstvu, preverjanje pristnosti dokumentov, preverjanje porekla prosilca ali jezikovno oceno. Pogosto jih izvaja specializirano osebje ali enote ali uradne osebe, ki vodijo postopek mednarodne zaščite in so odgovorne za osebni razgovor. Uradna oseba za registracijo mora ponuditi zanesljive znake o državljanstvu prosilca in opozoriti na morebitne negotovosti in/ali kazalnike apatridnosti.

Prosilec ima ali bi lahko imel več državljanstev

Prosilec ima lahko več državljanstev, vsa navedena državljanstva pa bi bilo treba zapisati. Dobra praksa je, da se vsakega prosilca vpraša, ali ima več državljanstev, saj prosilci te informacije morda ne bodo sporočili sami od sebe. Priporočljivo je vzpostaviti nacionalni postopek za primere, ko ima prosilec več državljanstev, da se določi, katero prosilčevo državljanstvo bo navedeno za statistične namene. Če taka pravila ne obstajajo, je priporočljivo, da se za statistične namene kot „glavno“ državljanstvo zapiše zadnje pridobljeno državljanstvo. V prosilčev spis bi bilo treba vključiti tudi informacije o drugih državljanstvih.

Prosilec ne pozna ali ni gotov glede svojega državljanstva

Prosilci niso prepričani glede državljanstva. Če identifikacijska dokumentacija, v kateri je navedeno prosilčevo državljanstvo, ne obstaja, bi morali državljanstvo, ki ga zatrjuje prosilec, ugotoviti z vprašanji ali

pa raziskati morebitne kazalnike apatridnosti. Namen teh vprašanj ni oceniti verodostojnost navedenega državljanstva, temveč **ugotoviti obstoj dvomov, ki bi jih bilo treba sporočiti organu za presojo.**

Če prosilčevi odgovori ne odpravijo negotovosti, sporočite svoja opažanja ustreznemu organu.

Če državljanstvo ostane neugotovljeno, prosilčevo državljanstvo v obrazec za registracijo zapišite kot „navedeno/domnevno državljanstvo“. Če prosilec zatrjuje, da je brez državljanstva, nima pa uradne dokumentacije, bi tudi to informacijo morali zapisati kot „navedeno/domnevno brez državljanstva“. Če ima prosilec dokumente, ki potrjujejo, da je brez državljanstva, bi državljanstvo morali zapisati kot „brez državljanstva“.

Da se izognete usmerjanju prošenj v napačne postopke in omogočite ustrezno pripravo osebnega razgovora, je pomembno že zgodaj v azilnem postopku ugotoviti negotovosti glede državljanstva in znake v zvezi z apatridnostjo ter jih v fazi registracije sistematično zapisati. Priporočljivo je, da se vsa državljanstva, zapisana v kateri koli fazi azilnega postopka, vodijo v zgodovini različic prosilčevega spisa.

Načini, na katere lahko prosilec spremeni že predložene podatke

Osebni podatki se lahko v večini držav EU+ po zaključku vložitve spremenijo pod posebnimi pogoji. Nekateri države zahtevajo, da prosilec za spremembo osebnih podatkov predloži pristen osebni dokument, druge pa dovoljujejo spremembe pod drugimi pogoji, vključno s prosilčevo lastno obvestitvijo.

Priporočljivo je, da nacionalne uprave zagotovijo smernice glede pogojev, pod katerimi lahko prosilec spremeni podatke, predložene ob vložitvi prošnje.

Priporočljivo je razlikovati med bistvenimi spremembami osebnih podatkov in manjšim urejanjem zaradi človeške napake. Primeri človeške napake v fazi registracije vključujejo napake pri črkovanju, datume rojstva, navedene kot datume po koledarju, ki ni gregorijanski, in kraje rojstva z istim imenom, ki pa so v drugem upravnem okrožju izvirne države. Za dobro prakso se šteje, da so vse spremembe osebnih podatkov dostopne v podatkovni zbirki, vključno z informacijami o času in avtorju spremembe ter podlagi zanjo.

Osebni podatki, ki se lahko štejejo za bistveno drugačne od tistih, ki so bili pridobljeni od prosilca, iz zunanjih podatkovnih zbirk in drugih zanesljivih virih, se lahko zapišejo kot alternativni podatki. Alternativni podatki zajemajo vsa imena ali druge osebne podatke, po katerih je prosilec znan, vključno z dekliskimi priimki ali imeni, uporabljenimi pri neuradnih funkcijah. Za dobro prakso se šteje, če je v podatkovni zbirki posebno polje, ki iskalniku omogoča sočasno iskanje trenutnih imen, vzdevkov in zgodovine imen.

F. Apatridnost

Kaj je apatridnost in zakaj je pomembna?

V skladu s Konvencijo o statusu oseb brez državljanstva iz leta 1954 je oseba brez državljanstva „oseba, ki je nobena država ne šteje za državljana v skladu s svojim pravnim redom“⁽¹⁸⁾. Ta opredelitev je zavezujoča za vse države pogodbenice, pojem „v skladu s svojim pravnim redom“ pa bi bilo treba razlagati široko, da se zajame ne le zakonodaja, temveč tudi ministrski odloki, uredbe, odredbe, sodna praksa in, kadar je primerno, običajna praksa⁽¹⁹⁾.

Do apatridnosti pride v različnih okoliščinah, tako v migracijskih kot tudi nemigracijskih primerih, vzrok zanjo pa je lahko več dejavnikov. Ti zajemajo diskriminacijo v zakonodaji in praksi v zvezi z državljanstvom (ki je npr. povezana z raso, veroizpovedjo ali spolom), vrzeli v zakonodaji o državljanstvu, pri nasledstvu držav ali pri izseljencih in/ali njihovih otrocih, ki lahko izgubijo državljanstvo, ne da bi pridobili državljanstva države običajnega prebivališča.

Pravica do državljanstva je osnovna človekova pravica. Poleg tega, da so prikrajšane za državljanstvo, se osebe brez državljanstva pogosto srečujejo z drugimi oblikami diskriminacije in kršitvami človekovih pravic, ki so lahko tako vzrok kot tudi posledica razselitve. Čeprav večina oseb brez državljanstva ostane v državi rojstva/običajnega prebivališča, nekateri odidejo in zaprosijo za zaščito v drugih državah. V slednjem primeru lahko oseba brez državljanstva v skladu z direktivo o pogojih izpolnjuje pogoje za status mednarodne zaščite kot begunec ali upravičenec do subsidiarne zaščite.

Kadar je oseba brez državljanstva prepoznana kot oseba, ki potrebuje mednarodno zaščito, je pomembno obravnavati njeno apatridnost. Obstajajo lahko primeri, ko status begunca ali subsidiarna zaščita preneha, ne da bi oseba pridobila državljanstvo. V takih primerih bo oseba še vedno potrebovala zaščito kot oseba brez državljanstva. Poleg tega ima lahko apatridnost upravičencev do mednarodne zaščite posledice zanje in njihove otroke. Npr. otroci upravičencev do mednarodne zaščite brez državljanstva, in sicer tisti, ki so rojeni v državi gostiteljici in ne pridobijo drugega državljanstva, so po mednarodnem pravu (in zakonodajah številnih držav EU+ o državljanstvu) upravičeni do državljanstva države, v kateri so bili rojeni⁽²⁰⁾.

Znaki apatridnosti

Apatridnosti včasih ni preprosto ugotoviti. Osebe brez državljanstva imajo redko dokaz o tem, da so brez državljanstva, so lahko negotove ali so brez državljanstva, ali morda ne vedo, da obstaja tveganje, da bodo ob vrnitvi ostale brez državljanstva. Osebe, pri katerih obstaja tveganje, da ostanejo brez državljanstva, vključujejo glede na razmere v izvorni državi osebe iz mejnih območij, v katerih lahko

⁽¹⁸⁾ [Konvencija o statusu beguncev](#), Zbirka pogodb Združenih narodov, zvezek 189, str. 150, 28. julij 1951 (začetek veljavnosti: 22. april 1954) (Konvencija o statusu beguncev iz leta 1951); Protokol o statusu beguncev, Zbirka pogodb Združenih narodov, zvezek 606, str. 267, 31. januar 1967 (začetek veljavnosti: 4. oktober 1967), v azilni zakonodaji EU imenovana „Ženevska konvencija“.

⁽¹⁹⁾ UNHCR, [Guidelines on Statelessness No 1](#) (Smernice o apatridnosti št. 1): [Opredelitev pojma „oseba brez državljanstva“ v členu 1\(1\) Konvencije o statusu oseb brez državljanstva iz leta 1954](#), HCR/GS/12/01, 2012, odstavek 15.

⁽²⁰⁾ UNHCR, [Konvencija o zmanjšanju števila oseb brez državljanstva iz leta 1961](#), HCR/GS/12/01, 2012; Svet Evrope, [Evropska konvencija o državljanstvu](#), Strasbourg, Zbirka pogodb Sveta Evrope št. 166, 1997.

pomanjkanje civilne registracije privede do zmede, ali gre za državljana ene ali druge države, manjšine in tiste z domnevnimi ali dejanskimi povezavami z drugo državo, nomadsko prebivalstvo ter skupine z zapleteno zgodovino razseljevanja, pri katerih je lahko dokazovanje državljanstva izvirne države težavno zaradi generacij potomcev, ki so živeli v tujini.

V evropskem okviru profili oseb, ki zatrjujejo, da so brez državljanstva, najpogosteje zajemajo:

- Palestince iz držav Bližnjega vzhoda in severne Afrike;
- kurdsko prebivalstvo iz Sirije in Iraka;
- bidune iz Kuvajta in Iraka;
- Rohingejce iz Mjanmara;
- Somalce iz Etiopije.

Poleg tega je negotovost pri prosilcih glede lastnega državljanstva v postopku registracije lahko kazalnik tveganja, da ostanejo brez državljanstva.

Registracija oseb brez državljanstva in oseb, pri katerih je tveganje, da ostanejo brez državljanstva

Nadvse pomembno je čim prej odkriti osebe brez državljanstva, da se jim zagotovi pomoč, ki jo potrebujejo zaradi apatridnosti. Presoja apatridnosti prosilca je ključna pri oceni potrebe po mednarodni zaščiti.

Pri registraciji je ključno zbrati informacije in odkriti mogoče vzroke apatridnosti. Pri vsakem prosilcu bi morali pridobiti informacije o njegovem državljanstvu ali državljanstvih, morebitnem neobstoju državljanstva, kraju rojstva in državi rojstva. Če prosilci niso gotovi glede državljanstva, bi bilo treba na to opozoriti ter zapisati države običajnega prebivališča ⁽²¹⁾. Pri registraciji družin je pomembno te podatke zbrati za **vsakega družinskega člana**, tako starše kot tudi otroke. Te informacije bodo pomembne za vsako poznejšo presoj, ali neka država v skladu s svojim pravnim redom priznava osebo kot njenega državljana. Zbiranje osebnih podatkov za vsakega družinskega člana je prav tako pomembno, saj so nekateri otroci lahko brez državljanstva, medtem ko njihovi starši imajo državljanstvo. Na svetu je denimo 25 držav, v katerih ženska zaradi spolne diskriminacije v pravu svojega državljanstva ne more prenesti na otroka na enaki podlagi kot moški. To bi lahko pomenilo, da otroci nimajo državljanstva, če oče ne prizna otroka ali če oče ni znan, je umrl, ni s svojo družino ali je sam brez državljanstva ⁽²²⁾.

V nekaterih primerih, ko se ljudje predstavijo kot osebe brez državljanstva, so lahko na voljo objektivne informacije, ki to potrjujejo (npr. so pripadniki dobro dokumentiranega manjšinskega prebivalstva brez državljanstva, imajo dokumentacijo, ki potrjuje njihovo apatridnost, ali imajo dokaz, da so bili prikrajšani za državljanstvo ali da so ga izgubili). Če so na voljo take objektivne informacije, ki potrjujejo, da je

⁽²¹⁾ To, da je oseba brez državljanstva „običajni prebivalec“ ali da „prebiva“, kaže, da oseba prebiva v državi stalno in brez sprememb. „Običajno prebivališče“ je treba razumeti kot dejansko prebivališče brez sprememb. To zajema tiste osebe brez državljanstva, ki jim je bilo izdano dovoljenje za stalno prebivanje, velja pa tudi za posameznike brez dovoljenja za prebivanje, ki so se naselili v državi, so tam več let in pričakujejo, da bodo tam stalno prebivali (glej UNHCR, [Handbook on Protection of Stateless Persons](#) (Priročnik o zaščiti oseb brez državljanstva), Ženeva, 2014, točka 139).

⁽²²⁾ Te države so Bahami, Bahrajn, Barbados, Brunej, Burundi, Esvatini, Iran, Irak, Jordanija, Kiribati, Kuvajt, Libanon, Liberija, Libija, Malezija, Mavretanija, Nepal, Oman, Katar, Savdska Arabija, Somalija, Sudan, Sirija, Togo in Združeni arabski emirati.

prosilec brez državljanstva, bi bilo treba v zvezi z državljanstvom zapisati „**brez državljanstva**“ (ali „**zatrjevano/domnevno brez državljanstva**“, če mora po vaši nacionalni zakonodaji drug organ ali sodišče v uradnem postopku najprej presoditi in potrditi apatridnost ali če se prosilec predstavi kot oseba brez državljanstva brez kakršne koli uradne dokumentacije). Zapisati bi bilo treba tudi državo običajnega prebivališča.

Obstajajo lahko tudi primeri, ko posamezniki morda ne vedo za svoj državljski status ali niso gotovi glede njega. V takih primerih bi bilo treba dejstvo, da je oseba **morda brez državljanstva** ali da pri njej obstaja **tveganje za apatridnost**, jasno zapisati v posamezen obrazec za registracijo kot domnevno brez državljanstva. Poleg tega bi bilo treba zapisati tudi državo ali države prejšnjega običajnega prebivališča, da se olajša nadaljnje ukrepanje in napotitev v namenski postopek za določitev apatridnosti. Posameznikove apatridnosti ni primerno določiti v fazi registracije. Za določitev apatridnosti je potreben čas, taka določitev je lahko zapletena in zahtevna, poleg tega pa so lahko potrebne obsežne poizvedbe pri državnih organih v državah, s katerimi ima posameznik ustrezne povezave. Določitev bi moral izvesti le pristojen organ za odločanje v ustreznem trenutku po končni obravnavi prošnje za mednarodno zaščito.

Država prejšnjega običajnega prebivališča je država, v kateri je prosilec zakonito ali nezakonito prebival. Po navadi se razlikuje od držav, ki so zgolj tranzitne. Dolžina in nedavnost bivanja sta pomembna elementa. Prosilec ima lahko tudi več držav prejšnjega običajnega prebivališča. Ker v fazi registracije morda ne bo preprosto določiti države običajnega prebivališča, je priporočljivo, da se navedejo vse države prejšnjega bivanja, ki niso bile zgolj tranzitne države, in sicer od tiste na začetku do tiste zadnje.

Pri ugotavljanju, ali je oseba **morda brez državljanstva** oziroma ali pri njej obstaja **tveganje za apatridnost**, si lahko ob registraciji za zapis pravih informacij pomagata z dodatnimi vprašanji, ki bodo pripomogla k postopku obravnave, zlasti kadar prosilci niso gotovi glede svojega državljanstva.

Spodaj je neizčrpen seznam vprašanj in zahtev, ki lahko skupaj z ustrežno dokumentacijo pomagajo pri ugotavljanju prosilcev brez državljanstva, kadar ti niso gotovi glede državljanstva.

Državljski status

- Katero državljanstvo imate po vašem mnenju?
- Ste prej sploh imeli državljanstvo oziroma ste imeli drugo državljanstvo?
- Katera državljanstva imajo vaši starši?
- Opišite razloge, zakaj niste gotovi glede svojega državljanstva.
- Ali ste kdaj imeli identifikacijske dokumente, kot so potni list, nacionalna ali registracijska izkaznica?
 - o Ste kdaj poskusili pridobiti identifikacijski dokument katere koli države?
 - o Če bi morali organom predložiti dokumente, ki izkazujejo vašo identiteto, katere vrste dokumentov bi pokazali ali poskušali pridobiti?

Kraj rojstva

- Kje ste bili rojeni?
- Ali je bil vaš datum rojstva zabeležen?
- Ali imate rojstni list?
- Kje so bili rojeni vaši starši?

Država prejšnjega običajnega prebivališča

- V katerih državah ste živeli, preden ste prispeli v Evropo?
 - o Kdaj ste živeli v vsaki od teh držav?
 - o Zakaj ste se preselili v to državo?
 - o Ali so vas organi v tej državi registrirali?
 - o Ali ste imeli dovoljenje za prebivanje?
 - o V kakšnih nastanitvenih prostorih ste živeli?
 - o S kom ste živeli v tej državi?
 - o Kako ste se v tej državi preživljali?
 - o Ali ste vi ali kateri koli vaši družinski člani obiskovali šolo v tej državi?
 - o Če je v tej državi prišlo do sklenitve zakonske zveze ali rojstva, ali ste lahko tam registrirali sklenitev zakonske zveze ali rojstvo?
 - o Ali ste se v tej državi ukvarjali še s čim drugim?

G. Vodenje zadev

Po zaključku zbiranja podatkov se vse informacije, ki se nanašajo na prošnjo, pravočasno posredujejo organu za presojo, s čimer se zagotovi, da ima ta organ na voljo vse pomembne informacije. Tako se izdelata elektronski in/ali fizični spis, ki zajema osebne podatke o prosilcu, kopije dokumentov, ki jih je ta predložil, in biometrične podatke. Spis lahko zajema tudi vaša opažanja, na katera je treba opozoriti organ za presojo in druge organe. V prosilčev spis bi bilo treba vključiti tudi informacije o morebitnih napotitvah. Priporočljivo je, da imate vzpostavljen sistem za vodenje zadev, ki omogoča pravilno povezovanje spisa z vsako informacijo.

Vsakemu prosilcu se dodeli posamična evidenčna številka, vsaki zadevi pa se lahko dodeli ločena številka. Nato se prošnja poveže z drugimi podobnimi zadevami.

Posamična evidenčna številka

Prosilcu bi najpozneje v tej fazi morala biti dodeljena **posamična in edinstvena evidenčna številka**. Priporočljivo je, da se dodeljena prosilčeva evidenčna številka uporablja za vse postopke, povezane z mednarodno zaščito, ali prošnje za druga dovoljenja za prebivanje. To bo organu za presojo omogočilo, da zlahka najde vse informacije, pomembne za konkretnega prosilca, kot so informacije o prejšnjih prošnjah ali postopku o združitvi družine, in dostopa do njih.

Zadeve

Poleg posamične evidenčne številke je dobra praksa, da se vsaki prošnji za mednarodno zaščito dodeli **posamična številka zadeve**. Pogosto se članom iste (jedrne) družine, ki so skupaj zaprosili za mednarodno zaščito, dodeli ista številka zadeve. To bo pomagalo zagotoviti skupno obravnavo njihovih prošenj. Priporočljivo je, da se prošnje članov jedrnih družin, ki so prispeli pozneje, vendar še vedno pred odločanjem o prošnji družinskih članov, ki so že bili v državi, združijo v isto zadevo.

Povezane zadeve

Drugim družinskim članom, kot so odrasli otroci in stari starši, se ne dodeli ista številka zadeve, saj se njihove zadeve obravnavajo v skladu z njihovimi individualnimi okoliščinami. Kljub temu je pomembno, da organ za presojo upošteva razmerje med temi prosilci, njihovo skupno poreklo in morebitne povezave v njihovih prošnjah za mednarodno zaščito, in tako poveže te zadeve. Pomembno je, da je med pripravo na osebni razgovor na voljo pregled vseh povezanih zadev.

Prav tako se za dobro prakso šteje povezovanje zadev s podobnostmi, ki se ne nanašajo le na družinske člane, kot so prosilci, ki so zaradi istega tveganja za preganjanje ali resno škodo skupaj pobegnili iz izvorne države.

Zanimivo je, da so številke zadev pogosto sestavljene tako, da vključujejo znake, ki se nanašajo na azilni postopek, kot so leto prošnje, kraj vložitve prošnje, povezave med prošnjami ali obstoj ponovnih prošenj.

Potrebe po napotitvi

Če so prisotni znaki, da prosilec spada v ranljivo skupino ali da potrebuje posebna jamstva v postopku za uživanje svojih pravic in izpolnjevanje svojih obveznosti, bi morali v elektronski spis vključiti vsa opažanja, ki izhajajo iz posebnih postopkovnih potreb in potreb glede sprejema. Podobno bi bilo treba v spisu navesti morebitne znake, da bi bila za obravnavo prošnje odgovorna druga država EU+.

Za več informacij o morebitnih znakih o napotitvenih potrebah in postopkih glej [poglavje V Prepoznavanje in napotitev](#).

Zbiranje statističnih informacij

Registracija in vložitev prošnje sta temelja azilnega postopka. Ti postopki prosilcu zagotavljajo začetno zaščito ter dostop do pravic in ugodnosti. Poleg tega azilni upravi zagotavljajo edinstveno in preverljivo evidenco o prosilcu z osnovnimi informacijami, ki so potrebne za usmeritev prošnje v pravilni podpostopek že na začetku.

Poleg tega se lahko zbrani podatki uporabljajo za statistične namene, da se zagotovi pregled nad azilnimi razmerami v nekem obdobju na ravni držav EU+, nacionalni ravni ali regionalni ravni. Na podlagi teh podatkov se lahko azilni postopek ustrezno spremlja glede na naslednja področja:

- **demografski podatki**, in sicer izvorna država in regija prosilcev, njihov jezik, spol, starost, družbeni spol, vzorci letenja in prepotovane poti ter zdravstvene težave;
- **prošnje za mednarodno zaščito**, in sicer azilni profili in posebna jamstva v postopku/ranljivosti;
- **časi obdelave**, in sicer datum začetka postopka registracije/vložitve, trajanje registracije/vložitve in pretek časa do osebnega razgovora;
- **vrste postopkov**, vključno z ponovnimi prošnjami, dublinskimi primeri in pospešenimi postopki;
- **gibanja ali vidiki**, ki morda niso neposredno povezani z azilom, kot so metode, ki jih uporabljajo tihotapske mreže, ali vrste ponarejenih dokumentov.

Zbiranje podatkov o registraciji organu za presojo omogoča, da že na začetku faze obravnave pridobi pregled nad številom zadev v obravnavi, ki še niso zaključene. Podatki o registraciji zajemajo število zadev,

ki čakajo na osebni razgovor po izvorni državi, spolu, profilu prosilca, vrsti prošnje, jeziku, vrsti ranljivosti ali vrsti postopka. Taki podatki zajemajo tudi število ponovnih prošenj in zadev, usmerjenih v pospešene postopke.

Poleg zagotavljanja pregleda nad številom obravnavanih zadev, ki še niso zaključene, se lahko podatki o registraciji uporabljajo tudi za statistične namene in poudarjanje trendov glede registracije (npr. po izvorni državi, profilu in vrsti prošnje). Ta gibanja se lahko nanašajo tudi na vidike, ki niso neposredno povezani z azilom, kot so metode, ki jih uporabljajo tihotapske mreže, ali vrste ponarejenih dokumentov.

Ne pozabite!

- Vaša vloga je, da pomagate prosilcem, da pojasnijo vse negotove izjave, ter tako od njih pridobite ter zapišete točne in zanesljive podatke. Verodostojnosti zbranih podatkov ne bi smeli ocenjevati.
- Podatki se zbirajo za več namenov, vključno s tem, da se pomaga preveriti prosilčevo identiteto in državljanstvo, da se azilnemu organu pomaga pripraviti se na osebni razgovor, da se ugotovijo posebne postopkovne potrebe in/ali potrebe glede sprejema in da se ugotovijo morebitni dublinski primeri.
- Na podlagi dokumentarnih dokazil se lahko preverita prosilčeva identiteta in državljanstvo, ugotovijo njegove osebne okoliščine in utemelji prošnja za mednarodno zaščito. Zato bi prosilce morali spodbujati, naj predložijo vse dokaze, s katerimi razpolagajo.
- Specializirano osebje pogosto zbira biometrične podatke zaradi njihove tehnične narave. Glede na nacionalni sistem boste morda morali preveriti, ali so bili biometrični podatki že zbrani, ali poskrbeti, da se prosilec za predložitev biometričnih podatkov napoti na ustrezne organe.
- Osebne podatke o prosilcu je treba natančno registrirati, pri čemer je treba pozornost nameniti zbiranju popolnih podatkov o temah, ki so podrobno opisane v vaši nacionalni praksi ali smernicah.
- Po zaključku zbiranja podatkov se sestavi spis, ki naj zajema vse informacije, ki se nanašajo na prošnjo, ter vaša opažanja, na katera je treba opozoriti organ za presojo.
- V sistemu za vodenje zadev bi bilo treba vsakemu prosilcu dodeliti edinstveno evidenčno številko, vsaki prošnji pa se lahko dodeli ločena številka zadeve, nato pa se prošnja lahko poveže z drugimi podobnimi zadevami.

V. Prepoznavanje in napotitev

Čim prejšnja prepoznavna morebitnih dublinskih primerov, ranljivih prosilcev in otrok brez spremstva v azilnem postopku je ključna za njihovo napotitev v ustrezni postopek obravnave in zagotavljanje potrebne podpore prosilcem. Vaša vloga kot uradna oseba za registracijo je, da prepoznate morebitne dublinske primere ali morebitne ranljive prosilce ter jih napotite na ustrezne organe ali zainteresirane strani.

A. Morebitni dublinski primeri

Pregled dublinskega postopka

Dublinska uredba III vzpostavlja merila in mehanizme za določitev države članice ali pridružene države (Islandije, Lihtenštajna, Norveške ali Švice), ki je odgovorna za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito. Uredba prinaša mehanizem, s katerim se zagotavlja, da bo prošnja za mednarodno zaščito obravnavana in da jo bo obravnavala le ena država EU+.

Pristojni organ za dublinski postopek. Vsaka država EU+ ima poseben pristojni organ, ki je odgovoren za izvajanje dublinskega postopka, imenovan dublinska enota.

Dublinska enota izvaja dublinski postopek, vsi drugi organi, vključeni v azilni postopek, pa so odgovorni za prepoznavo morebitnih dublinskih primerov in njihovo posredovanje dublinski enoti.

Mehanizem za določitev odgovorne države EU+⁽²³⁾. Ko pisni dokument o registraciji prošnje prispe do dublinske enote, se začne rok za določitev države EU+, odgovorne za obravnavo prošnje (v skladu s členom 20(2) dublinske uredbe III). Če se šteje, da je za obravnavo prošnje odgovorna druga država EU+, se jo zaprosi za sprejem obravnave prosilčeve prošnje ali ponovni sprejem te osebe na podlagi hierarhije meril, določenih v dublinski uredbi III. Zahteve za sprejem in ponovni sprejem se predložijo v 1, 2 ali največ 3 mesecih od začetka navedenega roka glede na to, ali gre za nujni primer in katero merilo iz dublinske uredbe III je sproženo.

Če država EU+, ki se šteje za odgovorno, sprejme zahtevo, bo prosilec predan tej državi. Dublinski postopek se bo zaključil, odgovorna država EU+ pa bo obravnavala prošnjo osebe za mednarodno zaščito.

Prepoznavanje primerov, ki se lahko obravnavajo po dublinskem postopku

V postopku registracije je sklop elementov, ki lahko kažejo na morebitni dublinski primer. Ti kazalniki se nanašajo na različna merila iz dublinske uredbe III. Pravočasna prepoznavna teh kazalnikov in posredovanje dublinski enoti sta pomembna, saj vsak primer zahteva dodatno preiskavo in postopke, ki jih dublinska enota izvede, da določi odgovorno državo EU+.

Pri registraciji prošnje za mednarodno zaščito je pomembno posebno pozornost nameniti naslednjim kazalnikom, ki omogočajo prepoznavo morebitnega dublinskega primera:

- oseba je otrok brez spremstva, čigar družinski člani ali sorodniki so v drugih državah EU+;

⁽²³⁾ Mehanizmi za določitev odgovorne države EU+ so določeni v dublinski uredbi III, dublinski izvedbeni uredbi in uredbi o sistemu Eurodac, ki skupaj tvorijo dublinski sistem.

- (odrasla) oseba ima družinske člane v državah EU+;
- osebi je druga država EU+ izdala vizum, dokument o prebivanju ali drug dokument;
- oseba je potovala skozi druge države EU+;
- oseba je zaprosila za mednarodno zaščito v drugi državi EU+.

V nekaterih primerih kazalniki niso jasni ali očitni. Tudi v primerih nezadostnih informacij bi lahko bilo mogoče, da je prosilčev primer dublinski primer, zaradi česar je lahko v skladu z nacionalnimi pravili še vedno pomembno, da se zadeva posreduje dublinski enoti.

Pomembne informacije lahko pridobite pri registraciji podatkov, med osebnim razgovorom ali ob odvzemu prstnih odtisih z izvedbo iskanja v podatkovni zbirki sistema Eurodac ali VIS. Mogoče je, da se pomembne informacije najdejo v dokumentih, ki jih predloži prosilec, ali se potrdijo z njimi. Proaktivno bi morali upoštevati naslednje vire informacij.

- **Izjave prosilcev**, ki kažejo, da so njihovi družinski člani v drugi državi EU+ ali da so vstopili v drugo državo EU+ ali bivali v njej.
- Rezultat iskanja v sistemu **Eurodac**. „Zadetek 1“ potrjuje, da je bila v državi EU+ že vložena prošnja. „Zadetek 2“ potrjuje, da je posameznik nezakonito prečkal zunanjo mejo EU.
- Rezultat iskanja v **podatkovni zbirki VIS**. Kakor je opisano v [poglavju VIII Preverjanje podatkov](#), podatkovna zbirka VIS pristojnim organom omogoča, da vidijo, ali je bil prosilcu v drugih državah EU+ izdan ali zavrnjen vizum oziroma ali je bil vizum razveljavljen, preklican ali podaljšan. Če je vizum izdala druga država EU+, bi bilo lahko to pomembno pri določanju države, odgovorne za prošnjo.
- **Dokumenti**. V postopku določanja odgovornosti je lahko pomemben vsak dokument, s katerim oseba razpolaga ⁽²⁴⁾. Pomembni dokumenti, ki jih je treba upoštevati, vključujejo naslednje:

⁽²⁴⁾ [Praktični vodnik urada EASO o izvajanju dublinske uredbe III: osebni razgovor in presoja dokazov](#), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2019, str. 21.

- o identifikacijski dokument ali potni list,
- o rojstni list,
- o poročno listino,
- o družinsko knjižico/register,
- o voziško dovoljenje,
- o vizume (izdane ali potekle) za druge države EU+,
- o dovoljenje za prebivanje v drugih državah EU+,
- o dovoljenje za začasno prebivanje v drugih državah EU+,
- o vstopne in/ali izstopne žige (tudi v ponarejenem ali predrugačenem potnem listu),
- o druge dokumente.

Povezano orodje urada EASO

[Praktični vodnik urada EASO o izvajanju dublinske uredbe III: osebni razgovor in presoja dokazov](#) pomaga uradnim osebam, s katerimi se vzpostavi prvi stik, in članom osebja, ki delajo na področju azila ali sprejema, da se seznanijo z dublinskimi kazalniki.

Ta praktični vodnik s pojasnitvijo različnih meril odgovornosti iz dublinske uredbe III prinaša pregled dublinskega postopka in njegove praktične uporabe glede razgovora v okviru dublinskega postopka, obveščanja in presoje razpoložljivih dokazov v dublinskem postopku.

Med drugim je osredotočen na razgovor (v okviru dublinskega postopka), ki se opravi s prosilcem. Zlasti priloge k praktičnemu vodniku o „področjih, ki jih je treba obravnavati med razgovorom“, prinašajo koristne smernice glede osebnega razgovora v okviru dublinskega postopka in vprašanja, ki bi uradnim osebam, ki vodijo postopke mednarodne zaščite, lahko pomagala pri določitvi odgovorne države EU+. Vodnik tudi pojasnjuje obveznosti v zvezi z zagotavljanjem informacij o dublinskem postopku. Poleg tega pojasnjuje načela presoje dokazov v dublinskih primerih in različne vrste dokazil in posrednih okoliščin, ki se uporabljajo v dublinskem postopku.

Prevodi tega praktičnega vodnika so na voljo na [spletni strani urada EASO](#).

Posredovanje morebitnih dublinskih primerov

Ko se pojavijo informacije o povezavi osebe z drugo državo EU+, je pomembno primer takoj posredovati dublinski enoti. Dublinska enota bo nadaljevala preiskavo zadeve osebe, opravila potrebna preverjanja in opravila dodatne preiskave, preden državi EU+, ki se šteje za odgovorno, pošlje zahtevo za sprejem ali ponovni sprejem. Tudi če obstaja negotovost glede znakov, bi bilo treba zadevo v skladu z nacionalnimi pravili čim prej posredovati dublinski enoti.

Ne pozabite, da je vaša vloga iskanje dublinskih kazalnikov in po potrebi posredovanje prosilčeve zadeve dublinski enoti. Vaša vloga je za dublinski postopek nadvse pomembna.

Nacionalni sistemi se glede izvajanja dublinskega postopka razlikujejo. Priporočljivo je imeti vzpostavljen uveljavljen postopek za posredovanje primerov organu, pristojnemu za opravljanje dublinskega postopka.

Vloga uradne osebe za registracijo

V zvezi z dublinskim postopkom je vaša vloga, da:

- **ste pozorni na dublinske kazalnike in da jih aktivno iščete**, zato da prepoznate prosilce za mednarodno zaščito, ki jih je morda treba obravnavati v okviru dublinskega postopka;
- **prosilcu priskrbite osnovne informacije** o merilih, uporabljenih za določitev države EU+, odgovorne za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito, da bodo razumeli potrebo po zagotavljanju vseh informacij, ki bi lahko pomagale pri tej določitvi ⁽²⁵⁾;
- **primere nemudoma posredujete dublinski enoti.**

Da bi lahko opravljali navedene naloge, bi morali imeti naslednje znanje:

- zadostno razumevanje dublinske uredbe III;
- zadostno razumevanje, katere znake iskati, pri oceni, ali bi se dublinska uredba III lahko uporabila;
- na koga se obrniti za več informacij ali začetek morebitnega dublinskega postopka – dobra praksa je, da ima pristojni organ, odgovoren za dublinske primere, namensko telefonsko številko in/ali službo za pomoč, na katero se lahko obrne osebje azilnih organov, migracijskih organov, organov pregona ali drugih ustreznih organov;
- kako posredovati zadevo (dublinski enoti) v nadaljnjo obravnavo.

Povezano orodje urada EASO

[Smernice urada EASO za dublinski postopek: operativni standardi in kazalniki](#) lahko uporabljajo vodje za oceno kakovosti dublinskega postopka. V teh smernicah so obravnavani vidiki obveščanja v zvezi z dublinskim postopkom in prepoznavanje morebitnega dublinskega primera. Vodje, višje osebje in politični svetovalci lahko to orodje uporabljajo za samoocenjevanje, na podlagi katerega lahko ocenijo zmogljivosti svoje enote na teh področjih ali izvedejo postopkovne izboljšave na tem področju.

Prevodi teh smernic so na voljo na [spletni strani urada EASO](#).

Povezano orodje urada EASO

Urad EASO ima **modul usposabljanja o prepoznavanju morebitnih dublinskih primerov**. Pri registraciji ali vložitvi prošnje se lahko uradna oseba za registracijo sreča z morebitnim dublinskim primerom. V takih primerih je pomembno te primere pravočasno posredovati dublinski enoti. Za boljše ugotavljanje in prepoznavanje dublinskih primerov imajo uradne osebe na voljo modul usposabljanja urada EASO, ki jim bo pomagal določiti, kako obravnavati te primere in jih posredovati dublinski enoti.

⁽²⁵⁾ V skladu s členom 4 dublinske uredbe III obstajajo nacionalne brošure za obveščanje o dublinskem postopku, ki se lahko izročijo prosilcem.

B. Ranljivi prosilci

Pravne opredelitve in pojmi

Zaradi osebnih okoliščin imajo lahko nekateri prosilci omejeno zmožnost uživanja pravic ali izpolnjevanja obveznosti. V takih primerih je treba vzpostaviti zaščitne ukrepe v obliki posebnih jamstev v azilnem postopku in glede na naravo ranljivosti posebno podporo pri sprejemu.

Direktiva o azilnih postopkih ⁽²⁶⁾ določa zaščitne ukrepe za prosilce, ki v postopku obravnave potrebujejo jamstva v postopku. V direktivi o pogojih za sprejem ⁽²⁷⁾ so navedeni zaščitni ukrepi za prosilce s posebnimi potrebami v zvezi s socialnim, materialnim ali zdravstvenim področjem. Zakonodaja, ki sestavlja sistem CEAS, vsebuje sezname primerov oseb, ki se lahko štejejo za ranljive, vendar ti seznam niso izčrpani. Glavno vprašanje, ki ga je treba obravnavati, je, ali prosilec zaradi ranljivosti potrebuje posebna jamstva v postopku oziroma ali ima posebne potrebe glede sprejema. Pri ocenjevanju zmožnosti prosilčevega uživanja pravic in odzivanja na obveznosti bi bilo treba upoštevati njegove posebne okoliščine. Upoštevati je treba, da obstajajo različne stopnje in oblike ranljivosti, odzivi organov pa morajo biti prilagojeni individualnim okoliščinam prosilca.

Čeprav so posebne postopkovne potrebe in posebne potrebe glede sprejema med seboj povezane, niso enake. Npr. nepismena oseba ima lahko posebne potrebe v okviru azilnega postopka, vendar se morda ne šteje za enako ranljivo z vidika potreb glede sprejema.

Različne oblike ranljivosti

Pomembno je, da so prosilci s posebnimi postopkovnimi potrebami in/ali posebnimi potrebami glede sprejema čim prej prepoznani, s čimer se zagotovi, da imajo, kar potrebujejo za utemeljitev svoje prošnje, in da so vse potrebe pravilno obravnavane.

Vaša vloga uradne osebe za registracijo je ključna, saj ste eden prvih uradnikov, s katerim prosilec pride v stik. Prosilci s posebnimi potrebami so lahko prepoznani v kateri koli fazi azilnega postopka, vendar postopek registracije ostaja posebej pomemben korak, ki zagotavlja zgodnjo prepoznavo.

⁽²⁶⁾ Člen 2(d) direktive o azilnih postopkih določa naslednje: „prosilec, ki potrebuje posebna jamstva v postopku“ pomeni prosilca, ki zaradi osebnih okoliščin ne more v celoti uživati pravic in izpolnjevati obveznosti, določenih v tej direktivi.“ V uvodni izjavi 29 direktive o azilnih postopkih je navedeno: „Določeni prosilci lahko potrebujejo posebna jamstva v postopku, med drugim zaradi starosti, spola, spolne usmerjenosti, spolne identitete, invalidnosti, hude bolezni, duševnih motenj ali posledic mučenja, posilstva ali drugih hujših oblik psihološkega, fizičnega ali spolnega nasilja. Države članice bi si morale prizadevati, da ugotovijo, kateri prosilci potrebujejo posebna jamstva v postopku, še pred izdajo odločbe na prvi stopnji. Tem prosilcem bi bilo treba zagotoviti ustrezno podporo, vključno z zadostnim časom, da se vzpostavijo potrebni pogoji za njihov učinkovit dostop do postopkov in možnost predstavitve elementov, potrebnih za utemeljitev njihove prošnje za mednarodno zaščito.“

⁽²⁷⁾ Člen 2(k) direktive o pogojih za sprejem določa naslednje: „prosilec s posebnimi potrebami glede sprejema“ pomeni ranljivo osebo v skladu s členom 21, ki potrebuje posebna jamstva, da bi lahko uveljavljal pravice in izpolnjeval obveznosti, določene v tej direktivi.“ Člen 21 direktive o pogojih za sprejem določa: „Države članice pri prenosu te direktive v nacionalno pravo upoštevajo poseben položaj ranljivih oseb, kot so mladoletniki, mladoletniki brez spremstva, invalidi, starejši ljudje, nosečnice, starši samohranilci z mladoletnimi otroki, žrtve trgovine z ljudmi, osebe s hudimi boleznimi, osebe z motnjami in duševnem zdravju in osebe, ki so bile mučene, posiljene ali so bile podvržene drugim hudim oblikam psihološkega, fizičnega ali spolnega nasilja, kot so žrtve pohabljanja ženskih spolnih organov.“

Pri prepoznavanju in ocenjevanju posebnih postopkovnih potreb in posebnih potreb glede sprejema bi bilo treba upoštevati ranljivosti, navedene kot primeri v direktivi o azilnih postopkih in direktivi o pogojih za sprejem (preglednica 1). Vrsta ranljivosti in individualne okoliščine prosilca določajo, katera posebna jamstva je treba vzpostaviti.

Preglednica 1: Pregled primerov ranljivih oseb ali razlogov, zaradi katerih bi prosilci lahko potrebovali jamstva v postopku, navedena v direktivi o azilnih postopkih in direktivi o pogojih za sprejem.

Člen 21 direktive o pogojih za sprejem	Enako	Uvodna izjava 29 direktive o azilnih postopkih
Otroci		Starost
Otroci brez spremstva		
Starejše osebe		
Invalidnost		
Huda bolezen		
Duševne motnje		
Žrtve mučenja, posilstva ali drugih hudih oblik psihološkega, fizičnega ali spolnega nasilja		
Pohabljanje ženskih spolnih organov, nosečnice, nasilje na podlagi spola ^(a)		Spol, spolna usmerjenost, spolna identiteta
Starši samohranilci z mladoletnimi otroki		
Žrtve trgovine z ljudmi		
Drugo		

^(a) Ukrepi za preprečevanje nasilja na podlagi spola so navedeni v členu 18 direktive o pogojih za sprejem pri načinih pogojev za sprejem.

Nekatere ranljivosti so lahko neposredno vidne (npr. nekatere invalidnosti), medtem ko se druge ugotavljajo na podlagi dokazil (npr. nekatera zdravstvena stanja). Pri prosilcu se lahko pokažejo tudi prikrite ranljivosti (npr. pretekle travmatične izkušnje), ki so lahko opazne šele pri bolj poglobljenem razgovoru. Če je potrebna napotitev na specializirano oceno in/ali podporo, je, če je mogoče, to najbolje izvesti v prvih korakih azilnega postopka.

Obstaja več razlogov, zakaj prosilec s posebnimi potrebami morda teh ranljivosti ne bo neposredno poudaril sam od sebe. Ti zajemajo neseznanjenost s tem, da spada v ranljivo skupino ali da se lahko zagotovi ustrezna pomoč, neprijeten občutek pri omenjanju posebnih potreb ali občutek ogroženosti na splošno. Obstajajo lahko tudi drugi dejavniki, kot so starost, spol, stres, fizično in duševno zdravje ter okoljske okoliščine, ki lahko vplivajo na prosilčevo zmožnost izražanja. Poleg tega bi morali upoštevati razlike z vidika jezikovnih, kulturnih in življenjskih izkušenj, ki lahko ustvarijo ovire pri komunikaciji.

Vloga uradne osebe za registracijo

V zvezi z ranljivimi prosilci je vaša vloga, da:

- prepoznate prosilce s posebnimi postopkovnimi potrebami in/ali posebnimi potrebami glede sprejema;
- zagotovite takojšnjo podporo, če je ta v tej fazi na voljo in dostopna;
- prosilca napotite na dodatno oceno in/ali podporo.

Da bi lahko izvedli navedene naloge, bi morali poznati naslednje vidike:

- ranljivosti in posebne potrebe;
- nacionalne mehanizme, metode, ukrepe in korake za prepoznavo ranljivih prosilcev, kot so notranji postopki, navodila in kontrolni sezname za preglede, kadar je to ustrezno;
- nacionalne napotitvene mehanizme in postopke, vključno s specializiranimi službami za zaščito otrok, UNHCR in drugimi organizacijami, ki prosilcem zagotavljajo pravno svetovanje ali drugo svetovanje;
- komuniciranje z ranljivimi prosilci, vključno s prilagajanjem jezika v skladu s posebnimi potrebami, zagotavljanjem več časa za komuniciranje, uporabo načina komuniciranja, ki je empatičen ter upošteva vidik kulture in spola, in skrbjo za svojo govorico telesa, ki naj izraža odprtost in mirnost.

Uradna oseba za registracijo naj vzpostavi zaupanje, da bo lažje prepoznal znake posebnih potreb. K vzpostavitvi zaupanja lahko prispevajo naslednji dejavniki:

- ustrezen in obziren način komuniciranja, npr. z naslavljanjem prosilca z želenim zaimkom („vi“);
- obzirnost do individualnih okoliščin;
- zlahka razumljiv jezik;
- obveščanje o tem, kaj se pričakuje od prosilca;
- strogo spoštovanje zaupnosti, zlasti v zvezi z družinskimi člani, ki za ranljivost morda ne vedo;
- spodbujanje prosilca, naj pripoveduje o dogodkih s svojim ritmom brez prekinjanja;
- ustrezna vprašanja odprtega tipa.

Prepoznava prosilca s posebnimi postopkovnimi potrebami in/ali posebnimi potrebami glede sprejema
Proaktivno bi morali opazovati in preučiti prosilčeve izjave in dokumente, da bi prepoznali morebitne posebne potrebe. Prosilci si morda ne bodo sami od sebe upali izraziti svojih potreb.

Opazovanje je pomembna metoda za zaznavo morebiti ranljivih prosilcev. Opazovanje ni le „pasivno spremljanje“, temveč zajema aktivno sprejemanje informacij, ki vam pomaga, da hitreje in natančneje ocenite ljudi in njihove okoliščine. Pri tem morate biti pozorni, da pridobite čim več informacij in jih zapišete ⁽²⁸⁾.

Upoštevajte, da so posebne potrebe sicer lahko takoj vidne, da pa se lahko pokažejo tudi pozneje v postopku registracije ali obravnave. Čeprav lahko fizični videz kaže na nekatere posebne potrebe in prosilec lahko predloži dokumente o posebnih potrebah, morate tudi upoštevati, da se lahko posebne potrebe posredno opazijo med komuniciranjem s prosilcem. Prosilec lahko denimo znake posebnih potreb v svojih izjavah posredno kaže skozi strah ali sram (npr. izkušnje s hudimi oblikami nasilja ali

⁽²⁸⁾ Urad EASO in agencija Frontex, *Praktični vodnik o dostopu do azilnega postopka*, Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2016, str. 7.

posebne potrebe, povezane s spolom). Težave pri komuniciranju s prosilcem ali pri spremljanju njegovega miselnega procesa lahko kažejo na ranljivosti (npr. duševne motnje ali intelektualne ovire). Znake posebnih potreb lahko kažejo tudi prosilčevo vedenje ali izražena čustva (npr. izkušnje s hudimi oblikami nasilja ali duševne motnje).

Za **prepoznavo** posebnih potreb je treba vedeti, katere vrste znakov lahko kažejo na ranljivost. Orodje Evropskega azilnega podpornega urada (EASO) za prepoznavanje oseb s posebnimi potrebami (IPSN) vsebuje seznam kazalnikov, ki jih je treba opazovati med postopkom registracije in ki so razvrščeni po naslednjih skupinah:

- starost,
- spol,
- spolna identiteta in spolna usmerjenost,
- družinski status,
- fizični kazalniki,
- psihosocialni kazalniki,
- okoljski kazalniki.

Pri vsaki skupini so konkretnější znaki, povezani z npr. prosilčevim vedenjem, odnosom, miselnim procesom, odnosom do drugih in fizičnim videzom.

Za povezovanje znakov s konkretnimi posebnimi potrebami orodje IPSN predlaga konkretne potrebe, na katere se lahko nanaša posamezen kazalnik. Kategorije posebnih potreb zajemajo naslednje:

- mladoletniki brez spremstva,
- mladoletniki s spremstvom,
- starejši,
- invalidi,
- nosečnice,
- starši samohranilci z mladoletnimi otroki,
- žrtve trgovine z ljudmi,
- hudo bolne osebe,
- osebe z motnjami v duševnem zdravju,
- osebe, ki so bile izpostavljene mučenju, posilstvu ali drugim hudim oblikam psihološkega, fizičnega ali spolnega nasilja,
- osebe, ki se identificirajo kot lezbijke, geji, biseksualne, transspolne in/ali interpolne osebe (LGBTI),
- osebe s posebnimi potrebami, povezanimi s spolom.

Če niste prepričani, ali je neki znak povezan z neko posebno potrebo, bi morali pridobiti dodatne podatke o morebitni ranljivosti. Ne pozabite, da niste odgovorni za prepoznavo konkretnih posebnih potreb, ki bi jih prosilci morda imeli. Vaša odgovornost je namreč zbirati podatke o morebitnih potrebah, da se lahko prosilec čim prej v azilnem postopku napoti v nadaljnje postopke prepoznave in na primerno pomoč.

Povezano orodje urada EASO

Glavni cilj **orodja IPSN urada EASO** je olajšati pravočasno prepoznavo oseb, ki potrebujejo posebna jamstva v postopku in/ali imajo posebne potrebe glede sprejema. Orodje se lahko uporabi v vsaki fazi azilnega postopka, vključno med registracijo in vložitvijo prošnje za mednarodno zaščito. To orodje IPSN za praktično podporo je namenjeno uradnim osebam, ki sodelujejo v azilnem postopku in pri sprejemu, za njegovo uporabo pa ni potrebno predhodno strokovno znanje s področja medicine, psihologije ali drugih področjih zunaj azilnega postopka.

Orodje IPSN je v številnih jezikih EU in jezikih, ki niso jeziki EU, na voljo na [spletni strani IPSN urada EASO](#).

Zagotavljanje takojšnje podpore

Če je v fazi registracije prepoznana katera koli posebna potreba, bi morali z ustrezno prilagoditvijo uporabe jezika in hitrosti takoj spremeniti svoj način komuniciranja. Da bi zagotovili razumevanje, boste morda morali komuniciranje upočasniti, podane informacije ponoviti in/ali jih pojasniti z drugimi besedami. Prav tako bi po potrebi morali izvesti kratke prekinitve.

Kadar je mogoče, se za razgovor ob registraciji dogovorite s specializirano uradno osebo, če so kazalniki ranljivosti vidni v zgodnji fazi, ali po potrebi zamenjajte uradno osebo za registracijo in/ali tolmača.

Po potrebi lahko uredite ustrezna logistična vprašanja in tako zagotovite, da prosilec lahko dostopa do kraja za vložitev prošnje v skladu s svojimi dejanskimi posebnimi potrebami. Poskrbite za primerno sobo za registracijo in vložitev prošnje, ki zagotavlja zaupnost in v kateri ni motenj, ter, če je ustrezno, uredite, da bodo prisotne dodatne osebe.

Med registracijo in vložitvijo ne pozabite prosilcu ponovno zagotoviti, da bodo vse izjave, dokazila in drugi podatki, zbrani v prid prošnji, obravnavani kot tajni. Skrbno upoštevajte načelo zaupnosti v vseh komunikacijah, ki se nanašajo na prosilčev spis, vključno s prosilčevimi morebitnimi družinskimi člani, ki morda ne vedo za prosilčeve posebne potrebe.

Prosilca obvestite na način, ki upošteva njegove posebne potrebe, kar lahko zajema upoštevanje njegove slušne sposobnosti, vidne sposobnosti ali sposobnosti razumevanja ter njegovo starost, spol in kulturno poreklo. Vaš slog komuniciranja, gradivo za obveščanje in dostopna komunikacijska orodja bi bilo treba prilagoditi posebnim potrebam prosilca.

Ne pozabite vzdrževanim odraslim zagotoviti možnost, da vložijo ločeno prošnjo za mednarodno zaščito in da prosilec da soglasje za vložitev prošnje v njegovem imenu, če ne želi vložiti ločene prošnje.

Več informacij o zagotavljanju takojšnje podpore otrokom brez spremstva najdete v [poglavju V, razdelku C Otroci brez spremstva](#).

Napotitev prosilca na dodatno oceno in/ali podporo

Če ste prepoznali prosilca s posebnimi postopkovnimi potrebami ali posebnimi potrebami glede sprejema, bi ga morali napotiti na dodatno oceno in/ali podporo.

Vrsta zagotovljene podpore lahko zajema širok nabor ukrepov, kar pa je odvisno od ugotovljene ranljivosti in nacionalnega sistema.

Če je prosilec prepoznan kot oseba s posebnimi potrebami, bi bilo treba ukrepati na naslednji način.

1. Posebne potrebe, vključno z vsemi znaki ranljivosti, zapišite v prosilčev osebni spis v skladu z nacionalno prakso. Te informacije sporočite ustreznim zainteresiranim stranem, da zagotovite potrebna jamstva in podporo.
Dobra praksa je, če si azilni organi in organi za sprejem med seboj izmenjajo vsa opažanja, povezana s prosilčevo ranljivostjo. Vendar pa je treba to ustrezno zasnovati, da se zagotovi, da so informacije objektivne in nevtralne ter da sta spoštovana zaupnost in zasebnost podatkov o prosilcu.
2. Glede na nacionalni sistem in posebne potrebe prosilca premislite o naslednjih ukrepih, povezanih z obveščanjem, napotitvijo na pomoč in opozarjanjem organa za presojo na pomembne informacije.

V razmerju do prosilca

- o Obvestite ga o upošteveni pomoči, vključno s pravno pomočjo, ustreznimi podpornimi skupinami, medicinsko pomočjo, storitvami, ki so na voljo invalidom, in drugimi specializiranimi storitvami.
- o Potrdite, da oseba ve, kako dostopati do storitev, če ste jo napotili nanje.

V razmerju do organa za presojo

- o Opozorite ga na vse posebne potrebe, ki ste jih opazili, pri čemer podrobno opišite znake ranljivosti in morebitna dokazila v zvezi s temi potrebami.
- o Opozorite na morebitno potrebo po začetku izvajanja nadaljnje ocene ranljivosti, da se prosilcu lahko med azilnim postopkom zagotovi ustrezna podpora.
- o Opozorite na morebitno potrebo po postopkovnih prilagoditvah, kot so podaljšani roki, posebni ukrepi za osebni razgovor in/ali potreba po strokovni podpori.
- o Opozorite na morebitno potrebo po prednostnem postopku obravnave.
- o Opozorite na morebiten premislek o neuporabi mejnih/pospešenih postopkov, če ni mogoče zagotoviti ustrezne podpore.

V razmerju do organov za sprejem in zainteresiranih strani

- o Opozorite jih na morebitno potrebo po začetku izvajanja nadaljnje ocene ranljivosti, da se prosilcu lahko zagotovi ustrezna podpora glede pogojev za sprejem.
- o Opozorite ustrezne zainteresirane strani na premisleke o enotnosti družine in/ali konkretne potrebe prosilca, da se zagotovi ustrezna nastanitev, če je ustrezno.

V razmerju do odgovornega organa ali ponudnika storitev

- o Prosilca napotite na dostopno pomoč, če jo potrebuje in se z njo strinja.
 - o Če je ustrezno, uredite napotitev prosilca na nacionalni napotitveni mehanizem za žrtve trgovine z ljudmi ob strogem upoštevanju nacionalnih navodil.
 - o Opozorite na potrebo po imenovanju zastopnika v primeru intelektualnih ovir ali drugih z zdravjem povezanih stanj, kot je huda duševna bolezen, če je ustrezno.
3. Prosilcem s hudimi zdravstvenimi težavami (vključno s hudimi duševnimi težavami), nosečnicam/ doječim ženskam, neposredno ogroženim žrtvam trgovine ter otrokom brez spremstva in ločenim

otrokom je treba nameniti posebno pozornost ter jih takoj napotiti na spremljanje v naslednjih scenarijih.

- o **Neposredni varnostni pomisleki.** Takoj se obrnite na organe pregona, če ste resno zaskrbljeni, da bi se lahko prosilec samopoškodoval ali da bi lahko bil nevaren za ljudi okrog sebe, vključno z družinskimi člani.
- o **Resne zdravstvene potrebe.** Takoj pokličite nujno medicinsko pomoč, če so resne potrebe v zvezi s telesnim ali duševnim zdravjem prosilca.
- o **Resne potrebe po zaščiti otroka.** Takoj se obrnite na organe pregona, če ste resno zaskrbljeni za blaginjo otroka.
- o **Posebni varnostni pomisleki pri žrtvah trgovine z ljudmi.** Takoj se obrnite na organe pregona, če ste kakor koli zaskrbljeni za varnost prosilca, da poskrbite za njihovo zaščito in morebitno prijetje trgovca z ljudmi.

Premislite o zagotavljanju logistične podpore prosilcu, da olajšate naslednje korake takoj po registraciji, kar vključuje ureditev varnega prostora, kjer prosilec lahko počaka na ustrezne organe, zasebnega prostora za nudenje nujne medicinske pomoči ali prevoza.

C. Otroci brez spremstva

Opredelitev

Otrok brez spremstva je mladoletnik, ki prispe na ozemlje države EU+ brez spremstva odrasle osebe, ki je zanj odgovorna po zakonu ali v skladu s prakso zadevne države EU+, dokler taka oseba dejansko ne prevzame skrbi zanj. Vključuje tudi vse mladoletnike, ki po vstopu na ozemlje ostanejo brez spremstva (člen 2(l) direktive o pogojih in člen 2(e) direktive o pogojih za sprejem).

Direktiva o azilnih postopkih in tudi direktiva o pogojih za sprejem določata posebna jamstva, s katerimi se zagotovi, da lahko otroci brez spremstva uveljavljajo pravice in izpolnjujejo obveznosti v okviru azila (člen 24 direktive o pogojih za sprejem in člen 25 direktive o azilnih postopkih).

Ukrepe bi bilo treba sprejeti čim prej, da se zagotovi, da pristojni organ imenuje zakonitega **zastopnika**, ki bo otroku brez spremstva pomagal in ga zastopal v azilnem postopku, da se upošteva največja korist otroka in zanj po potrebi opravijo pravna dejanja. Imenuje se usposobljen zakoniti zastopnik, da se skozi celoten azilni postopek zagotovi popolno upoštevanje največje koristi otroka, vključno z njegovimi pravnimi, socialnimi, zdravstvenimi in psihološkimi potrebami, dokler se ne poišče trajna rešitev. Zastopnik (imenovan tudi „skrbnik“) se ne sme zamenjevati z izvajalcem pravne pomoči, pravnim zagovornikom ali odvetnikom. Organi naj zastopnika imenujejo čim prej. To pomeni, da bi bil v idealnem primeru zastopnik prisoten že v postopku registracije prošnje za mednarodno zaščito, da se upošteva otrokova največja korist že na začetku postopka. V nekaterih državah EU+ je prisotnost zastopnika osnovni pogoj za vložitev prošnje ⁽²⁹⁾.

Čeprav je otrok prispel brez spremstva, so njegovi družinski člani morda že prisotni v drugi državi EU+. Zato bi bilo treba preučiti, ali so otrokovi družinski člani, sorojenci ali drugi sorodniki, ki lahko zanj skrbijo,

⁽²⁹⁾ EASO, [Report on Asylum Procedures for Children](#) (Poročilo o azilnih postopkih za otroke), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2019.

že zakonito prisotni v drugi državi EU+. Če so, bi se lahko uporabila dublinska uredba III, če je predaja v največjo korist otroka. Poleg tega je bil lahko otrok ločen od družinskih članov na poti v državo EU+, ti družinski člani pa so lahko še vedno na poti na ozemlje držav EU+.

Ker so otroci po naravi ranljivi, je zelo pomembno, da ste še posebej pozorni na dodatne kazalnike posebnih potreb. Taki kazalniki bi lahko vključevali otrokovo razpoloženje in odnose z drugimi otroki in/ali odraslimi osebami. Pozornost bi bilo treba nameniti tudi otrokom s spremstvom, zlasti kadar obstajajo kazalniki, da navedeni starši v resnici morda niso otrokovi starši. Strah ob prisotnosti odraslih, ki so uradno navedeni kot starši, bi bil lahko kazalnik trgovine z ljudmi ali drugih vrst zlorabe. Pomembno je upoštevati možnost, da je bil otrok izpostavljen drugim oblikam psihološkega, fizičnega ali spolnega nasilja, vključno s pohabljanjem/rezanjem ženskih spolnih organov.

Pravice otrok brez spremstva v okviru azila

Kot uradna oseba za registracijo boste imeli s prepoznavanjem mladoletnikov in njihovih posebnih potreb osrednjo vlogo pri zgodnjem uveljavljanju otrokovih pravic (navedenih v nadaljevanju).

Pravice, ki urejajo celotni okvir azila

- Glavna skrb za največjo korist otroka v vseh postopkih v zvezi z otroki, vključno s postopki javnih organov in zasebnih institucij (člen 25(6) direktive o azilnih postopkih, člen 20(5) direktive o pogojih, člen 23(1) direktive o pogojih za sprejem, člen 24(2) Listine o temeljnih pravicah in člen 3(1) Konvencije ZN o otrokovih pravicah).
- Svobodno izražanje mnenj in upoštevanje teh mnenj v skladu s starostjo in zrelostjo otroka v zadevah, ki se nanašajo nanje (člen 23(2)(d) direktive o pogojih za sprejem, člen 24(1) Listine o temeljnih pravicah in člen 12 Konvencije ZN o otrokovih pravicah).

Pravice v zvezi s postopkom obravnave

- Čim prejšnje imenovanje zakonitega zastopnika/skrbnika (člen 25(1) direktive o azilnih postopkih).
- Brezplačno zagotavljanje pravnih in postopkovnih informacij otroku brez spremstva in njegovemu zastopniku (člen 25(4) direktive o azilnih postopkih).
- Ugotavljanje vseh potrebnih posebnih jamstev v postopku za otroke (člen 24 direktive o azilnih postopkih).
- Možnost prednostne obravnave prošenj za mednarodno zaščito otrok brez spremstva za mednarodno zaščito (člen 31(7)(b) direktive o azilnih postopkih).
- Iskanje družinskih članov in združitev družine, vključno z upoštevanjem, da so družinski člani ob prispetju lahko prisotni v državah članicah (člen 31(5) direktive o pogojih in člen 23(2)(a) direktive o pogojih za sprejem).

Pravice v zvezi s pogoji za sprejem

- Ocena posebnih potreb mladoletnika brez spremstva glede sprejema, vključno z napotitvijo na tako oceno ob registraciji (člen 22 direktive o pogojih za sprejem).
- Vprašanja glede varnosti in zaščite, zlasti kadar obstaja tveganje za katero koli vrsto zlorabe, vključno s tem, da je mladoletnik žrtev trgovine z ljudmi (člen 23(2)(c) direktive o pogojih za sprejem).
- Dostop do storitev rehabilitacije in ustreznega psihološkega zdravljenja za žrtve kakršne koli zlorabe (člen 23(4) direktive o pogojih za sprejem).
- Zaščita in skrb, potrebni za dobro počutje in družbeni razvoj otroka, zlasti ob upoštevanju okolja, iz katerega izhaja (uvodna izjava 33 direktive o azilnih postopkih, člen 23(2) direktive o pogojih za sprejem, člen 24(1) Listine o temeljnih pravicah in člen 3(2) Konvencije ZN o otrokovih pravicah).
- Dostop do izobraževanja pod podobnimi pogoji kot državljani (člen 14 direktive o pogojih za sprejem)

Prepoznavna otrok brez spremstva

Kazalniki za ugotavljanje, ali je prosilec otrok

Naslednji elementi so lahko pomembni pri ugotavljanju, ali je prosilec otrok.

Dokumente (npr. identifikacijske dokumente) lahko predloži prosilec, druga oseba v njegovem imenu, ali pa jih organi pridobijo od izvajalcev storitev in drugih organov.

V zvezi s tem so lahko koristne tudi **izjave** prosilca, lastne izjave o starosti in družinskih razmerjih ter izjave drugih ljudi. Druge osebe (npr. družinski člani, učitelji, socialni delavci in osebje v nastanitvenem centru) lahko priskrbijo informacije o prosilčevi starosti, drugih družinskih članih in dodatnih posebnih potrebah.

Vaša opažanja bi bila lahko pomembna pri ugotavljanju, ali gre za otroka. Treba je biti previden, kadar se vaša opažanja ne ujemajo z morebitnimi dokazi iz prosilčevega primera (vključno z njegovimi izjavami). Prosilec lahko trdi, da je odrasla oseba (npr. v primerih zakonske zveze ali trgovine z ljudmi), čeprav je otrok. Če se vam porodijo taki pomisleki, opozorite na to ali dodatno raziščite elemente, povezane s prosilčevo starostjo, v skladu z nacionalno prakso.

Skupne **podatkovne zbirke**, npr. Schengenski informacijski sistem, Eurodac, VIS ali Interpolova podatkovna zbirka o ukradenih in izgubljenih potovalnih dokumentih, bi lahko vsebovale informacije o prosilčevi starosti.

Drugi dokazi (npr. fotografije) lahko kažejo na prosilčevo starost. Pomembno je zapisati vse dokumente, ki jih prosilec predloži za utemeljitev prošnje. Nekateri dokumenti (npr. šolska spričevala, cepilne kartice in druga zdravstvena dokumentacija) lahko kažejo na ocenjeno starost prosilca, čeprav morda ne vsebujejo neposrednega podatka o starosti.

Ugotavljanje starosti (če obstaja dvom o navedeni starosti)

Ugotavljanje starosti je postopek, v katerem poskušajo organi oceniti kronološko starost ali razpon starosti osebe, da bi ugotovili, ali je posameznik otrok ali odrasla oseba.

Ugotavljanje starosti ne bi smel biti rutinski postopek. Tako ugotavljanje bi bilo treba opraviti le, če obstajajo utemeljeni dvomi (npr. kadar veljavna dokumentacija ne obstaja ali kadar več elementov dokazov, ki so jih zbrali organi, ne potrjuje navedene starosti (v prosilčevih izjavah) ali ji nasprotuje).

Ugotavljanje starosti bi bilo treba opraviti z upoštevanjem največje koristi otroka. Vključevati bi moralo celosten in večdisciplinaren pristop ob hkratnem spoštovanju človekovega dostojanstva. V postopku ugotavljanja starosti se uporablja več postopkovnih zaščitnih ukrepov, vključno z načelom zaupnosti in pravico prosilca, da prejme starosti primerne informacije.

Ugotavljanje starosti bi bilo treba opraviti z najmanj invazivnim pregledom. Prednost bi bilo treba dati nemedicinskim metodam, ki vključujejo razgovore za ugotavljanje starosti.

Razgovore za ugotavljanje starosti bi večinoma izvajale uradne osebe azilnih organov, ki imajo izkušnje z razgovori z otroki v azilnem postopku in so seznanjeni z informacijami o izvorni državi. Taki razgovori vključujejo zbiranje in analiziranje pričevanj posameznika, katerega starost je sporna. Med razgovorom skuša izpraševalec rekonstruirati kronološko zaporedje življenjskih dogodkov otroka, na podlagi česar je mogoče sklepati o njegovi starosti ali jo oceniti. Uporabno orodje, ki pomaga uradnim osebam, prosilcu

ali družinskim članom približno določiti datum rojstva otroka, je lahko lokalni koledar dogodkov (prilagojen koledar z datumi pomembnih dogodkov na določenem geografskem območju) skupaj z vprašanji „prej in potem“ (namen je opredeliti dva znana dogodka, enega, ki se je zgodil pred otrokovim datumom rojstva, in drugega, ki se je zgodil po tem datumu). Izpraševalec naj pred začetkom razgovora poda pomembne informacije na preprost način (tj. kaj je namen razgovora, kakšna je vloga udeleženi in prisotnih oseb ter kateri so razlogi za dvom glede navedene starosti). Kadar sklep, sprejet na podlagi ugotavljanja starosti, nasprotuje starosti, ki jo je navedel prosilec, je treba razloge zanj jasno pojasniti s pomočjo tolmača in v prisotnosti zastopnika/skrbnika/odvetnika otroka.

Načelo dvoma v korist prosilca (člen 25(5) direktive o azilnih postopkih) bi bilo treba uporabljati skozi celotni postopek ugotavljanja starosti, prosilec pa bi se moral šteti za otroka in bi moral biti obravnavan kot otrok, dokler starost ostaja negotova, med drugim tudi med postopkom ugotavljanja starosti. Načelo dvoma v korist prosilca je tako ključen postopkovni zaščitni ukrep, ki se uporablja čim širše pri zadevah, povezanih z otroki brez spremstva, za katere ni verjetno, da bi imeli dokumentarna dokazila o svoji starosti.

Prepoznavna otrok brez spremstva

Otrok je lahko prepoznan kot otrok brez spremstva na podlagi njegovih izjav.

Kljub temu je v nekaterih primerih, zlasti pa v primerih trgovine z ljudmi, otrok lahko prav tako brez spremstva, čeprav je predstavljeno, da je del družine.

Če obstaja dvom glede narave odnosa med otrokom in odraslimi osebami, uradno predstavljenimi kot starši ali varuhi, bi bilo treba skrbno oceniti kakovost in trajnost odnosa. Ta ocena lahko zajema ločene razgovore z otrokom in odraslimi o otrokovem življenjskem okolju v izvorni državi ali v katerem je odraščal. Razgovor lahko glede na starost otroka zajema vprašanja o npr. šoli, ki jo je otrok obiskoval, barvi njegove spalnice ali njegovih najljubših igračah.

Povezano orodje urada EASO

V [Praktičnem vodniku urada EASO o ugotavljanju starosti](#) (druga izdaja) so smernice glede upoštevanja največje koristi otroka pri ocenjevanju potrebe po presoji starosti. Poleg tega vsebuje tudi smernice za uradne osebe, ki načrtujejo in izvajajo ugotavljanje starosti s celostnim in večdisciplinarnim pristopom, pri čemer je poseben poudarek namenjen potrebam in okoliščinam posameznika. Vodnik prinaša praktične informacije o okoliščinah, postopkovnih zaščitnih ukrepih in metodah ugotavljanja starosti.

Prevodi tega vodnika so na voljo na [spletni strani urada EASO](#).

Povezano orodje urada EASO

Praktični vodnik o ugotavljanju starosti dopolnjujeta dve animaciji.

Animacija o „**ugotavljanju starosti za izvajalce**“ je namenjena uradnim osebam za sprejem in uradnim osebam, ki vodijo postopke mednarodne zaščite, uradnim osebam za migracije in uradnikom organov pregona, socialnim delavcem, radiologom, pediatrom, javnim tožilcem in drugim zainteresiranim stranem. V njej so na lahko razumljiv način predstavljeni glavni elementi smernic in potrebni zaščitni ukrepi za zagotovitev ustreznega in zanesljivega ugotavljanja starosti. Video je v več jezikih na voljo na [spletni strani urada EASO](#).

Animacija o „**ugotavljanju starosti otrok**“ je namenjena obveščanju otrok in mladih o tem, kaj lahko pričakujejo, če je potrebno ugotavljanje starosti. Video je na voljo v več jezikih na [spletni strani urada EASO](#).

Vložitev prošnje s strani otroka brez spremstva ⁽³⁰⁾

Organi, ki delajo z otroki brez spremstva, naj opravijo ustrezno usposabljanje glede konkretnih potreb otrok. Dobra praksa je, da je za vložitev prošenj za otroke brez spremstva na voljo dovolj specializiranih uradnih oseb za registracijo. Pri vložitvi prošnje za otroka brez spremstva je treba upoštevati naslednje ukrepe.

- Če to še ni bilo storjeno, poskrbite za imenovanje zakonitega zastopnika v skladu z nacionalno prakso ali na zadevni primer opozorite pristojnega sodelavca, ki bo poskrbel za tako imenovanje.

Otroka obvestite o njegovi pravici do zakonitega zastopnika in vlogi zastopnika. To vključuje zagotavljanje upoštevanja največje koristi otroka, vključno z ustrezno obravnavo njegovih pravnih, socialnih, zdravstvenih in psiholoških potreb skozi celotni azilni postopek ali dokler se ne poišče trajna rešitev za otroka. Če ste ugotovili, da je otrok brez spremstva, obvestite ustrezne organe v skladu z nacionalno prakso, da se lahko prosilcu čim prej dodeli zastopnik.

- Otroka in zastopnika obvestite o azilnem postopku in podpori, ki je na voljo.

Informacije podajte na za otroka prijazen način ob upoštevanju njegove zrelosti. Te metode lahko vključujejo poenostavljen jezik, ponavljanje informacij z drugimi besedami, prošnjo otroku, naj vam opiše informacije, ki ste jih podali, da se potrdi, ali jih razume, in uporabo različnega gradiva, kot so stripi in videoposnetki ⁽³¹⁾.

⁽³⁰⁾ Več informacij o kazalnikih in podpornih ukrepih najdete v [orodju IPSN urada EASO](#).

⁽³¹⁾ Več informacij o obveščanju otrok najdete v [How to convey child-friendly information to children in migration: A handbook for frontline professionals](#) (Kako otrokom migrantom prenesti informacije na zanje prijazen način: priročnik za strokovnjake na prvi črti), Svet Evrope, Strasbourg, 2018.

- Podajte informacije o tem, kako v skladu z nacionalnim sistemom dostopati do pravne pomoči, ki je na voljo.

Otroka obvestite, da lahko dostopa do pravne pomoči in ima hkrati zastopnika. Podajte informacije o tem, kako stopiti v stik z izvajalci pravne pomoči, vključno z UNHCR in ustreznimi organizacijami civilne družbe.

- Otroka povabite, naj pove svoje mnenje o zadevah, ki ga tarejo.

Da bi zagotovili, da lahko otroci svobodno izrazijo svoje mnenje in da se njihovo mnenje upošteva glede na njihovo starost in zrelost, prosilce spodbudite, naj svoje mnenje in stališče izrazijo z lastnimi besedami. Ne pozabite zapisati, kaj je prosilec povedal, pri čemer ne poskušajte razlagati, kaj je mislil. S spodbujanjem otrok k svobodnem izražanju mnenja na začetku postopka prispevate k vzpostavljanju zaupanja v azilne organe, ki prav tako olajšajo postopek obravnave.

- Organ za presojo opozorite na potrebo po posebnih jamstvih v postopku.

Poleg dejstva, da je otrok brez spremstva, opozorite tudi na druge morebitne posebne postopkovne potrebe, ki ste jih morda opazili, kot so znaki težav z duševnim zdravjem ali travmatičnih dogodkov iz preteklosti. Svoja opažanja zapišite v obrazec za registracijo in opozorite nanje organ za presojo.

- Otroka napotite na dodatno oceno posebnih postopkovnih potreb.

Da bo otrokova največja korist glavno vodilo v vseh fazah azilnega postopka, ga napotite na dodatno oceno postopkovnih potreb. To dodatno oceno bi bilo treba opraviti večdisciplinarno, in sicer s strokovnjaki, ki so pri organu za presojo opravili ustrezno usposabljanje za delo z otroki ali ki predstavljajo druge ustrezne organe, kar je odvisno od vaše nacionalne prakse.

- Otroka napotite na oceno posebnih potreb glede sprejema.

Poskrbite, da bo otrok nastanjen na ustreznem mestu. Ustrezna mesta lahko vključujejo bivanje z odraslim sorodnikom ali rejniško družino ali bivanje v nastanitvenem centru s posebno ureditvijo za mladoletnike ali drugo nastanitev, primerno za mladoletnike. Če poleg tega, da je otrok brez spremstva, prepoznate druge ranljivosti, npr. znake zdravstvenih težav ali težav z duševnim zdravjem ali travmatičnih dogodkov iz preteklosti, prosilca napotite na oceno/spremljanje posebnih potreb glede sprejema ⁽³²⁾.

- Zapišite vse morebitne otrokove družinske člane, prisotne v kateri koli državi EU+.

Upoštevajte, da so lahko člani družine otroka brez spremstva ali njegovi sorodniki že prisotni v vaši državi ali drugi državi EU+. Podobno upoštevajte, da je bil otrok med potovanjem morda ločen od družinskih članov. Te ugotovitve zapišite v prosilčev spis ter nanje opozorite organe za presojo in sprejem. Na te ugotovitve opozorite tudi dublinsko enoto, če ta ni del organa za presojo.

⁽³²⁾ Več informacij najdete v [Smernicah urada EASO o pogojih za sprejem otrok brez spremstva: operativni standardi in kazalniki](#), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2018.

- Če je ustrezno, otroka napotite na postopke za iskanje družine.

Med zapisovanjem osebnih podatkov o družinskih članih ali sorodnikih povprašajte tudi po njihovih kontaktnih podatkih in trenutnem naslovu za potrebe iskanja družine. Če otrok navede te podatke, lahko v skladu z nacionalno prakso na to opozorite organ za presojo in/ali organ za sprejem ⁽³³⁾.

- Zapišite vsako ugotovitev, ki zahteva takojšnjo napotitev.

Ob vsaki resni potrebi, kot so resna zdravstvena stanja, ali varnostnem vprašanju, ki zahteva takojšnje ukrepanje, kot so primeri trgovine z ljudmi, z uporabo napotitvenih sredstev v skladu z nacionalno prakso poskrbite za napotitev na podporo, ki se zagotovi takoj po registraciji.

Ne pozabite!

Primeri, ki bi se lahko obravnavali po dublinskem postopku.

- Dublinska uredba III določa mehanizem, s katerim se zagotavlja, da bo prošnja za mednarodno zaščito obravnavala le ena država EU+. Uredba tudi vzpostavlja merila za oceno, ali bi bil lahko prosilec obravnavan po dublinskem postopku.
- Vaša vloga je aktivno iskati znake kakršnih koli elementov, povezanih z merili iz dublinske uredbe III, v prosilčevih izjavah, dokazilih ali informacijah, ki so na voljo v različnih podatkovnih zbirkah.
- Vaša vloga je zagotoviti prosilcu osnovne informacije o dublinskih merilih, da mu pomagata priskrbeti pomembne informacije.
- Primere prosilcev, ki bi morda lahko bili obravnavani po dublinskem postopku, tudi kadar kazalniki niso jasni ali očitni, bi bilo treba čim prej posredovati dublinski enoti. To je zato, ker je treba dublinski postopek opraviti v kratkih časovnih rokih na začetku azilnega postopka.

Ranljivi prosilci.

- Kot uradna oseba za registracijo imate ključno vlogo pri čimprejšnji prepoznavi prosilcev s posebnimi postopkovnimi potrebami in/ali posebnimi potrebami glede sprejema. To je nujno, da se prosilcem zagotovi ustrezna podpora, da lahko uživajo pravice in izpolnjujejo obveznosti.
- Proaktivno iščite znake posebnih potreb na podlagi prosilčevih izjav in dokazil. Poskrbite za dodatno raziskovanje posrednih znakov, povezanih npr. s prosilčevim vedenjem, čustvi ali miselnimi procesi.
- Vaša vloga je tudi, da prosilcu med registracijo zagotovite takojšnjo podporo, da bo lažje predstavil pomembne informacije. Metode za to vključujejo prilagajanje načina komuniciranja okoliščinam, dajanje zagotovil o zaupnosti, način obveščanja, ki upošteva posebne potrebe, urejanje potrebnih logističnih vprašanj in določitev termina za razgovor ob registraciji s specializiranim uradnim osebam.

⁽³³⁾ Več informacij o iskanju družine najdete v [EASO Practical Guide on Family Tracing](#) (Praktični vodnik urada EASO o iskanju družin), Valleta, 2016.

- Če je ustrezno, bi morali znake posebnih potreb zapisati v prosilčev spis in te informacije sporočiti ustreznim zainteresiranim stranem, prosilca obvestiti o ustrezni dostopni pomoči in ga napotiti na podporo za dodatno oceno posebnih potreb.

Otroci brez spremstva.

- Otrok brez spremstva je otrok, ki prispe na ozemlje države EU+ brez spremstva odrasle osebe, ki je zanj odgovorna po zakonu ali v skladu s prakso zadevne države EU+, dokler taka oseba dejansko ne prevzame skrbi zanj. Vključuje tudi vse mladoletnike, ki po vstopu na ozemlje ostanejo brez spremstva.
- Uporabljajo se posebna jamstva, da se mladoletnikom brez spremstva zagotovita uživanje pravic in izpolnjevanje obveznosti.
- Pristojni organ bi moral čim prej imenovati zastopnika, ki bo otroku pomagal in ga zastopal v azilnem postopku, da se upošteva največja korist otroka in zanj opravijo pravna dejanja.
- Zelo pomembno je, da ste še posebej pozorni na dodatne znake posebnih potreb.
- Da je prosilec otrok, se lahko prepozna na podlagi analize dostopnih dokazov (dokumentov in izjav). Če obstajajo precejšnji dvomi glede zatrjevane starosti, se lahko izvede ugotavljanje starosti.
- Pri vložitvi prošnje za otroka brez spremstva je treba upoštevati naslednje ukrepe:
 - o če to še ni storjeno, poskrbite za imenovanje zastopnika;
 - o otroka in zastopnika obvestite o azilnem postopku in podpori, ki je na voljo;
 - o podajte informacije o tem, kako v skladu z nacionalnim sistemom dostopati do pravne pomoči, ki je na voljo;
 - o otroka povabite, naj pove svoje mnenje o zadevah, ki ga tarejo;
 - o organ za presojo opozorite na potrebo po posebnih jamstvih v postopku;
 - o otroka napotite na dodatno oceno posebnih postopkovnih potreb;
 - o otroka napotite na oceno posebnih potreb glede sprejema;
 - o zapišite vse morebitne otrokove družinske člane, prisotne v kateri koli državi EU+;
 - o če je ustrezno, otroka napotite na postopke za iskanje družine;
 - o zapišite vsako ugotovitev, ki zahteva takojšnjo napotitev, in opozorite nanjo.

VI. Dokument, ki potrjuje status prosilca za mednarodno zaščito

A. Podatki, navedeni na dokumentu

Prosilec mora v 3 dneh od vložitve prošnje brezplačno prejeti **dokument ali izkaznico prosilca za mednarodno zaščito**. Ta izkaznica potrjuje, da ima oseba status prosilca za mednarodno zaščito, in dokazuje, da ji je dovoljeno ostati na ozemlju države članice, dokler obravnavajo njeno vlogo (glej člen 6(1) direktive o pogojih za sprejem) ⁽³⁴⁾. Dokument lahko vključuje obrazno fotografijo prosilca za namene ugotavljanja istovetnosti. Da se preprečijo goljufije, pa tudi poskrbi, da je fotografija novejša in kakovostna, je priporočljivo, da prosilčevo obrazno fotografijo posname organ izdajatelj, namesto da se od prosilca zahteva, da jo predloži.

Dokument se uporablja kot začasno potrdilo o prebivanju prosilca na ozemlju države EU+ in za uveljavljanje prosilčevih pravic do uživanja drugih pravic, danih prosilcem za mednarodno zaščito. Dokument ne potrjuje prosilčeve identitete.

Dokument mora biti veljaven, dokler ima prosilec pravico ostati na ozemlju države EU+. Ni nujno, da obdobje veljavnosti, navedeno v dokumentu, zajema celotno obdobje obravnave. Organi morajo vzpostaviti ukrepe, ki prosilcu omogočajo, da dokument zlahka podaljša.

Informacije, ki morajo biti navedene v dokumentu

V skladu s členom 6 direktive o pogojih za sprejem bi:

- moralo biti v dokumentu navedeno, da je prosilec dejansko prosilec za mednarodno zaščito;
- moral dokument dokazovati, da je prosilcu dovoljeno ostati v državi EU+, dokler postopek obravnave ni končan;
- moralo biti v dokumentu navedeno prosilčevo ime;
- morala biti v dokumentu navedena vsakršna omejitev gibanja na ozemlju države, če je ustrezno.

Dodatne informacije, ki bi lahko bile navedene v dokumentu

V skladu z nacionalno zakonodajo in prakso bi dokument lahko vseboval:

- posamično evidenčno številko in/ali številko zadeve;
- obrazno fotografijo;
- druge identifikacijske podatke poleg prosilčevega imena, kot sta datum in kraj rojstva;
- podatek o kraju bivanja in kontaktne podatke v državi gostiteljici;
- podatek o obdobju veljavnosti;
- datum prispetja in/ali datum registracije prošnje;
- edinstveno serijsko številko dokumenta;
- podpis prosilca;

⁽³⁴⁾ Organi se lahko odločijo, da prosilcu ne bodo izdali izkaznice, če je ta v priporu ali med obravnavanjem prošnje za mednarodno zaščito, podane na meji (člen 6(2) direktive o pogojih za sprejem).

- podatke o identifikacijskih dokumentih, s katerimi prosilec razpolaga;
- informacije o družini ali mladoletnih otrocih;
- podatek o jeziku postopka ali potrebi po tolmačenju v nekem jeziku;
- informacije o osebnem delovnem dovoljenju;
- podatek o organu izdajatelju;
- datum in kraj izdaje.

Za preprečitev ponarejanja dokumentov je priporočljivo, da ima vsaka izkaznica **vidne in posebne varnostne lastnosti**.

Dobra praksa

Da bi se prosilcem in ponudnikom storitev pomagalo, da so v celoti seznanjeni s pravicami in ugodnostmi prosilcev, v dokument vnesite informacije o prosilčevih pravicah in ugodnostih.

Dobra praksa

Vzpostavite sistem za določanje terminov, ki zagotavlja, da so prosilci obveščeni o datumu njihovega osebnega razgovora na koncu vložitve prošnje. Informacije o datumu, času in kraju razgovora se lahko priskrbijo pisno skupaj z dokumentom ali prosilčevo izkaznico.

S tako prakso je azilni postopek za prosilca preglednejši in bolj predvidljiv ter pomaga ohraniti vez med prosilcem in azilnim organom v smislu, da prosilec ne zapusti pisarne, ne da bi vedel za datum naslednje faze. Poleg tega se s tem izognemo težavam z vabilom na osebni razgovor, če je to poslano pozneje.

Ker lahko prošnjo registrirajo in obravnavajo različni organi, določitev termina za osebni razgovor ob vložitvi prošnje morda ne bo vedno izvedljiva. Namesto določitve točnega termina osebnega razgovora bi se lahko prosilca na podlagi ocen organa za presojo obvestilo o približnem časovnem obdobju, ko naj bi se opravil osebni razgovor. V vsakem primeru je nadvse pomembno ohraniti prosilčevo zaupanje v azilni postopek in dejstvo, da so priskrbljene informacije zanesljive.

B. Veljavnost dokumenta

Večina držav EU+ izdaja izkaznice prosilcev za neko obdobje, po katerem se podaljšajo, če je prosilcu v danem trenutku še vedno dovoljeno ostati v državi. Prosilce je treba obvestiti o pomembnosti in načinih podaljšanja dokumenta. Za podaljšanje ne bi smele biti naložene nesorazmerne upravne zahteve, da omejitve veljavnosti dokumenta ne bi negativno vplivale ali ustvarile dodatne korake glede zmožnosti dostopa do nekaterih pravic, dokler azilni postopek ni končan. Glede na nacionalni sistem se lahko upoštevajo naslednji vidiki.

- Če se registracija in vložitev prošnje opravljata ločeno, bi se lahko ob registraciji izdal podoben dokument, ki bi veljal do datuma vložitve.
- Obdobje veljavnosti bi se lahko prilagodilo glede na konkretne okoliščine postopka obravnave, npr. glede na časovne okvire za premestitev v okviru dublinske uredbe III, pospešene postopke obravnave ali pričakovani čas prejema odločbe o mednarodni zaščiti v rednem postopku obravnave.

- Podaljšanje dokumenta ponuja priložnost za ohranitev stika s prosilcem. Poleg tega lahko prosilcu omogoča, da posodobi informacije o svojem naslovu in svoje kontaktne podatke, predloži dodatne dokumente v prid svoji prošnji in postavi kakršna koli vprašanja v zvezi s postopkom.
- Čas, potreben za podaljšanje dokumenta, bi se lahko uporabil kot kazalnik, ali je verjetno, da bo prosilec pobegnil. Poleg tega je lahko podaljšanje priložnost za popravek predloženih informacij ali dodatno obveščanje prosilca, ki sicer ni prišel na osebni razgovor, vendar ne po lastni volji. Te informacije lahko zajemajo načine, na katere lahko prosilec izrazi svoj stalni interes za azilni postopek.

C. Obveščanje o dokumentu

Ko prosilci prejmejo dokument, ki potrjuje njihov status, bi jih bilo treba obvestiti o naslednjem:

- njihovi obveznosti, da imajo dokument ves čas pri sebi;
- korakih, ki so potrebni, če se dokument poškoduje ali izgubi;
- posledicah nepodaljšanja dokumenta brez upravičenih razlogov v skladu z nacionalno prakso.

Ne pozabite!

- Vsak prosilec bi moral v treh dneh po vložitvi prošnje prejeti dokument ali izkaznico prosilca za mednarodno zaščito.
- Dokument potrjuje, da ima oseba status prosilca za mednarodno zaščito, in dokazuje, da ji je dovoljeno ostati na ozemlju države članice, dokler obravnavajo njeno prošnjo.
- Prosilec naj prejme veljaven dokument za celotno obdobje obravnave. Dokument se lahko glede na nacionalno prakso izda le za neko obdobje, po katerem ga mora prosilec podaljšati.
- Prosilce bi morali obvestiti o njihovi obveznosti, da imajo dokument ves čas pri sebi, obdobju veljavnosti dokumenta in posledicah morebitnega nepodaljšanja dokumenta, če ga je treba podaljšati.

VII. Registracija ponovnih prošenj

Opredelevitev ponovnih prošenj (člen 2(q) direktive o azilnih postopkih)

„Ponovna prošnja“ pomeni nadaljnjo prošnjo za mednarodno zaščito, podano po izdaji dokončne odločbe v zvezi s predhodno prošnjo, vključno s primeri, ko je prosilec prošnjo izrecno umaknil, in primeri, ko je organ za presojo prošnjo zavrnil po njenem implicitnem umiku v skladu s členom 28(1).

Kadar registrirate novo prošnjo za mednarodno zaščito, vedno pogledajte podatkovno zbirko, da ugotovite, ali je prosilec že vložil kakšno prošnjo za mednarodno zaščito.

Če je iz podatkovne zbirke razvidno, da je bila že vložena prošnja in da postopek še ni končan (tj. da končna odločitev še ni bila sprejeta), nove prošnje ne bi smeli registrirati. Namesto tega bi morali prosilca obvestiti o možnosti, da v okviru prošnje, ki je v obravnavi, predloži nova dejstva ali okoliščine, če je to po nacionalni zakonodaji mogoče. Ti elementi se lahko predložijo organu, ki obravnava prošnjo (tj. organu za presojo ali sodišču).

Če je bila o prejšnji prošnji končna odločitev že sprejeta (in sicer zavrnilna odločba ali odločba o odobritvi subsidiarne zaščite), se nova prošnja registrira kot ponovna prošnja.

Pri ponovni prošnji organ za presojo opravi predhodno obravnavo, da presodi, ali so bili predloženi ali so se pojavili novi elementi ali ugotovitve in ali ti elementi pomembno povečujejo verjetnost, da bo prosilec izpolnjeval pogoje za mednarodno zaščito. Izjave in dokumentarna dokazila, ki jih prosilec predloži ob registraciji, so pomembni dejavniki, ki prispevajo k predhodni obravnavi prošnje. Pomembno je, da so v fazi registracije vsi novi elementi in dokazila dobro dokumentirani, saj obstaja možnost, da za nadaljnjo obravnavo ponovne prošnje ne bo organiziran osebni razgovor ⁽³⁵⁾.

V predhodni obravnavi se ugotovi, ali se ponovna prošnja šteje za dopustno ali nedopustno. Če novi elementi ali druge ugotovitve pomembno povečujejo verjetnost, da bo prosilec izpolnjeval pogoje kot upravičenec do mednarodne zaščite, se prošnja šteje za dopustno, postopek obravnave pa se nadaljuje. Če prosilec ne predloži takih novih elementov ali če se ne pojavijo nove ugotovitve, se prošnja šteje za nedopustno, postopek obravnave pa se konča.

Ob upoštevanju posebnih lastnosti postopka predhodne obravnave bi prosilca morali obvestiti o naslednjem:

- kaj je ponovna prošnja (tj. da to ni priložnost za pritožbo zoper prejšnjo odločbo, temveč priložnost za predložitev pomembnih novih elementov);
- vrsti postopka obravnave (vključno s predhodno obravnavo);
- kaj pomenijo novi elementi in ugotovitve;
- kako in kje predložiti nove elemente in dokumente ter do kdaj jih je treba predložiti;

⁽³⁵⁾ V skladu s členom 42(2)(b) direktive o azilnih postopkih lahko države članice „v nacionalnem pravu določijo pravila o predhodni obravnavi [...] Ta pravila lahko med drugim: [...] dovoljujejo izvedbo predhodne obravnave zgolj na podlagi pisnih navedb brez osebnega razgovora“.

- da mora prosilec priskrbeti podrobne informacije o tem, zakaj novi elementi niso bili predloženi prej, in kako, če je ustrezno, se novi elementi nanašajo na prejšnje prošnje;
- možnosti, da se glede na nacionalno pravo osebni razgovor ne opravi;
- če je mogoče, časovnemu roku postopka obravnave v skladu z nacionalno prakso.

V postopku registracije se lahko zagotovi tolmačenje, ki se lahko uporabi za prevod katerih koli obrazcev, uporabljenih za predložitev novih elementov v okviru ponovne prošnje, če osebni razgovor ne bo organiziran.

Poleg tega morajo biti prosilci obveščeni o naslednjih morebitnih omejitvah njihovih pravic med predhodno obravnavo, ki se lahko uporabljajo v zadevni državi EU+.

- Pravica ostati v državi EU+ se lahko pod nekaterimi pogoji omeji (člen 9(2), člen 41 in člen 46(6–8) direktive o azilnih postopkih). Pravica ostati v državi EU+ med postopkom obravnave je splošno pravilo, ki se lahko omeji, če sta bili v zvezi s prosilcem že obravnavani vsaj dve prošnji za mednarodno zaščito (tj. njegova prva prošnja in njegova prva ponovna prošnja), če sta bili zavrnjeni. Če se pravica ostati omeji, mora organ za presojo tudi zagotoviti, da odločba o odstranitvi ne bi kršila načela *nevračanja*. Odločba, da prosilec nima pravice ostati, se lahko izda ob registraciji prošnje.
- Pravica do materialnih pogojev za sprejem se lahko omeji ali ukine (člen 20(c) direktive o pogojih za sprejem). Države EU+ lahko omejijo ali ukinejo materialne pogoje za sprejem (nastanitev, hrano in obleko), če je prosilec vložil ponovno prošnjo. To pomeni, da prosilec med obravnavo ponovne prošnje morda ne bo imel pravice do nastanitve ali druge materialne pomoči.

Priporočljivo je, da se uporablja obrazec za registracijo, ki je posebej zasnovan za ponovne prošnje in v okviru katerega je prosilec zaprosen, naj predloži nove elemente, ki so podlaga za prošnjo, in morebitne nove informacije v zvezi z osebnimi podatki. Konkretna polja bi lahko zajemala informacije, na katerih temelji predhodna obravnava, vključno z novimi elementi, ki niso vsebovani v prejšnjih prošnjah, ter s tem, kako so ti elementi povezani s prejšnjimi prošnjami za mednarodno zaščito (če je ustrezno), in morda razlogi, zakaj ti elementi niso bili prej navedeni.

Za več informacij o vprašanjih, ki se lahko med vložitvijo postavijo v zvezi s prošnjo za mednarodno zaščito, glej [Prilogo 1 Polja za registracijo](#).

Zlasti zahtevni so tisti primeri, v katerih se ponovna prošnja poda med postopkom vračanja, zlasti če se poda zgolj zaradi zadrževanja ali oteževanja trenutnega postopka odstranitve. V vseh teh primerih se je treba posvetovati z organom za presojo. Zato je dobra praksa, da se med organi, odgovornimi za odstranitev, organi, odgovornimi za registracijo, in organom za presojo vzpostavijo neposredni komunikacijski kanali za posredovanje morebitnih ponovnih prošenj, podanih tik pred izvršitvijo odločbe o vrnitvi, in omogočitev takojšnje izvedbe predhodne obravnave.

Povezano orodje urada EASO

[Praktični vodnik urada EASO o ponovnih prošnjah](#) prinaša orodja za obravnavo ponovnih prošenj, vključno z vidiki, ki jih je treba upoštevati pri podajanju, registraciji in vložitvi ponovnih prošenj. Vodnik vsebuje pojasnila o tem, kaj je ponovna prošnja in kaj pomenijo „novi elementi“, ki se lahko predložijo v prid ponovni prošnji. Poleg tega pojasnjuje posebna postopkovna pravila glede predhodne obravnave ponovnih prošenj in opisuje konkretne primere, v katerih bi se lahko predložila ponovna prošnja.

Prevodi tega vodnika so na voljo na [spletni strani urada EASO](#).

Ne pozabite!

- Vedno pogledajte podatkovno zbirko, da ugotovite, ali je prosilec pred vložitvijo nove prošnje že podal kakšno prošnjo.
- Glavni poudarek pri naknadni prošnji je na novih elementih. Od prosilca bi morali pridobiti podatke o novih elementih, ki v prejšnjih prošnjah niso bili zajeti, in razlogih, zakaj ti elementi niso bili prej predloženi.
- Poleg tega bi morali prosilca obvestiti o tem, kaj je naknadna prošnja, in o novih elementih, postopku, načinu predložitve novih elementov v prid prošnji med predhodno obravnavo in morebitnih omejitvah njegovih pravic med postopkom.

VIII. Preverjanje podatkov

[Poglavje IV Zbiranje podatkov v okviru registracije](#) opisuje vrsto podatkov, ki bi jih bilo treba zbrati z izjavami (ustnimi in pisnimi), ter dokumente, ki jih prosilec predloži v postopku registracije.

Poudarek v tem poglavju je na različnih podatkovnih zbirkah in orodjih, ki se lahko v postopku registracije pregledajo in uporabijo za preverjanje zbranih podatkov. Kot uradna oseba za registracijo lahko opravite nekatere vrste preverjanja, medtem ko boste pri drugih morali zadevo posredovati specializirani enoti ali organu. Glede na vaše pravice dostopa do različnih podatkovnih zbirk lahko pred razgovorom ob registraciji pregledate rezultate podatkovne zbirke Eurodac in policijsko evidenco. Tako lahko ugotovite, ali je prosilec že zaprosil za mednarodno zaščito oziroma ali je nezakonito vstopil v drugo državo EU+. Poleg tega lahko ugotovite, ali je prosilec v kazenski evidenci oziroma ali je bil zanj izdan mednarodni/ evropski nalog za prijetje, ki še ni bil izvršen. Poleg tega lahko pregledate tudi sistem VIS, da ugotovite, ali je prosilec podal katero koli vlogo za izdajo vizuma za schengensko območje. Drugi načini preverjanja podatkov v postopku registracije vključujejo preverjanje identifikacijskih dokumentov, jezikovno analizo, preverjanje družinskih povezav in iskanje po vsebinah na družbenih omrežjih.

A. Evropska zbirka azilnih daktiloskopskih podatkov

Sistem Eurodac je zbirka podatkov EU o prstnih odtisih prosilcev za mednarodno zaščito, vzpostavljena z uredbo o sistemu Eurodac. Ta podatkovna zbirka državam EU+ olajšuje določitev, katera država je odgovorna za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito.

Kadar oseba v kateri koli državi EU+ zaprosi za mednarodno zaščito, se ji odvzamejo prstni odtisi, ki se v 72 urah posredujejo Eurodacovemu centralnemu sistemu. Sistem vsebuje podatke o prstnih odtisih vseh prosilcev za mednarodno zaščito, starih vsaj 14 let. Podatki o prstnih odtisih se hranijo največ deset let. Centralni sistem vsebuje tudi podatke o osebah, starih vsaj 14 let, ki so jim bili prstni odtisi odvzeti v zvezi z nezakonitim prečkanjem zunanjih meja EU, ti podatki pa se hranijo 18 mesecev.

Sistem omogoča, da se ugotovi, ali je prosilec zaprosil za mednarodno zaščito oziroma ali je bil prijet v drugi državi EU+ v zvezi z nezakonitim prečkanjem zunanje meje. Če so v sistemu najdeni prstni odtisi prosilca, je mogoče dostopati tudi do naslednjih podatkov:

- država EU+, v katero je prosilec prej vstopil ali v kateri je prej prebival;
- kraj in datum prijeteja;
- spol prosilca;
- referenčna številka, ki jo je uporabila država EU+;
- datum odvzema prstnih odtisov.

Kar zadeva prosilce za mednarodno zaščito, lahko dodatni podatki zajemajo:

- kraj in datum prošnje za mednarodno zaščito;
- če je ustrezno, informacije o premestitvi iz ene v drugo državo v skladu z dublinsko uredbo III ter natančneje datum prispetja po tej premestitvi;
- če je ustrezno, informacije o odhodu z ozemlja držav EU+ na prosilčevo lastno pobudo ali na podlagi naloga za odstranitev ter natančneje datum tega odhoda;

- datum odločitve o obravnavi prošnje, če se je država EU+ odločila, da bo prevzela odgovornost za obravnavo prošnje z uporabo diskrecijske klavzule iz člena 17(1) dublinske uredbe III.

Država EU+ imenuje pristojne organe, ki lahko zahtevajo primerjavo Eurodacovih podatkov in ki imajo dostop do podatkov o prstnih odtisih, shranjenih v sistemu. Seznam pristojnih organov objavlja Evropska komisija ⁽³⁶⁾. Če niste pooblaščen za zahtevanje podatkov, bi se lahko vzpostavil mehanizem za posredovanje, ki bi vam omogočil, da pogledate, ali je prosilec že podal prošnjo oziroma ali je bil prijeto v drugi državi EU+.

B. Vizumski informacijski sistem

Vizumski informacijski sistem (VIS) je bil vzpostavljen z Odločbo Sveta leta 2004 ⁽³⁷⁾ – s tem je bil ustvarjen centralni informacijski sistem za odločitve glede vlog za izdajo vizumov za kratkoročno bivanje zaradi obiska schengenskega območja ali tranzita skozenj. Sistem tako vsebuje informacije o vlogah za izdajo vizumov za kratkoročno bivanje, vloženih v schengenskih državah. Podatki o vizumih za dolgoročno bivanje ali katerih koli vizumih za neschengenske države EU, Bolgarijo, Hrvaško, Ciper, Irsko in Romunijo, niso na voljo. Uredba o sistemu VIS ⁽³⁸⁾ dodatno opredeljuje odgovornosti in pravila glede izmenjave podatkov o vizumih.

Cilji Vizumskega informacijskega sistema

Sistem VIS ima več namenov:

- omogočiti hitrejše in natančnejše preverjanje vizumov, ki jih opravljajo mejni policisti, in ugotavljanje istovetnosti oseb, najdenih brez dokumentov na schengenskem ozemlju;
- olajšati boj proti goljufijam in preprečiti „trgovanje z vizumi“;
- olajšati določitev države EU+, odgovorne za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito, in sam postopek obravnave prošnje;
- prispevati k preprečevanju groženj notranji varnosti držav EU+.

Podatki, ki so na voljo v Vizumskem informacijskem sistemu

Sistem vsebuje podatke in odločitve o prošnjah za vizume za kratkoročno bivanje na schengenskem območju.

⁽³⁶⁾ [Seznam pristojnih organov, priglasišenih Komisiji](#) v skladu s členom 43 Uredbe (EU) št. 603/2013 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Uredbe (EU) št. 604/2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva, in o zahtevah za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac, ki jih vložijo organi kazenskega pregona držav članic in Europol za namene kazenskega pregona, ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1077/2011 o ustanovitvi Evropske agencije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (UL C 45/1, 8.2.2021).

⁽³⁷⁾ [Odločba Sveta z dne 8. junija 2004](#) o vzpostavitvi vizumskega informacijskega sistema (VIS) (2004/512/ES), UL L 213/5, 15.6.2004.

⁽³⁸⁾ [Uredba \(ES\) št. 767/2008](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (uredba o sistemu VIS), UL L 218/60, 13.8.2008.

VIS vsebuje naslednje kategorije osebnih podatkov:

- alfanumerične podatke o prosilcu ter podatke o zahtevanih, izdanih, zavrženih, razveljavljenih, preklicanih ali podaljšanih vizumih;
- fotografije;
- podatke o prstnih odtisih;
- povezave s prejšnjimi registriranimi vlogami in povezave z dosjeji oseb, s katerimi je prosilec potoval (če je potoval v skupini).

Organ za presojo lahko pregleda konkretne podatke, shranjene v sistemu VIS. Vrsta podatkov, ki je na voljo za vpogled, se razlikuje glede na to, ali je namen organa določiti državo EU+, odgovorno za obravnavo prošnje, oziroma ali je organ sam odgovoren za obravnavo prošnje.

Vpogled v podatke v sistemu VIS za določitev države EU+, pristojne za obravnavo prošnje ⁽³⁹⁾

Če se pri iskanju izkaže, da je bil izdan vizum, katerega veljavnost poteče v največ 6 mesecih pred vložitvijo prošnje, in/ali je bila veljavnost vizuma podaljšana na obdobje največ 6 mesecev pred vložitvijo prošnje, je mogoč vpogled v naslednje podatke:

- številka vloge;
- organ, ki je izdal ali podaljšal vizum, in informacija o tem, ali ga je izdal v imenu druge države EU+;
- prosilčevi osnovni biografski podatki (priimek, ime, datum rojstva, spol, kraj rojstva, trenutno državljanstvo in državljanstvo ob rojstvu);
- vrsta in številka potne listine ter tričrkovna oznaka države izdajateljice potne listine;
- vrsta vizuma;
- obdobje veljavnosti vizuma;
- trajanje nameravanega bivanja;
- fotografije;
- osnovni biografski podatki povezanih dosjejev o zakoncu in otrocih.

Vpogled v sistem VIS za obravnavo prošnje ⁽⁴⁰⁾

Če se pri iskanju izkaže, da v sistemu VIS že obstajajo podatki o izdanem vizumu, je mogoč vpogled v naslednje podatke:

- številka vloge;
- prosilčevi osnovni biografski podatki (priimek, ime, datum rojstva, spol, kraj rojstva, trenutno državljanstvo in državljanstvo ob rojstvu);
- vrsta in številka potne listine ter tričrkovna oznaka države izdajateljice potne listine;
- datum poteka veljavnosti potne listine, organ, ki jo je izdal, in datum izdaje listine;
- fotografije;
- podatki, vneseni v zvezi z vsemi izdanimi, razveljavljenimi, preklicanimi ali podaljšanimi vizumi;

⁽³⁹⁾ Člen 21 uredbe o sistemu VIS.

⁽⁴⁰⁾ Člen 22 uredbe o sistemu VIS.

- osnovni biografski podatki povezanih dosjejev o zakoncu in otrocih.

Kako se lahko v postopku registracije uporabijo informacije, ki so na voljo v podatkovni zbirki?

Namen sistema VIS je med drugim obravnavati prošnjo za mednarodno zaščito in določiti državo EU+, odgovorno za obravnavo prošnje. Pristojni azilni organi imajo dostop do podatkov o prstnih odtisih v sistemu VIS za dva namena.

Iskanje se v prvi vrsti opravi s primerjavo podatkov o prstnih odtisih, zbranih o osebi, ki je zaprosila za mednarodno zaščito, s podatki o prstnih odtisih oseb, ki so vložile vlogo za izdajo vizuma. Tako je mogoče primerjati podatke o prstnih odtisih za ugotavljanje istovetnosti in preverjanje. Če prosilčevih prstnih odtisov ni mogoče uporabiti ali če iskanje z uporabo prstnih odtisov ni uspešno, se lahko iskanje opravi z naslednjimi podatki:

- prosilčev priimek ali priimek ob rojstvu, ime(-na), spol ali datum, kraj in/ali država rojstva;
- prosilčevo trenutno državljanstvo ali državljanstvo ob rojstvu;
- vrsta in številka potne listine, organ izdajatelj, datum izdaje in/ali datum poteka.

Poleg ugotavljanja istovetnosti osebe lahko sistem VIS pomaga pri ugotavljanju morebitnih prejšnjih potovanj v schengenske države, zbiranju informacij o pridobljenih vizumih (organu izdajatelju, vrsti vizuma, obdobju veljavnosti, trajanju nameravanega bivanja itd.), ugotavljanju, kateri dokumenti so bili uporabljeni za vlogo za izdajo vizuma ali ugotavljanju morebitnih družinskih članov, ki spremljajo prosilca. Zato se za dobro prakso šteje, da se iskanje v sistemu VIS opravi pred dokončno vložitvijo prošnje, da bi se pridobil dostop do podatkov v zvezi z morebitnimi vlogami za izdajo vizuma.

V okviru določitve države EU+, odgovorne za obravnavo prošnje, lahko podatki v sistemu VIS pokažejo, da bi bila lahko za obravnavo prošnje odgovorna druga država EU+, če je vizum izdala ali podaljšala neka schengenska država. Če je vlogo za izdajo vizuma zavrnila, razveljavila ali preklicala neka schengenska država, lahko to kaže tudi na morebitne povezave s to državo EU+, ki bi se lahko dodatno raziskale v okviru dublinske uredbe III.

Pri zaprositvi za vizum in potovanje na schengensko območje z vizumom je potreben potovalni dokument ali potni list. Podatkovna zbirka VIS vsebuje informacije o številkah potnih listov prosilcev ter veljavnosti in datumu njihovega poteka. Če prosilec ob registraciji izjavi, da nikoli ni razpolagal s potnim listom, informacije v podatkovni zbirki VIS pa kažejo, da je v okviru vloge za izdajo vizuma predložil potni list, bi mu morali za pojasnitev postaviti dodatna vprašanja.

Podatkovna zbirka VIS povezuje podatke o prstnih odtisih, zbrane za vloge za izdajo vizuma, z osebnimi podatki, ki se preverijo z identifikacijskim dokumentom. Lahko se zgodi, da prosilec pridobi vizum in zakonito odpotuje v neko državo, nato pa z drugim imenom zaprosi za mednarodno zaščito v isti ali drugi državi. Če se osebni podatki v podatkovni zbirki VIS ne ujemajo s podatki, ki jih je prosilec dal pri vložitvi in registraciji prošnje, je treba prisluhniti prosilčevim razlogom za razhajanja.

Podatkovna zbirka VIS lahko priskrbi informacije o prejšnjem potovanju na schengensko območje ali pokaže na bivanje na tem območju pred podajo prošnje za mednarodno zaščito. Te informacije skupaj z vstopnimi in morebitnimi izstopnimi žigi v potnem listu pomagajo pri ugotavljanju, ali je prosilec zaprosil

za mednarodno zaščito v najkrajšem mogočem času po prispetju v državo. Informacije o prejšnjem bivanju na schengenskem območju so lahko pomembne tudi za obravnavo prošnje.

Tudi pri zaprositvi za vizum se pridobi digitalna fotografija. Pozornost bi se lahko namenila prosilčevemu videzu na fotografiji, saj so lahko v nekaterih okoliščinah, npr. v morebitnih primerih trgovine z ljudmi, podatki ponarejeni. Lahko se tudi zgodi, da se otrok pri zaprositvi za vizum skuša registrirati kot odrasla oseba, da bo lahko na schengensko območje potoval kot odrasla oseba.

C. Preverjanje dokumentov

V postopku registracije se prosilca zaprosi, da izroči dokumente, s katerimi razpolaga, kot so identifikacijski dokumenti in dokumenti o državljanstvu, pa tudi druge vrste dokumentov, ki so lahko pomembni za prošnjo za mednarodno zaščito. Ti lahko vključujejo poklicne dokumente, sodne naloge ali naloge za prijetje, kartice o članstvu v politični stranki in vojaške knjižice.

Vaša naloga je zbrati in zapisati ⁽⁴¹⁾ informacije, ki jih predloži prosilec, razen če nacionalna zakonodaja ali praksa določa drugače, da se presodi verodostojnost ali pristnost dokumentov, ki jih predloži prosilec. Če pa opazite kakršne koli težave glede pristnosti predloženih dokumentov, je dobro na to opozoriti v spisu.

Morda bo za vas pomembno, da pred začetkom faze obravnave zberete ugotovitve iz presoje pristnosti. Dobra praksa, je da se v fazi registracije vzpostavi mehanizem za posredovanje, v okviru katerega lahko predložene dokumente pošljete specializirani enoti ali organu (npr. policiji), pristojni(-emu) za preverjanje pristnosti dokumentov. Glede na nacionalni sistem bi se mehanizem za posredovanje lahko sistematično uporabljal za vse predložene dokumente ali nekatere vrste dokumentov (npr. identifikacijske dokumente in dokumente o državljanstvu ali dokumente z varnostnimi značilnostmi) ali dokumente, ki na prvi pogled vzbujajo dvom glede svoje pristnosti.

Dokumente presoja specializirano osebje s tehnično preiskavo, s katero preveri, ali so pristni. Ta vrsta preiskave lahko zajema npr. primerjavo z referenčnimi dokumenti v zbirki podatkov o dokumentih ali forenzično preiskavo dokumentov.

Če se ugotovi, da je prosilec izročil lažen ali ponarejen dokument, je treba prisluhniti prosilčevemu stališču o rezultatih. Glede na pogoje, določene v nacionalni zakonodaji, morda prosilcu ne bo mogoče vrniti lažnega ali ponarejenega dokumenta. Predložitev ponarejenih dokumentov ne pomeni vedno sama po sebi, da prosilec skuša zlorabiti azilni postopek. Morda je prosilec uporabil ponarejene dokumente za pobeg iz izvorne države s pomočjo tihotapca ljudi ali kako drugače ali pa je bil napačno obveščen o potrebi po predložitvi nekaterih dokumentov azilnim organom. Zato je ključno prisluhniti prosilčevemu stališču o izidu preverjanja dokumentov, kar se lahko opravi med osebnim razgovorom.

D. Policijska evidenca

V okviru azilnega postopka sta tako nacionalna policijska evidenca kot tudi Interpolova evidenca lahko pomemben vir informacij iz več razlogov. Če je prosilčevo ime prisotno v policijski evidenci, lahko policijski dosje priskrbi koristne informacije ne le glede prosilčeve kazenske evidence, temveč tudi različnih vidikov

⁽⁴¹⁾ Več informacij o načinu zbiranja in zapisovanja dokumentov, ki jih predloži prosilec, najdete v [poglavju IV Zbiranje podatkov v okviru registracije](#).

prosilčeve identitete in prejšnjega bivanja. Policijska evidenca je v okviru azilnega postopka lahko vir informacij o prepotovani poti, točki vstopa v EU in prosilčevi prisotnosti v neki državi v nekem trenutku.

Dobra praksa je, če se novoregistrirane prošnje primerja z nacionalno, evropsko (npr. schengenski informacijski sistem) ali mednarodno policijsko evidenco (npr. Interpolovo).

Vpogled v policijsko evidenco je strogo reguliran, dostop do nje pa imajo le pristojni nacionalni organi. Če je v postopek registracije vključen policijski organ, bi se varnostna kontrola lahko opravila v fazi njegove vključitve. Če pa policijski organ ni vključen v postopek registracije, bi se lahko vzpostavil mehanizem za posredovanje, ki bi organu za registracijo omogočil posredovanje prošenj. To bo tudi omogočilo organu za registracijo, da preveri, ali je prosilec registriran v policijski evidenci.

Glede na nacionalni sistem bi se varnostna kontrola lahko uporabila pri vseh novoregistriranih prošnjah ali le pri posebej opredeljenih prošnjah na podlagi sklopa meril (npr. prošnja posameznikov iz nekaterih izvornih držav ali z določenimi vrstami prošenj).

E. Preverjanje družinskih povezav

V fazi registracije je morda treba preveriti sestavo družine, ki jo je navedel prosilec. To preverjanje lahko zajema družinske člane, ki spremljajo prosilca pri registraciji, ali osebe, ki ob registraciji niso s prosilcem.

Slednji primer bi se lahko pojavil, ko se novoregistrirani prosilec sklicuje na družinsko povezavo z osebo, ki je že zaprosila za mednarodno zaščito, in/ali osebo, ki ji je bila odobrena mednarodna zaščita.

Družinske povezave se lahko preverijo z uporabo različnih metod.

- Zbiranje podrobnih podatkov o prosilčevih družinskih članih. To zajema pridobivanje bistvenih osebnih podatkov od prosilca o vsakem družinskem članu, kot so ime, datum in kraj rojstva, trenutni poklic, zakonski stan, datum in kraj sklenitve zakonske zveze, imena staršev in sorojencev ter njihovo trenutno bivališče in okoliščine njihove ločitve od prosilca. Te informacije se lahko pozneje navzkrižno preverijo z informacijami, ki jih zadevni družinski člani navedejo v svojih prošnjah. To znova kaže na pomembnost zbiranja zanesljivih in popolnih podatkov ob registraciji.
- Pridobitev in obravnava vseh dokumentov v zvezi s sestavo družine, vključno z rojstnim listom in poročno listino ter morebitnimi družinskimi knjžicami.
- Zbiranje podatkov o prejšnjem skupnem življenju z vsakim družinskim članom in o tem, kdaj so družinski člani živeli skupaj.
- Določitev testa DNK glede na okoliščine in v primerih precejšnjega dvoma. V nekaterih državah se za preverjanje družinskih povezav lahko uporabi test DNK, npr. kadar so negotovosti glede družinske povezave. Negotovosti se lahko pojavijo zaradi razhajajočih se izjav ali dokazov, ki jih predložijo tretje osebe, neobstoju dokumentarnih ali drugih dokazil v prid obstoju družinske povezave ali znakov, povezanih s trgovino z ljudmi v okviru zatrjevanih družinskih povezav.

Države EU+ lahko družinske povezave preverijo z zbiranjem podatkov iz razgovorov in dokumentarnih dokazil, pa tudi z izvedbo testov DNK. Testiranje DNK se lahko šteje za sorazmerno, če ni na voljo manj omejevalnih sredstev za ugotavljanje družinskih povezav, kot so dokumentarna dokazila. Poleg tega je priporočljivo, da organi krijejo stroške testiranja DNK ali da zanj ne določijo nesorazmernih pristojbin, kar bi ustvarilo ovire pri dostopanju do prosilčevih pravic.

F. Družbena omrežja

Na družbenih omrežjih uporabniki ustvarjajo spletne skupnosti, v okviru katerih si po spletu izmenjujejo informacije, zamisli, osebna sporočila in druge vsebine. Ta komunikacija pogosto poteka po spletnih straneh za družbeno mreženje ali mikrobloganje, kot so Facebook, Twitter, Instagram in platforme, namenjene bloganju.

Družbena omrežja se množično uporabljajo po vsem svetu. Glede na mrežo družbenih omrežij in posamično uporabo so lahko objavljene informacije dostopne le majhni skupini izbranih oseb ali širši javnosti. Prosilca je morda na družbenih omrežjih objavil informacije o številnih različnih temah. Take informacije so lahko pomembne in koristne za preverjanje informacij o prosilcu.

Dobra praksa je, če se prosilca med vložitvijo prošnje povpraša, ali uporablja družbena omrežja in/ali ima lastno spletno stran ali blog. Kljub temu je dostop do družbenih omrežij tudi omejen v obsegu, da taka razkritja ne kršijo prosilčeve pravice do zasebnosti. Razen kadar nacionalno pravo določa drugače za posebne namene in pod opredeljenimi pogoji, prosilec denimo ne bi smel biti zavezan ali se počutiti zavezanega sporočitvi svojega gesla za račun na družbenem omrežju ali omogočitvi dostopa do z geslom zavarovanih informacij.

Informacije, najdene na družbenih omrežjih, bi se morale uporabljati nadvse previdno, saj je njihovo zanesljivost informacij posebej težavno oceniti (če je to sploh mogoče).

Ugotavljanje pristnosti različnih vidikov informacij, najdenih na družbenih omrežjih, je lahko težavno. To zajema vir ali identiteto avtorja (saj ljudje lahko uporabljajo vzdevke ali lažno uporabljajo identiteto drugega), datum informacij (ki se razlikuje od datuma objave informacij) ali samo vsebino, saj se vsebine na družbenih omrežjih pogosto ne urejajo, pri njih pa je tudi manj verjeten uredniški nadzor kot pri „konvencionalnih“ virih medijev.

G. Jezikovna analiza in znaki

Analiza prosilčevega govorjenega, pa tudi pisanega jezika, je metoda, ki pomaga pri ugotavljanju prosilčevega državljanstva, regije izvora ali etničnega porekla⁽⁴²⁾. V večini primerov se analiza prosilčevega govora opravi, da se ugotovi, ali kaže značilnosti, ki se pričakujejo od osebe, ki je odraščala ali se socializirala v nekem kraju izvora.

Jezikovno analizo bi moral opraviti usposobljen in kvalificiran jezikoslovec (tj. strokovnjak, ki je opravil usposabljanje ter ima strokovno znanje o jezikovni analizi) in ne nekdo, ki je zgolj naravni govorec zadevnega jezika⁽⁴³⁾. Jezikoslovčeva vloga v azilnem postopku urejajo načela zaupnosti in nepristranskosti.

⁽⁴²⁾ Tu se uporablja opredelitev Evropske migracijske mreže (EMM) za pojem „jezikovna analiza za ugotavljanja izvora“ (glej [glosar EMM](#), različica 7.0, julij 2020).

⁽⁴³⁾ Language and National Origin Group (Skupina za jezikovno in nacionalno poreklo, [Guidelines for the use of language analysis in relation to questions of national origin in refugee cases](#) (Smernice za uporabo jezikovne analize v zvezi z vprašanji o nacionalnem poreklu v primerih beguncev), *International Journal of Speech Language and the Law*, zvezek 11, št. 2, 2004, str. 2.

Za jezikovno analizo so potrebni zanesljivi podatki, kot so dovolj dolgi in kakovostni zvočni posnetki. Jezikovna analiza zajema preučevanje naglasa, slovnice, besedišča in izposojenk, uporabljenih v prosilčevem govoru.

Jezikovna analiza je drag postopek, ki zahteva veliko virov. Odločitev o izvedbi jezikovne analize se lahko sprejme na podlagi posameznih elementov, npr. kadar obstajajo dvomi glede elementov identitete, ki jo je navedel prosilec (npr. njegova izvorna država ali kraj običajnega prebivališča), ali bolj sistematično na podlagi vnaprej opredeljenih sklopov meril (npr. pri prosilcih, ki navedejo, da so iz neke izvorne države).

Pri sklepanju na podlagi jezikovne analize je treba biti previden. Državljanstvo⁽⁴⁴⁾ in narodnost sta pravzaprav pravna naziva, ki nista nujno povezana z jezikom(-i), ki ga oziroma jih govori državljan. Npr. prosilec, ki je vse življenje živel zunaj države, katere državljan je, morda ne govori jezika te države ali jezik države, katere državljan je, govori s tujim naglasom.

Zato bi se izid jezikovne analize moral vedno uporabljati v povezavi z drugimi kazalniki in ob upoštevanju prosilčevih izjav. Poročilo o jezikovni analizi se lahko uporabi kot dodaten način preverjanja informacij, ki jih je sporočil prosilec (npr. njegova izvorna država, poreklo, kraji, kjer naj bi živel, in kraj šolanja).

Poleg celovite jezikovne analize obstajajo še druge metode, katerih obseg je bolj omejen, znane pa so kot metode za „iskanje jezikovnih znakov“. Iskanje jezikovnih znakov je kratko preverjanje, ki ga opravi jezikoslovec in/ali naravni govorec, da ugotovi, ali obstajajo kakršni koli dvomi ali nasprotni znaki, da prosilec morda ne govori v jeziku z območja, s katerega pravi, da prihaja. Pred kratkim so bile razvite metode, ki uporabljajo umetno inteligenco, pri čemer lahko računalnik z neko stopnjo gotovosti pokaže, od kod bi lahko izviral govorjeni jezik.

Kadar iskanje jezikovnih znakov pokaže, da obstajajo dvomi o izvoru prosilca, se lahko premisli o izvedbi celovite jezikovne analize. Iskanje jezikovnih znakov je lahko koristno, kadar prosilec nima dokumentov ali prihaja iz države, v kateri je na črnem trgu preprosto dobiti zavajajoče identifikacijske dokumente. Iskanje jezikovnih znakov traja manj časa kot jezikovna analiza, saj analitiku ni treba pripraviti celotnega poročila, temveč lahko zgolj navede, da prosilec ni ali da zelo verjetno ni iz navedene izvorne države. Iskanje jezikovnih znakov se torej osredotoča zgolj na „znake“, zaradi česar se ne more uporabljati kot izključna podlaga za postavljanje verodostojnosti prosilčeve izjave o izvorni državi pod vprašaj. Kljub temu bi se prosilca lahko povprašalo o kakršnih koli neskladnostih med izjavami in jezikovnimi znaki, pri čemer se dodatno razišče prosilčevo poreklo. Čeprav se iskanje jezikovnih znakov večinoma uporablja kot napotitveno orodje, organi in sodišča poročila o jezikovni analizi štejejo za dokaze.

⁽⁴⁴⁾ Po členu 2(d) uredbe o statistiki o migracijah državljanstvo „pomeni posebno pravno vez med posameznikom in njegovo državo, pridobljeno ob rojstvu ali z naturalizacijo, in sicer z izjavo, izbiro, s poroko ali na kakšen drug način glede na nacionalno zakonodajo“.

Ne pozabite!

- Eurodac je podatkovna zbirka za celotno EU, ki vsebuje prstne odtise državljanov tretjih držav, ki so zaprosili za mednarodno zaščito v drugih državah EU+ ali ki so bili prijeti zaradi nezakonitega prečkanja zunanjih meja EU. Te informacije lahko pomagajo pri določitvi države, odgovorne za obravnavo prošnje.
- VIS je centralni informacijski sistem za odločitve glede vlog za izdajo vizumov za kratkoročno bivanje zaradi obiska schengenskega območja ali tranzita skozenj, uporablja pa se lahko za preverjanje prejšnjega bivanja v schengenskih državah, določitev države, odgovorne za obravnavo prošnje, in kot pomoč pri obravnavi same prošnje.
- Družbena omrežja lahko priskrbijo javno dostopne informacije, ki lahko pomagajo pri preverjanju izjav prosilca. Te informacije je treba obravnavati previdno, saj je težko ugotoviti njihovo zanesljivost.
- Jezikovna analiza ali iskanje jezikovnih znakov se opravi na podlagi zvočnih posnetkov, pomaga pa lahko ugotoviti državljanstvo, regijo izvora ali etnično poreklo prosilca.

IX. Pomembnost podatkov registracije za fazo obravnave

Podatki registracije se lahko uporabijo za namene organizacije in načrtovanja (glej [razdelek A Organizacija in načrtovanje](#)), da se prošnja usmeri v najustreznejši azilni postopek ali delovni tok (glej [razdelek B Usmerjanje zadev](#)) ter prepoznajo in predvidijo potrebe po virih (glej [razdelek C Prepoznavanje potreb po virih](#)).

A. Organizacija in načrtovanje

Podatki registracije usmerjajo proces načrtovanja osebnih razgovorov. Iz podatkov registracije so razvidni čas, ki ga je treba predvideti za osebni razgovor, to, ali je treba zagotoviti tolmača, ali je treba pred razgovorom zagotoviti ali vzpostaviti kakršna koli posebna jamstva in katere uradne osebe, ki vodijo postopek mednarodne zaščite, bi bile najprimernejše za obravnavo zadeve. Določitev konkretne uradne osebe, ki vodi postopek mednarodne zaščite, in/ali tolmača temelji na več dejavnikih, kot so:

- izkušnje uradne osebe, ki vodi postopek mednarodne zaščite, z obravnavo prošenj z neko stopnjo zapletenosti;
- strokovno znanje uradne osebe, ki vodi postopek mednarodne zaščite, o konkretni izvorni državi ali regiji, vrsti prošnje ali konkretni temi (npr. izključitev);
- specializiranost uradne osebe, ki vodi postopek mednarodne zaščite, (in/ali tolmača) za opravljanje razgovorov s prosilci z nekimi posebnimi potrebami;
- spol uradne osebe, ki vodi postopek mednarodne zaščite, in/ali tolmača, saj naj bi bila uradna oseba, ki vodi postopek mednarodne zaščite, in tolmač istega spola kot prosilec, če je to mogoče in če prosilec zaprosi za to (razen če organ za presojo meni, da taka prošnja temelji na razlogih, ki niso povezani s prosilčevimi težavami glede predložitve prošnje);
- povezava med družinskimi člani in povezanimi zadevami;
- razpoložljivost uradne osebe, ki vodi postopek mednarodne zaščite, in tolmača (zlasti, če bo razgovor opravljen v redkem jeziku);
- morebitna nasprotja interesov, zlasti kadar uradna oseba, ki vodi postopek mednarodne zaščite, in/ali tolmač pozna prosilca iz drugih okoliščin.

B. Usmerjanje zadev

Države EU+ lahko uvedejo sistem za usmerjanje, t. i. sistem za razvrščanje, v okviru katerega se novoregistrirane zadeve razdelijo in usmerijo na različne smeri faze obravnave. To usmerjanje poteka na podlagi informacij, zbranih v fazi registracije. Namen sistema za usmerjanje je racionalizirati in izboljšati učinkovitost postopka obravnave.

Smeri znotraj sistema za usmerjanje so lahko zasnovane različno glede na število zadev v obravnavi, dostopne vire in strateške odločitve organa za presojo. Sistem za usmerjanje lahko npr. vsebuje naslednje smeri.

- **„Prednostna“ smer.** Prednostno razvrščanje se lahko glede na nacionalni sistem med drugim uporabi v naslednjih primerih:
 - o kadar je prosilec ranljiva oseba ali potrebuje posebna jamstva v postopku;
 - o kadar je na podlagi posameznih podatkov registracije verjetno, da bo zadeva utemeljena ali kadar je verjetno, da bo očitno neutemeljena (če v nacionalni praksi ta pojem obstaja), npr. na podlagi stopenj priznavanja azila.
- **Smer pospešenih postopkov.** Za upoštevanje krajših časovnih okvirov pri pospešenih postopkih se lahko uporabi namenska pot, da se prepreči upočasnjevanje pospešenih zadev zaradi drugih „rednih“ zadev. Pospešene smeri se pogosto uporabljajo za varne izvorne države ali kadar iz prošnje ne izhajajo nobena vprašanja, pomembna za mednarodno zaščito.
- **Smer, namenjena posebnemu številu zadev v obravnavi za neko izvorno državo.** Ta praksa se lahko izvaja, kadar je npr. število zadev v obravnavi pomembno z vidika samega števila zadev in/ali kadar ima urad specializirano osebje za navedeno število zadev v obravnavi.
- **Smer, namenjena postopku o dopustnosti.** Ta se lahko izvede npr. pri prosilcih, ki so že dobili mednarodno zaščito v drugi državi članici, ali pri ponovnih prošnjah.

Podatki registracije so ključni za razvoj in izvajanje sistema za usmerjanje.

Analiza zbranih podatkov registracije je izhodišče za odločanje o tem, ali bi se ob upoštevanju trenutnega in predvidenega števila zadev v obravnavi z uvedbo sistema za usmerjanje izboljšala učinkovitost faze obravnave.

Poleg tega stalno spremljanje podatkov registracije omogoča prepoznavo morebitne potrebe po posodobitvi ali prilagoditvi sistema za usmerjanje zaradi odziva na novoregistrirane zadeve.

C. Prepoznavanje potreb po virih

Informacije o izvorni državi

Trendi na področju podatkov registracije lahko razkrijejo pojav nove (ali nenadno ali hitro povečanje zadev iz obstoječe) izvorne države v okviru azilnih zadev v obravnavi. To opažanje lahko sproži potrebo po tem, da enota za informacije o izvorni državi razišče to izvorno državo.

Pravne in politične smernice

Podobno lahko gibanja na področju podatkov registracije kažejo na pojav nove vrste prošnje ali novo pravno vprašanje, ki bi sprožilo potrebo po oblikovanju posebnih smernic za državo ali doktrinalnih ali pravnih smernic glede tega.

Tolmačenje

Posebno število zadev v obravnavi ali povečanje števila zadev v obravnavi lahko sproži potrebo po dodatnih storitvah tolmačenja za konkretni jezik.

Človeški viri

Povečanje števila registriranih zadev ali povečanje števila zapletenih zadev lahko povzroči potrebo po dodatni zaposlitvi uradnih oseb, ki vodijo postopke mednarodne zaščite.

Ne pozabite!

- Analiza in razčlenitev podatkov registracije organu za presojo omogočata, da učinkovito pripravi kratko- in srednjeročne dejavnosti, kot je določanje terminov razgovorov.
- Države EU+ lahko za izboljšavo in racionalizacijo svojih zmogljivosti obdelave uvedejo sistem za usmerjanje, v skladu s katerim se zadeve ob registraciji usmerijo na različne poti. Podatki registracije so ključni za razvoj in izvajanje sistema za usmerjanje.
- Podatki registracije lahko razkrijejo morebitne potrebe po virih z vidika npr. informacij o izvorni državi, pravnih smernicah, tolmaških in človeških virih.

Priloge

Priloga 1: Polja za registracijo

Izjava o omejitvi odgovornosti. Ta priloga prinaša pregled polj za registracijo, za katera se od prosilcev v fazi registracije redno zahtevajo podatki. Pregled zajema podatke, ki naj bi se po priporočilih tega praktičnega vodnika zbrali v fazi registracije, informacije, ki jih je treba priskrbeti, in znake o tem, kdaj bi uradne osebe za registracijo morale specializirane sodelavce, enote ali druge organe opozoriti na neke informacije in/ali primer posredovati. Namen pregleda ni podati standardnega obrazca za registracijo, zlasti ker bi bilo treba morebiten obrazec za registracijo prilagoditi nacionalnemu okviru, kar je odvisno od tega, kdo zbira katere informacije ter kdaj in za katere postopke bodo podatki uporabljeni. Pregled se lahko uporabi kot referenčni dokument za oceno obrazcev za registracijo, ki se uporabljajo na nacionalni ravni.

Podatki, ki jih je v skladu z direktivami in uredbami v okviru sistema CEAS treba zapisati v začetnih fazah azilnega postopka, so zapisani krepko, spremljajo pa jih sprotne opombe, v katerih so navedeni konkretni členi zadevnih direktiv in uredb. Podobno so informacije, ki jih morajo v skladu z direktivami in uredbami v okviru sistema CEAS, predložiti prosilci, poudarjene z modro, ustrezna napotila pa so navedena v sprotnih opombah.

Podatki registracije: prva prošnja za mednarodno zaščito

EVIDENČNI PODATKI

- Evidenčna številka
- Številka zadeve
- Datum vložitve ⁽⁴⁵⁾
- Kraj vložitve ⁽⁴⁶⁾
- Vrsta prosilca (odrasla oseba, mladoletnik brez spremstva ali vzdrževana oseba) ⁽⁴⁷⁾
- Vrsta prošnje (prva prošnja, ponovna prošnja ali znova odprta prošnja) ⁽⁴⁸⁾

Tolmačenje

- Uporabljeno tolmačenje (po potrebi) ⁽⁴⁹⁾
 - Jezik tolmačenja
 - Identifikacijska številka tolmača
 - Prosilec potrjuje, da tolmača razume

⁽⁴⁵⁾ Glej člen 34(2)(g) dublinske uredbe III.

⁽⁴⁶⁾ Glej člen 34(2)(f) dublinske uredbe III.

⁽⁴⁷⁾ Glej člen 3(1)(a) uredbe o statistiki o migracijah.

⁽⁴⁸⁾ Glej člen 34(2)(g) dublinske uredbe III.

⁽⁴⁹⁾ Glej člen 12(1)(b) direktive o azilnih postopkih.

Obveščanje prosilca

- Prosilec je obveščen o postopku registracije in postopku po registraciji ⁽⁵⁰⁾
- Prosilec je obveščen o pravicah in obveznostih med azilnim postopkom ⁽⁵¹⁾
- Prosilec potrjuje, da razume informacije, ki jih je prejel

Kontaktni podatki

- Naslov** ⁽⁵²⁾
- Telefonska številka
- Prosilec je obveščen o načinu registracije sprememb njegovih kontaktnih podatkov ⁽⁵³⁾

Biometrični podatki

- Fotografija
- Prstni odtisi** ⁽⁵⁴⁾
- Podpis

Drugi podatki

- Prosilčeva prisotnost na družbenih omrežjih
 - Platforme družbenih omrežij
 - Dodatne informacije, kot so uporabniška imena, osebne spletne strani ali blogi (če je ustrezno)

Vzdrževana odrasla oseba

- Vzdrževana odrasla oseba je obveščena o posledicah vložitve prošnje v svojem imenu ⁽⁵⁵⁾
- Vzdrževana odrasla oseba je obveščena o pravici do podajanja ločene prošnje ⁽⁵⁶⁾
- Od vzdrževane odrasle osebe je zahtevano soglasje k vložitvi prošnje, podane v njenem imenu** ⁽⁵⁷⁾

Vzdrževana odrasla oseba mora zahtevano soglasje podati pisno, nato pa se vloži v prosilčev spis.

⁽⁵⁰⁾ Glej člen 12(1)(a) direktive o azilnih postopkih.

⁽⁵¹⁾ Glej člen 12(1)(a) direktive o azilnih postopkih.

⁽⁵²⁾ Glej člen 13(2)(c) direktive o azilnih postopkih.

⁽⁵³⁾ Glej člen 12(1)(a) direktive o azilnih postopkih.

⁽⁵⁴⁾ Glej člen 11(a) uredbe o sistemu Eurodac.

⁽⁵⁵⁾ Glej člen 7(2) direktive o azilnih postopkih.

⁽⁵⁶⁾ Glej člen 7(2) direktive o azilnih postopkih.

⁽⁵⁷⁾ Glej člen 7(2) direktive o azilnih postopkih.

OSEBNI PODATKI

Ime in spol

- Polno ime** ⁽⁵⁸⁾
 - Ime(-na)
 - Priimek(-mki)
 - Dekliški priimek (če je ustrezno)
- Spol** ⁽⁵⁹⁾
 - Želeni zaimki, ki označujejo spol
- Ime očeta
- Ime matere

Datum rojstva

- Datum rojstva** ⁽⁶⁰⁾
 - Datum rojstva na podlagi koledarja, ki se uporablja v prosilčevi izvorni državi (če je ustrezno)
 - Navedba, da gre za ocenjen ali točen datum rojstva
 - Pojasnilo, kako je bil ocenjeni datum rojstva določen (če je ustrezno)

Kraj rojstva

- Država rojstva** ⁽⁶¹⁾
- Kraj rojstva** ⁽⁶²⁾
 - Provinca/regija/gubernat
 - Vas/občina/podokrožje ⁽⁶³⁾
- Razlogi, zakaj prosilec ne pozna kraja rojstva (če je ustrezno)

Državljanstvo

- Državljanstvo** ⁽⁶⁴⁾
 - Navedba, da je državljanstvo ugotovljeno ali navedeno/domnevno
 - Navedba razlogov, zakaj je državljanstvo negotovo (če je ustrezno)
- Druga državljanstva** ⁽⁶⁵⁾
- Apatridnost
 - Navedba, da je apatridnost ugotovljena ali navedena/domnevna

⁽⁵⁸⁾ Glej člen 34(2)(a) dublinske uredbe III in člen 6(1) direktive o pogojih za sprejem.

⁽⁵⁹⁾ Glej člen 4(1) uredbe o statistiki o migracijah in člen 11(c) uredbe o sistemu Eurodac.

⁽⁶⁰⁾ Glej člen 4(1) uredbe o statistiki o migracijah in člen 34(2)(a) dublinske uredbe III.

⁽⁶¹⁾ Glej člen 3(1)(a)(ii) uredbe o statistiki o migracijah in člen 34(2)(a) dublinske uredbe III.

⁽⁶²⁾ Glej člen 34(2)(a) dublinske uredbe III.

⁽⁶³⁾ Glej člen 4(1) in (2) direktive o pogojih ter člen 13(1) direktive o azilnih postopkih.

⁽⁶⁴⁾ Glej člen 4(1) uredbe o statistiki o migracijah in člen 34(2)(a) dublinske uredbe III.

⁽⁶⁵⁾ Glej člen 34(2)(a) dublinske uredbe III.

- Navedba razlogov, zaradi katerih se šteje, da je prosilec brez državljanstva (če je ustrezno)

Podatki o vzdevkih

Izraz „vzdevek“ se nanaša na osebne podatke, ki so bistveno drugačni od drugih osebnih podatkov, kot so dekliški priimki, imena, uporabljena v neuradnih funkcijah, ali osebni podatki, registrirani v podatkovnih zbirkah.

- Ime(-na)
- Priimek(-mki)
- Datum rojstva
- Kraj rojstva
- Državljanstvo
- Dodatne informacije, kot je vir informacij o vzdevkih in za katere namene se je vzdevek uporabljal

DRŽAVE PREJŠNJEGA PREBIVALIŠČA

Prejšnje prebivališče se nanaša na vse države zunaj izvorne države, v kateri je prosilec nameraval izkoristiti mednarodno zaščito ali se ustaliti ⁽⁶⁶⁾.

- Država prejšnjega prebivališča ⁽⁶⁷⁾**
- Kraj prejšnjega prebivališča ⁽⁶⁸⁾**
- Provinca/regija/gubernat
- Vas/občina/podokrožje
- Obdobje bivanja
- Razlogi za bivanje
- Dovoljenje za prebivanje v državi prejšnjega prebivališča
- Vrsta dovoljenja za prebivanje
- Obdobje veljavnosti

⁽⁶⁶⁾ Prejšnje prebivališče se ne nanaša na občasne obiske države, ki ni prosilčeva izvorna država, ali tranzite.

⁽⁶⁷⁾ Glej člen 3(1)(a)(iii) uredbe o statistiki o migracijah in člen 34(2)(d) dublinske uredbe III.

⁽⁶⁸⁾ Glej člen 34(2)(d) dublinske uredbe III.

DOKUMENTI

Identifikacijski dokumenti

- Potni list ⁽⁶⁹⁾
 - Navedba, da prosilec trenutno ima potni list ali da ima potni list, s katerim trenutno ne razpolaga
 - Številka potnega lista
 - Obdobje veljavnosti
 - Datum izdaje
 - Organ izdajatelj
 - Kraj izdaje
 - Organi so potni list zadržali, da preverijo njegovo pristnost, ali pa bo prosilec skušal potni list predložiti organu za presojo

- Drugi identifikacijski dokumenti** ⁽⁷⁰⁾

Drugi identifikacijski dokumenti so dokumenti, ki niso potni list in na podlagi katerih se lahko ugotovi istovetnost prosilca, kot so nacionalna osebna izkaznica, identifikacijska knjižica ali rojstni list.

- Navedba, da prosilec ima druge identifikacijske dokumente ali da ima dokumente, s katerimi trenutno ne razpolaga
- Vrsta dokumenta
- Številka dokumenta
- Organi so identifikacijski dokument zadržali, da preverijo njegovo pristnost, ali pa bo prosilec organu za presojo skušal predložiti druge identifikacijske dokumente
- Brez identifikacijskih dokumentov
 - Navedba, da prosilec ni nikoli imel potnega lista in/ali drugih identifikacijskih dokumentov
 - Dodatne informacije, kot so razlogi, zakaj prosilec nima potnega lista ali drugih identifikacijskih dokumentov

Dokazila

Dokazila so vsi dokumenti, ki jih prosilec predloži, da utemelji prošnjo za mednarodno zaščito, vključno s poročnimi listinami, vojaškimi knjižicami ali drugimi dokumenti za utemeljitev prošnje za mednarodno zaščito.

- Vrsta dokumenta** ⁽⁷¹⁾

- Navedba, da je dokument, s katerim razpolaga prosilec, izvirnik ali kopija
- Dodatne informacije, kot so glavna tema dokumenta, organ izdajatelj, datum izdaje in kaj prosilec želi dokazati s predložitvijo dokumenta

⁽⁶⁹⁾ Glej člen 13(2)(b) direktive o azilnih postopkih in člen 34(2)(b) dublinske uredbe III.

⁽⁷⁰⁾ Glej člen 13(2)(b) direktive o azilnih postopkih in člen 34(2)(b) dublinske uredbe III.

⁽⁷¹⁾ Glej člen 13(2)(b) direktive o azilnih postopkih.

INFORMACIJE O POREKLU

- Etnično poreklo
- Veroizpoved
- Jeziki, ki jih prosilec razume** ⁽⁷²⁾
 - Materni jezik
 - Znanje drugih jezikov
 - Raven znanja
- Izobrazba, vključno z leti šolanja in/ali vrstami obiskovanih šol
- Poklic, vključno z informacijami o prejšnji zaposlitvi

DRUŽINA

- Zakonski stan (neporočen/poročen/razvezan/vdovec)

Družinski člani

- Zakonec/zakonski partner
 - Ime(-na)
 - Priimek(-mki)
 - Datum rojstva/starost
 - Kraj rojstva
 - Državljanstvo
 - Trenutna lokacija
 - Datum sklenitve zakonske zveze
 - Dodatne informacije, kot so podatki o zakonski zvezi, ki ni zakonito potrjena
- Nekdanji zakonec(-nci)/zakonski partner(-ji)
 - Ime(-na)
 - Priimek(-mki)
 - Datum rojstva/starost
 - Kraj rojstva
 - Državljanstvo
 - Trenutna lokacija/datum smrti

Če je prosilec razvezan ali če je v zakonski zvezi z več zakonci:

- Datum sklenitve/razveze zakonske zveze
- Dodatne informacije, kot so podatki o sklenitvi/razvezi zakonske zveze, ki ni zakonito potrjena

⁽⁷²⁾ Glej člen 12(1)(a) direktive o azilnih postopkih in člen 5(2) direktive o pogojih za sprejem.

- Otroci
 - Ime(-na)
 - Priimek(-mki)
 - Datum rojstva
 - Kraj rojstva
 - Državljanstvo
 - Trenutna lokacija
 - Mati otroka
 - Ime(-na)
 - Priimek(-mki)
 - Državljanstvo
 - Oče otroka
 - Ime(-na)
 - Priimek(-mki)
 - Državljanstvo

Drugi družinski člani

Drugi družinski člani zajemajo naslednje sorodnike, ki prebivajo v različnih državah ali ki so umrli.

- Starš(-i)
 - Ime(-na)
 - Priimek(-mki)
 - Datum rojstva/starost
 - Državljanstvo
 - Trenutna lokacija/datum smrti
- Sorojenec(-nci)
 - Ime(-na)
 - Priimek(-mki)
 - Datum rojstva/starost
 - Državljanstvo
 - Trenutna lokacija/datum smrti
- Drugi pomembni družinski člani
 - Ime(-na)
 - Priimek(-mki)
 - Datum rojstva/starost
 - Državljanstvo
 - Trenutna lokacija/datum smrti

Družinski člani, ki so prisotni v drugih državah EU+

Če je kateri koli od navedenih družinskih članov prisoten v drugi državi EU+, bi bilo treba zbrati naslednje informacije o posameznem družinskem članu.

- Osební podatki o družinskem članu (kakor je navedeno zgoraj) ⁽⁷³⁾**
 - Razmerje z družinskim članom
 - Država prebivališča
 - Status prebivanja
 - Kontaktni podatki
 - Navedba, da prosilca vzdržuje družinski član
 - Dodatni podatki o tej vzdrževanosti, npr. da je prosilec otrok ali star ali invalid ali da je hudo bolan
 - Navedba, da prosilec vzdržuje družinskega člana
 - Dodatni podatki o tej vzdrževanosti, npr. da je družinski član otrok ali star ali invalid ali da je hudo bolan

Iskanje družine

Če je prosilec otrok brez spremstva, se zapišejo kontaktni podatki staršev. Če ima otrok (dodatne) primarne skrbnike, bi bilo treba zapisati tudi kontaktne podatke teh skrbnikov in informacije o njihovem razmerju z otrokom ⁽⁷⁴⁾.

- Razmerje z otrokom
- Ime(-na)
- Priimek(-mki)
- Naslov
- Telefonska številka

POVEZANE ZADEVE

- Navedba številke zadev sorodnikov, registriranih v državi azila
- Navedba številke prošenj, ki so drugače povezane s prosilčevo zadevo (npr. prosilci, ki so pobegnili skupaj iz istega razloga)

PREPOTOVANA POT

- Prepotovana pot ⁽⁷⁵⁾**
 - Prevoz, uporabljen za potovanje
 - Datum zapustitve izvirne države
 - Datum prihoda v državo gostiteljico

⁽⁷³⁾ Glej člen 34(2)(a) dublinske uredbe III.

⁽⁷⁴⁾ Upoštevajte, da je največjo korist otroka treba oceniti, preden se iskanje družine v skladu s členom 31(5) direktive o pogojih lahko začne.

⁽⁷⁵⁾ Glej člen 34(2)(d) dublinske uredbe III.

RANLJIVOSTI

Ranljivosti se nanašajo na morebitne prosilčeve posebne postopkovne potrebe in/ali posebne potrebe glede sprejema. Vaša naloga je prepoznati znake ranljivosti in nanje opozoriti azilni organ, zagotoviti takojšnjo podporo, ki je na voljo med registracijo, in prosilca napotiti na dodatno oceno in podporo.

- Znaki ranljivosti, ki kažejo na posebne potrebe** ⁽⁷⁶⁾
 - Dodatne opombe o teh znakih ranljivosti, kot je opis konkretnih znakov
- Prosilec je obveščen o dostopni pomoči, ki ustreza njegovim okoliščinam, vključno s pravno pomočjo ter psihosocialno in medicinsko pomočjo** ⁽⁷⁷⁾
- Prosilec je bil napoten na naslednjo pomoč (z njegovo privolitvijo)
- Opombe o potrebi po dodatnih napotitvah, npr. na oceno posebnih potreb, oceno največje koristi otroka, imenovanje zastopnika (če obstajajo znaki, da je prosilec mladoletnik brez spremstva, da ima intelektualne ovire ali hudo duševno bolezen)

DUBLINSKI POSTOPEK

- Prosilec je prejel osnovne informacije o dublinskem postopku, vključno z merili za določitev države EU+, odgovorne za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito ⁽⁷⁸⁾
- Prosilec je prejel osnovne informacije o primerjavi prstnih odtisov v sistemu Eurodac ⁽⁷⁹⁾
- Rezultat iz sistema Eurodac (če je na voljo)
- Rezultat iz Schengenskega informacijskega sistema (če je na voljo)
- Rezultat iz sistema VIS (če je na voljo)

Navedba povezav z drugo državo EU+

- Navedba prebivanja/bivanja v drugi državi EU+** ⁽⁸⁰⁾
 - Dodatne informacije o dovoljenju za prebivanje, vizumu ali drugih dokumentih, ki jih je izdala druga država EU+, vključno z državo izdajateljico, vrsto dokumenta, morebitnim datumom izdaje in poteka (če je ustrezno)
- Navedba prošnje za mednarodno zaščito v drugi državi EU+** ⁽⁸¹⁾
- Dodatni podatki o prošnji, kot je država, v kateri je bila prošnja podana, in izid (če je ustrezno)
- Prosilec je napoten (se napoti) na dublinsko enoto (ob upoštevanju vseh znakov prebivanja družinskih članov, prosilčevega prebivanja/bivanja in/ali prošnje za mednarodno zaščito v drugi državi ali državah EU+)

⁽⁷⁶⁾ Glej člen 24(1) direktive o azilnih postopkih in člen 22(1) direktive o pogojih za sprejem.

⁽⁷⁷⁾ Glej člen 24(3) direktive o azilnih postopkih.

⁽⁷⁸⁾ Glej člen 4(1) dublinske uredbe III.

⁽⁷⁹⁾ Glej člen 29(1) uredbe o sistemu Eurodac.

⁽⁸⁰⁾ Glej člen 34(2)(d) in (e) dublinske uredbe III.

⁽⁸¹⁾ Glej člen 34(2)(g) dublinske uredbe III.

PROŠNJA ZA MEDNARODNO ZAŠČITO

- Kratek opis razlogov za zaprositev za mednarodno zaščito** ⁽⁸²⁾

Ponovna prošnja

Če prosilec predloži ponovno prošnjo, bi bilo treba zbrati tudi naslednje podatke.

- Novi elementi ali ugotovitve, ki še niso bili predloženi azilnemu organu (podroben opis)** ⁽⁸³⁾
- Razlogi, zakaj novi elementi ali ugotovitve še niso bili predloženi azilnemu organu
 - Kako so novi elementi ali ugotovitve morda povezani s prošnjami za mednarodno zaščito, predloženimi v prejšnjih prošnjah
- Morebitni drugi razlogi za zaprositev za mednarodno zaščito

DODATNE INFORMACIJE

- Dodatne informacije, ki so pomembne za prošnjo, vendar niso navedene zgoraj, kot so informacije, na katere je treba opozoriti azilni organ, dodatne izvedene napatitve/posredovanja ali znaki potreb glede azilnega postopka

ZAKLJUČNE OPOMBE

- Prosilcu so bile prebrane informacije, zapisane v obrazcu za registracijo
- Prosilec potrjuje, da vsebina obrazca za registracijo pravilno odraža razgovor ob registraciji
- Prosilec je obveščen o naslednjih korakih v azilnem postopku ⁽⁸⁴⁾
- Prosilec je obveščen, kako bo povabljen na osebni razgovor, in o (predvidenem) času/datumu osebnega razgovora (če je na voljo) ⁽⁸⁵⁾

Podatki o osebah, prisotnih med vložitvijo prošnje

- Uradna oseba za registracijo
- Tolmač
- Pravni svetovalec/zagovornik
- Zastopnik/skrbnik

Podpisi

- Prosilec
- Uradna oseba za registracijo
- Tolmač
- Zastopnik/skrbnik/pravni svetovalec (če je ustrezno)

⁽⁸²⁾ Glej člen 4(2) direktive o pogojih.

⁽⁸³⁾ Glej člen 40(2) direktive o azilnih postopkih.

⁽⁸⁴⁾ Glej člen 12(1)(a) direktive o azilnih postopkih.

⁽⁸⁵⁾ Glej člen 12(1)(a) direktive o azilnih postopkih.

Priloga 2: Kontrolni seznam za obveščanje

V skladu s členom 12(1)(a) direktive o azilnih postopkih mora biti prosilec obveščen vsaj o temah, navedenih v nadaljevanju. Podrobnejši opis vrste informacij, ki se zagotovijo prosilcu po posameznih točkah, najdete v [poglavju III Zagotavljanje informacij](#).

Postopek

- Namen registracije
- Praktični koraki, izvedeni v postopku registracije
- Postopek za določitev države EU+, odgovorne za obravnavo prošnje
- Zaupnost v azilnem postopku
- Registracija je opravljena brezplačno.
- Informacije o dokumentu, ki potrjuje, da ima oseba status prosilca za mednarodno zaščito.

Če se registracija in vložitev izvajata ločeno:

- Kako in kje vložiti prošnjo?
- Posledice nevlžitve prošnje

Če je prosilec otrok:

- Pravica podati prošnjo v svojem imenu (če ima otrok v skladu z nacionalnim pravom tako procesno sposobnost)
- Pravica podati prošnjo prek staršev ali drugih odraslih družinskih članov ali odrasle osebe, odgovorne zanj, ali prek zastopnika.

Če je prosilec vzdrževana odrasla oseba:

- Pravica podati prošnjo v svojem imenu
- Posledice nevlžitve prošnje v svojem imenu

Pravice in obveznosti med postopkom

Pravice

- Ostati v državi do zaključka obravnave prošnje
- Do materialnih pogojev za sprejem, ki omogočajo ustrezen življenjski standard
- Dostopa do tolmača
- Do pravne pomoči in zastopanja v azilnem postopku
- Do komuniciranja z UNHCR in drugimi organizacijami, ki prosilcem za mednarodno zaščito zagotavljajo pravno ali drugo svetovanje

Če je prosilec ranljiv:

- Do ustrezne podpore za uživanje pravic in izpolnjevanje obveznosti v azilnem postopku
- Do ustrezne podpore glede potreb v zvezi s pogoji za sprejem

Če je prosilec v pridržanju:

- Do razlogov za pridržanje
- Do postopka za izpodbijanje ukrepa za pridržanje
- Do možnosti zaprositve za brezplačno pravno pomoč in zastopanje

Obveznosti

- Sodelovanje z organi
- Osebna zglasitev pri organih
- Izročitev dokumentov, s katerimi prosilec razpolaga in ki so pomembni za postopek obravnave
- Upoštevanje rokov za predložitev utemeljitvenih elementov
- Sporočitev kontaktnega naslova in vsake spremembe naslova organom
- Odvzem prstnih odtisov

Mogoče posledice v primeru, da teh obveznosti ne upošteva ali da ne sodeluje z oblastmi

- Postopek obravnave se lahko prekine
- Mogoč vpliv na obravnavanje ustreznih elementov iz prošnje za mednarodno zaščito
- Azilni postopek se lahko pospeši
- Izvede se lahko pridržanje, da se ugotovijo istovetnost, državljanstvo ali drugi elementi, pomembni za prošnjo
- Materialni pogoji za sprejem se lahko omejijo ali v izjemnih primerih ukinejo

Roki za postopek obravnave

- Obravnava se zaključi čim prej v šestih mesecih (glede na nacionalni sistem so lahko upoštevni drugi roki)
- Obravnava se lahko iz posebnih razlogov podaljša na do 21 mesecev

Sredstva, ki so prosilcu na voljo za izpolnitev obveznosti predložitve elementov za utemeljitev prošnje

- Možnost predložitve dokumentarnih in drugih dokazil v prid prošnji
- Možnost predložitve dokumentarnih dokazil
- Čas, ko se dokumentarna dokazila lahko predložijo

Posledice izrecnega ali implicitnega umika prošnje**Izrecni umik**

- Postopek obravnave se ustavi
- Dostop do pravic prosilca za mednarodno zaščito se konča

Implicitni umik

- Postopek obravnave se lahko prekine oziroma prošnja se lahko zavrne
- Postopek obravnave se lahko znova uvede v nekem roku glede na nacionalno prakso

Pravna podlaga

V tem razdelku so vsi podatki o napotilih na zakonodajo in ustrezno sodno prakso.

Ta pregled pravnih virov ni izčrpno referenčno orodje. Njegov namen je le praktično usmeriti uradne osebe, ki vodijo postopke mednarodne zaščite, z napotitvijo na nekatere najustreznejše določbe.

Pravna podlaga	Tema	Ustrezni členi
Direktiva o azilnih postopkih (Direktiva 2013/32/EU)	dostop do postopka prošnje, podane v imenu vzdrževanih oseb ali mladoletnikov jamstva za prosilce obveznosti prosilcev prosilci, ki potrebujejo posebna jamstva v postopku jamstva za mladoletnike brez spremstva zbiranje informacij v posameznih primerih zaupnost	člen 6 člen 7 člen 12 člen 13 člen 24 člen 25 člen 30 člen 48
Direktiva o pogojih (Direktiva 2011/95/EU)	obravnavanje dejstev in okoliščin	člen 4
Direktiva o pogojih za sprejem (Direktiva 2013/33/EU)	informacije dokumentacija ocena posebnih potreb ranljivih oseb glede sprejema mladoletniki brez spremstva	člen 5 člen 6 člen 22 člen 24
Dublinska uredba III (Uredba (EU) št. 604/2013)	pravica do obveščeniosti začetek postopka deljenje informacij	člen 4 člen 20 člen 34
Uredba o sistemu Eurodac (Uredba (EU) št. 603/2013)	primerjava in posredovanje prstnih odtisov zapis podatkov pravice posameznika, na katerega se nanašajo podatki	člen 9 člen 11 člen 29

Uredba o statistiki o migracijah (Uredba (ES) št. 862/2007 in Uredba (EU) 2020/851, ki jo spreminja)	statistika o mednarodni zaščiti	člen 4
vizumski informacijski sistem (Uredba (ES) št. 767/2008)	vpogled v podatke v sistemu VIS za določitev države EU+, odgovorne za obravnavo prošnje vpogled v sistem VIS za obravnavo prošnje (člen 22)	člen 21 člen 22

STIK Z EU

Osebno

Po vsej Evropski uniji je na stotine centrov Europe Direct. Naslov najbližjega lahko najdete na spletu (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_sl).

Po telefonu ali pisno

Europe Direct je služba, ki odgovarja na vaša vprašanja o Evropski uniji. Nanjo se lahko obrnete:

- s klicem na brezplačno telefonsko številko: 00 800 6 7 8 9 10 11 (nekateri ponudniki lahko klic zaračunajo),
- s klicem na navadno telefonsko številko: +32 22999696,
- z uporabo obrazca: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_sl.

ISKANJE INFORMACIJ O EU

Na spletu

Informacije o Evropski uniji v vseh uradnih jezikih EU so na voljo na spletišču Europa (european-union.europa.eu).

Publikacije EU

Publikacije EU si lahko ogledate ali naročite na op.europa.eu/sl/publications. Za več izvodov brezplačnih publikacij se obrnite na Europe Direct ali najbližji dokumentacijski center (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_sl).

Zakonodaja EU in drugi dokumenti

Do pravnih informacij EU, vključno z vso zakonodajo EU od leta 1951 v vseh uradnih jezikovnih različicah, lahko dostopate na spletišču EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

Odpri podatki EU

Na portalu data.europa.eu lahko dostopate do odprtih zbirk podatkov institucij, organov in agencij EU. Zbirke podatkov lahko brezplačno prenesete ter jih ponovno uporabite za komercialne in nekomercialne namene. Na portalu so dostopne tudi številne zbirke podatkov iz evropskih držav.

Urad za publikacije
Evropske unije